

1

Samana aamuna, jolloin Muumipeikon isä
sai joen yli vievän sillan valmiiksi, keksi pikku тролля закончил мост через речку, малютка
otus Nipsu erään kummallisen asian. Hän löysi Снифф сделал необычайное открытие: он
salaperäisen tien.

Se painui metsään eräässä varjoisessa
paikassa, ja Nipsu seiso i kauan vihreässä тенистом местечке, и Снифф долго стоял
hämärässä katselemassa sitä.

— Tästä täytyy kertoa Muumipeikolle,
hän sanoi itsekseen. Meidän pitää yhdessä tulla троллем, — сказал он себе. — Надо вместе
tutkimaan tämä tie, sillä yksin en uskalla lähteä.

Hän kaiversi kynäveitsellään suuren
kiemuran petäjänrunkoon löytääkseen paikan на стволе сосны секретную завитушку,
uudelleen ja ajatteli ylpeänä: Kyllä чтобы легче было отыскать это место, и с
Muumipeikko mahtaa hämmästyä. Sitten hän гордостью подумал: "То-то Муми-тролль
lähti loikkimaan kotiin minkä k äpälistään pääsi. удивится!" А потом со всех ног пустился
домой.

He olivat jo asuneet muutamia viikkoja
laaksossa viimeisen onnettomuuden jälkeen (kai этой долине, где нашли свой дом после
muistatte sen). Heidän talonsa oli tallella, mutta прошлой катастрофы. Вы, наверно, ее
yhä oli paljon muuta, mitä he eivät vielä olleet помните?
löytäneet.

Se oli ihmeellinen laakso, täynnä
onnellisia pikku mönkiäisiä ja kukkivia puita. цветущих деревьев. С гор текла узкая
Vuorilta virtasi kapea ja kirkasvetinen joki, joka прозрачная речка. Она обвивалась вокруг
kiemurteli sinisen muumitalon ohi ja katosi голубого домика Муми-тролля и убегала в
toisille seuduille, missä toiset pikku mönkiäiset другие места, где жили другие тролли и
taas ihmettelivät mistä se mahtoi tulla."

Teissä ja joissa on jotakin hyvin
ihmeellistä, Nipsu mietti. Kun katselee niiden дороги, размышлял Снифф. — Глядишь, как
kulkua, tulee sydän rauhattomaksi ja они стремятся мимо тебя, и на сердце
kaihoisaksi. Tuntee valtavaa halua olla jossakin становится так тревожно, так смутно.

muualla, lähteä mukaan katsomaan mihin ne Неодолимо тянет в чужие края, тянет loppuvat...

отправиться вслед — посмотреть, где же это они кончаются..."

Nipsun palatessa kotiin oli Muumipeikko parhaillaan pystyttämässä keinua.

Когда Снифф вернулся домой, Муми-тролль как раз устраивал качели.

— Uusi tie, hän sanoi. Hyvä on. Lähdetään heti paikalla. Näyttikö se vaaralliselta?

— Новый путь? — переспросил он. — Вот здорово! Отправляемся сию минуту. А что он, этот путь, опасный на вид?

— Kauhean vaaralliselta! Nipsu sanoi ylpeänä. Ja minä löysin sen aivan yksin.

— Страшно опасный! — гордо заявил Снифф. — И я нашел его совсем один, понимаешь?

— Meidän täytyy ottaa evästä mukaan, sanoi Muumipeikko. Se saattaa olla hyvin pitkä tie, eihän sitä koskaan tiedä.

— Надо взять с собой провианту, — сказал Муми-тролль. — Кто знает, сколько мы пробудем в пути, может, очень долго.

Hän meni omenapuun alle ja etsi nurmikolta. Mutta kun tänä aamuna ei ollut vielä ehtinyt pudota paljon, hän ravisti puuta, ja heti satoi hänen ympärilleen keltaisia ja punaisia omenia.

Он подошел к яблоне и стал шарить в траве под нею, но утренний урожай паданцев был еще невелик. Тогда он тихонечко потряс яблоню, и на него дождем посыпались желтые и красные яблоки.

— Sinä saat kantaa eväitä, sanoi Nipsu. Minä en ehdi, kun minun täytyy olla oppaana.

— Провиант понесешь ты! — сказал Снифф. — У меня другие обязанности, ведь я теперь проводник!

Hän oli hyvin kiihtynyt, ja hänen kuononsa oli hieman kalpea.

Он был очень взволнован, даже нос у него чуточку побелел.

Ylhäällä rinteellä he pysähtyivät ja katselivat laaksoon. Muumitalo näytti pisteeltä, ja joki oli vain kuin kapea vihreä nauha. Keinua ei näkynyt täältä ollenkaan.

Вверху на склоне горы они обернулись и посмотрели в долину. Дом Муми-тролля казался маленькой точкой, а река — узкой зеленой лентой. Качелей с такой высоты вовсе не было видно.

— Näin kaukana emme ole koskaan aikaisemmin olleet, Muumipeikko sanoi juhlallisesti.

— Так далеко мы еще ни разу не забирались, — торжественно произнес Муми-тролль.

Nipsu meni puiden väliin ja alkoi etsiä tietään.

Снифф зашел немножко в лес и принялся отыскивать свой путь.

Hän nuuski ja tutki auringon asemaa ja Он скреб лапами землю, он ilmansuuntia ja käyttäytyi kaikin tavoin kuten принюхивался и тянул носом воздух, он opas ainakin.

определял положение солнца и направление ветра и вообще вел себя, как заправский следопыт.

— Tässä on sinun merkkisi, sanoi — Вот твоя метка, — сказал Муми-Мuumipeikko ja osoitti kiemuraa petäjän тролль и показал на завитушку на стволе rungossa. сосны.

— Ei, tässä se on! sanoi Nipsu ja osoitti — Нет, вот эта! — закричал Снифф и kiemuraa kuusen rungossa. показал на завитушку на стволе ели.

Ja sitten he keksivät yhtäkkiä kolmannen И тут оба разом увидели третью kiemuran pihlajassa, mutta se oli kauhean завитушку — на рябине, только эта ylhäällä, vähintään metrin korkeudella maasta. завитушка была страшно высоко, чуть ли не на метр от земли.

— Tuossa se on, sanoi Nipsu oikaisten — Да, пожалуй, что эта, — сказал itsensä. En ole koskaan tiennyt olevani noin Снифф и гордо выпрямился. — Вот не знал, pitkä! что я такой высокий!

— Katso! kuiskasi Muumipeikko. Täällä — Смотри-ка! — прошептал Муми-on salaisia merkkejä joka paikassa! Ja тролль. — Да тут повсюду секретные метки! muutamia niistä ovat ainakin sadan metrin А некоторые так даже на высоте сто метров, korkeudella. Tiedätkö mitä minä epäilen? Sinä не меньше. Знаешь, что я думаю? Ты напал olet löytänyt kummitustien, ja nyt kummitukset на путь, которым ходят привидения, и yrittävät viedä meidät harhaan. Mitä sinä siitä теперь они хотят сбить нас с толку. Как po-sanot? твоему?

Nipsu ei sanonut mitään erikoista, mutta Снифф не ответил ничего hänen kuonokarvansa alkoivat vapista. определенного, только усы его задрожали.

Ja juuri silloin he kuulivat И тут раздался смех привидений. Он kummitusnaurua. Se tuli suoraan heidän раздался прямо над их головой и был очень yläpuoleltaan, eikä se kuulunut kauniilta. противный.

Samassa suuri, sininen luumu lensi alas ja В ту же минуту сверху слетела большая oli vähällä sattua keskelle Muumipeikon silmää. синяя слива и чуть не угодила Муми-троллю

Nipsu huusi minkä jaksoi, mutta в глаз. Снифф закричал дурным голосом, а Muumipeikko vihastui niin että uskalsi katsoa Муми-тролль страшно рассердился и стал vihollistaan. Ja silloin hän näki, että se oli искать взглядом врага. И тут он увидел

silkkiapina.

Мартышку.

Se oli pieni ja musta ja hyvin notkea, ja se oli käpristynyt istumaan oksalle. Sen naama oli она сидела на ветке, сжавшись в комок. pyöreä ja paljon vaaleampi kuin kaikki muu Мордочка у нее была круглая и намного mikä siitä näkyi (suunnilleen niin kuin Nipsun светлее всего остального — совсем как у naama silloin kun hän oli peseytynyt Сниффа, когда он умывается небрежно, — а huolimattomasti), ja sen nauru oli kymmenen смех в десять раз больше ее самой. kertoo suurempi kuin se itse.

— Lopeta tuo tylsä nauraminen! huusi — Прекрати этот глупый смех! — Muumipeikko huomattuaan että vihollinen oli строго прикрикнул Муми-тролль, увидев, pienempi kuin hän itse. Tämä on meidän что противник меньше его. — Это наша laaksomme. Saat jatkaa nauramistasi jossakin долина! Можешь смеяться где-нибудь еще! muualla.

— Ilkeyttä tai tyhmyyttä, mutisi Nipsu ja — Безобразие или безрассудство, — häpesi että oli huutanut niin hirveästi. пробормотал Снифф, устыдившись, что он так ужасно испугался.

— Sinä pelkäsit minua, sanoi silkkiapina. — Ага, сдрейфил! — сказала Se jättäytyi riippumaan hännästään pää Мартышка. Она свесилась на хвосте головой alaspäin, heitti vielä muutamia luumuja ja lähti вниз, швырнула в них еще несколько слив и sitten metsään. бросилась в лес.

— Hän pakenee! Nipsu huusi. Ajetaan — Тикает! — завопил Снифф. — Жми häntä takaa! за ней!

He lähtivät painumaan suoraan läpi И они побежали прямо через заросли и pensaiden ja tiheikköjen, kävyt ja kukat ja кустарник. Шишки, цветы и листья вихрем lehdet ryöppysivät heidän korviensa ympärillä проносились по сторонам, а всяческая ja kaikki pikku mönkiäiset pakenivat koloihinsa мелюзга так и прыскала по норам у них из- niin nopeasti kuin pääsivät. под ног.

Silkkiapina loikki puusta puuhun heidän А Мартышка знай себе скакала с edellään, eikä sillä ollut kokonaiseen viikkoon дерева на дерево. Вот уж целую неделю ей ollut näin hauskaa. не приходилось так веселиться!

— Oikeastaan on aika arvotonta juosta — Собственно говоря, мало чести tuollaisen pienen mitättömän apinan perästä, гнаться за такой ничтожной маленькой sanoi Nipsu, joka alkoi jo väsyä. Ei viitsitä olla обезьяной, — сказал Снифф, начиная

tietääksemmekään hänestä.

уставать. — Давай притворимся, будто она вообще для нас не существует!

Niin he istuutuivat erään puun alle sen И они сели под деревом и сделали вид, näköisinä kuin olisivat miettineet jotakin hyvin будто задумались над чем-то очень важным. tärkeätä asiaa.

Silkkiapina istuutui uudelle oksalle ja А Мартышка с таким же важным видом yritti sekin olla tärkeän näköinen, ja sillä oli уселась на ветку, не переставая потешаться. yhtä hauskaa kuin aikaisemminkin.

— Älä katso häneen, kuiskasi — Не смотри на нее, — шепнул Муми-Мuumipeikko, muuten hän luulee olevansa тролль. — А то еще заважничает. — А вслух jotakin erikoista. Ääneen hän sanoi: — Tämä он сказал: — Здесь неплохое местечко! on hyvä paikka.

— Tasainen ja hyvä istua, sanoi Nipsu.

— Похоже на дорогу, — сказал Снифф.

— Aivan kuin tie, Muumipeikko sanoi.

— Похоже на дорогу, — повторил

Муми-тролль.

Ja silloin he molemmat pomppasivat И вдруг оба как подскочут да как pystyyn ja huusivat:

крикнул:

— Tämähän on meidän salaperäinen tiemme!

— Так ведь это и есть наш Таинственный путь!

Ja se näytti todellakin hyvin salaperäiseltä.

Тут и вправду было очень таинственно.

Puiden oksat punoutuivat sen yläpuolella Над головой у них сплошным сводом tiheäksi holviksi, ja tie johti heidän edessään переплетались ветви деревьев, а впереди kapeaan, vihreään tunneliin.

виднелась дорожка, уходящая в узкий зеленый туннель.

— Nyt meidän on otettava asia vakavasti, sanoi Nipsu muistaen äkkiä oppaan tehtävänsä. деловитости, Minä katson sivuteitä, ja sinä koputat kolme вспоминая вдруг, что он проводник. — Я kertaa jos näet jotakin vaarallista.

— Побольше серьезности и важно сказал Снифф, буду искать боковые тропинки, а ты стукни три раза, если заметишь что-нибудь опасное.

— Mihin minä koputan? kysyi Muumipeikko.

— Во что стукнуть? — спросил Муми-тролль.

— Mihin vain, sanoi Nipsu, älä puhu. Missä sinulla muuten on eväät? Olet tietenkin kadottanut ne. Pitääkö minun ajatella aina у тебя провиант? Так я и знал — ты его

— Во что угодно, — ответил Снифф.

— Не задавай глупых вопросов. Кстати, где

kaikkea.

потерял. Обо всем приходится думать самому.

Muumipeikko rypisti kuonoaan mutta ei sanonut mitään.

Муми-тролль недовольно наморщил нос, но промолчал.

Ja niin he tassuttelivat varovaisesti eteenpäin vihreään tunneliin. Nipsu katseli sivuteitä, Muumipeikko piti silmällä vaaroja, ja silkkiapina loikki heidän edellään oksalle.

Они потихоньку двинулись вперед, в зеленый туннель. Снифф искал боковые тропинки. Муми-тролль высматривал опасности, а Мартышка скакала перед ними с ветки на ветку.

Tie kiemurteli sinne tänne, muuttui kapeammaksi ja lopulta se katosi sammaleen eikä ollut enää mikään tie.

Путь извивался, делался все уже и уже и наконец затерялся во мху, так что и не стало больше никакого пути.

— Tähänkö se loppui, sanoi Muumipeikko nolona. Olisihan sen pitänyt viedä johonkin.

— Неужто он тут кончается? — озадаченно проговорил Муми-тролль. — Должен же он куда-нибудь привести!

He seisoivat hiljaa ja katsoivat toisiinsa takaa hiljaista pauhua. He tunsivat kostean tuulen, ja se tuoksui hauskalta.

Они стояли на месте, и слегка разочарованные, переглядывались, слыша за стеной деревьев слабый шум. В нос им пахнул влажный ветер, и запах у него был очень приятный.

— Täällä on vettä, sanoi Muumipeikko ja nuuhki.

— Там вода, — сказал Муми-тролль, принюхиваясь.

Hän astui askelen merituuilta kohti, vielä toisenkin, ja sitten hän alkoi juosta, sillä Muumipeikko rakasti yli kaiken uimista.

Он сделал шаг в ту сторону, откуда дул морской ветер, сделал другой и наконец побежал, потому что больше всего на свете Муми-тролли любят купаться!

— Odota! huusi Nipsu. Älä jätä minua yksin!

— Погоди! — закричал Снифф. — Не оставляй меня одного!

Mutta Muumipeikko pysähtyi vasta nähdessään meren edessään. Silloin hän istuutui juhlaan hiekkaan ja katseli laineita, jotka vyöryivät valkoharjaisina toinen toisensa jälkeen rantaan.

Но Муми-тролль остановился лишь тогда, когда добежал до самой воды. Он сел на песок и стал смотреть на волны. Одна за другой они накатывали на берег, и у каждой был гребень из белой пены.

Hetken kuluttua Nipsu tuli esille

Немного погодя с опушки примчался

metsänlaidasta ja istuutui hänen viereensä. Снифф и уселся рядом.

— Täällä on kylmä, hän sanoi. Muistatko, — Тут холодно, — сказал он. — kun me purjehdimme hattivattien kanssa Помнишь, мы катались под парусом с kauheassa pyörremyrskyssä ja minä voin niin хатифнаттами и попали в ужасный шторм? kauhean pahoin? Как плохо мне тогда было!

— Se oli toinen juttu, mutta nyt minä — То была совсем другая история, — tahdon uida, sanoi Muumipeikko. сказал Муми-тролль. — А в этой я хочу купаться!

Ja sitten hän kömpi suoraan hyrskyihin И он шагнул прямо в волны прибоя. (muumipeikkojen olemus on näet niin (Муми-тролли, видите ли, так практически käytännöllisesti järjestetty etteivät he juuri устроены, что почти совсем не нуждаются в koskaan tarvitse vaatteita). одежде.)

Silkkiapina tuli alas puustaan katsomaan. Мартышка спустилась с дерева и следила: за ними,

— Älä viitsi! se huusi. Se on kylmää ja — Стой! — закричала она. — Вода märkää! мокрая и холодная!

— No niin, sanoi Nipsu. Me teemme — Ага! — сказал Снифф. — Мы häneen vaikutuksen! начинаем производить впечатление.

— Osaatko sukeltaa silmät avoimina? — Ты умеешь нырять с открытыми kysyi Muumipeikko. глазами? — спросил Муми-тролль.

— Osaan mutta en tahdo, Nipsu vastasi. — Умею, но не люблю, — ответил Eihän sitä koskaan tiedä mitä siellä alhaalla Снифф. — Кто знает, что может встретиться sattuu näkemään! Jos sinä haluat sukeltaa, niin под водой? Хочешь нырять — так давай, но ole hyvä vain, mutta tee se omalla vastuullasi! только под свою ответственность!

— Äh, sanoi Muumipeikko, ja sitten hän — А, ерунда! — отмахнулся Муми-sukelsi suureen laineeseen, jonka läpi aurinko тролль и нырнул в большую волну, всю paistoi suoraan. высвеченную солнцем.

Ensin hän tajusi vain vihreitä valokuplia, Сперва он не видел ничего, кроме mutta kun hän sukelsi syvemmälle, tuli зеленых пузырей света, но когда опустился näkyviin hiekalla keiuvia ruskolevämetisiä. поглубже, разглядел леса водорослей, колыхавшихся над песчаным дном.

Hiekka oli valkoista ja hienosti Песок был белый и чуточку волнистый, laineikasta, ja sitä koristivat näkinkuoret, jotka его украшали ракушки, розовые изнутри и olivat sisäpuolelta ruusunpunaisia ja белые снаружи.

Ulompana vihreä hämärä muuttui   Чуть подальше от берега зеленоватый
tummemmaksi ja sitten oli vain musta aukko, полумрак еще больше сгущался, а еще
joka johti pohjattomuuteen.   подальше открывался черный провал,
уходящий прямо в бездну.

Silloin hän kääntyi, kohosi suoraan eräälle Mуми-тролль повернулся, выскочил на
laineelle ja tanssi sen harjalla takaisin rantaan. волну и на ее гребне возвратился обратно.
Siellä Nipsu ja silkkiapina istuivat ja huusivat Снифф и Мартышка сидели рядышком на
apua. песке и кричали: «спасите, помогите».

— Me luulimme sinun hukkuneen, sanoi Nipsu. Tai että hai oli syönyt sinut.

— Äh, sanoi Muumipeikko. Minähän olen — А, ерунда! — сказал Муми-тролль.
tottunut mereen. Ollessani tuolla vedessä sain — Я привычен к морю. Между прочим, под
muuten aatteen. Hyvin hienon aatteen. Mutta en водой у меня явилась идея. Не знаю только,
tiedä voinko kertoa sitä vieraille. стоит ли посвящать в наши дела
посторонних.

Ja sitten hän katsahti silkkiapinaan. И он многозначительно взглянул на Мартышку.

— Mene tiehesi, me puhumme — Вали отсюда, — сказал Снифф. — У
salaisuuksia, Nipsu sanoi. нас секреты.

— Mutta minä rakastan salaisuuksia, — А я люблю секреты! — крикнула huomautti silkkiapina. Ja minä lupaan, minä Мартышка. — Обещаю, клянусь вам vannon pitäväni suuni kiinni! держать рот закрытым!

— Annammeko hänen vappoa? — Возьмем с нее клятву? — спросил Muumipeikko kysyi. Муми-тролль.

— Nojaa, sanoi Nipsu. Mutta sen pitää olla luja vala! — Ладно, — сказал Снифф. — Только это должна быть очень крепкая клятва!

— Sano minun jäljessäni. Muumipeikko — Повторяй за мной, — сказал Мумисаниeli hitaasti: Nielköön minut syvyys, syökööt тролль и медленно проговорил: — Пусть korppikotkat kuivuneet luuni ja älköön suuni меня поглотит бездна, пусть грифы koskaan maistako jäätelöä, jollen säilytä расклют мои высохшие кости, пусть рот salaisuuksien salaisuutta. No? мой больше не отведаст мороженого, если не сохраню эту великую тайну!!! Ну?

Silkkiapina toisti valan mutta aika Мартышка повторила клятву, только

huolimattomasti ja aivan väärässä очень небрежно и совсем в неверном järjestyksessä, sillä sillä oli hyvin huono muisti. порядке. У нее была очень плохая память.

— Nojaa, sanoi Muumipeikko. Ehkä se — Ладно, сойдет, — сказал Муми-пatee kuitenkin. Nyt saatte kuulla. Minä aion тролль. — Теперь слушайте. Я задумал стать ruveta helmenkalastajaksi ja kaivaa kaikki искателем жемчуга, и весь свой жемчуг я helmeni laatikossa tänne rannalle. зарою в ящике тут на берегу.

— Entä mitä meistä tulee? kysyi Nipsu. — А кем станем мы? — спросил Снифф.

— Te voitte olla sellaisia, jotka etsivät — А вы можете стать теми, кто laatikkoa helmenkalastajalle, Muumipeikko раздобывает ящики для искателей жемчуга, vastasi. — ответил Муми-тролль.

— Minun pitää nähtävästi aina tehdä — Так я и знал, — мрачно сказал vaikein työ, Nipsu sanoi synkkänä. Sinä otat Снифф. — Всегда мне достается самое osallesi aina kaiken hauskan. трудное, А все приятное достается тебе.

— Saithan sinä olla äsken oppaana. Ja — Но ведь ты только что был ethän sinä sitä paitsi osaa sukeltaa, sanoi проводником, да и, кроме того, нырять ты Muumipeikko ja kahlasi huolettomana takaisin разве умеешь! — беспечно ответил Муми- hyskyihin. тролль и снова шагнул в поток.

Nipsu töllisteli hetken tekemättä mitään, Снифф постоял-постоял, похлопал mutta sitten hän alkoi kävellä pitkin vedenrajaа. ушами и побрел вдоль берега у самой воды. Silkkiapina pyydysti pieniä keltaisia, Мартышка ловила крабов — маленьких tappisilmäisiä rapuja. желтых крабов с глазами на стебельках.

— Kuule! Sinun pitää etsiä laatikkoa! — Слушай! Ты должна найти ящик! — sanoi Nipsu. сказал Снифф.

— Mitä laatikkoa? Kenen laatikkoa? — Какой ящик? Чей? — спросила silkkiapina kysyi hämmästyneenä. Мартышка растерянно.

Hän oli jo unohtanut salaisuuden. Она уже совсем забыла про секрет.

Nipsu huokasi ja jatkoi matkaansa nientä Снифф вздохнул и пошел к длинному kohti, jossa jyrkät, liukkaат, mustat ja мысу, выступавшему далеко в море. Одна за epäystävälliset kalliот kohosivat hiekasta. другой возвышались здесь крутобокие скалы, скользкие, черные и неприветливые.

Toisinaan ne laskeutuivat suoraan mereen Местами они спускались прямо в море, ja jäljelle jäi ainoastaan pieni, kapea, märkä так что оставался лишь узкий мокрый kallionpengermä, jota pitkin heidän oli каменный уступ, пройти по которому мог

tasapainotaiteiltava eteenpäin. Nipsu pysähtyi. разве что канатоходец. Снифф остановился и испуганно прижал уши.

— Pelkäätkö sinä? kysyi silkkiapina. — Трусись? — спросила Мартышка.

— Pelkäänkö? Minäkö? En koskaan! — Кто? Я? Вот еще! — ответил sanoi Nipsu. Minusta tuntuu vain että toisella Снифф. — Мне только кажется, что вид puolella on kauniimpi näköala. будет красивее, если зайти с другой стороны.

Silkkiapina tuhahti ja loikkasi hänen Мартышка презрительно фыркнула и, ohitseen häntä ilmassa. Nipsu näki ylpeän задрав хвост, проскочила мимо, Снифф hännänpään pistävän esiin aaltojen kuohuista ja только и увидел, как ее гордо поднятый katoavan erään kallionkielekkeen taakse, ja хвост промелькнул среди пенистых бурунов kohta sen jälkeen hän kuuli silkkiapinan и исчез за выступом скалы. Тотчас вслед за huutavan. тем Снифф услышал радостный вопль.

— Luola! tämä huusi. Hieno luola, joka — Грот! Мировецкий грот с крабами! on täynnä rapuja!

Nipsu ei liikahtanutkaan, mutta hän Снифф не двинулся с места и только vinkaisi kaihoisasti. Hän oli koko elämänsä ajan жалобно заскулил. Всю жизнь он мечтал о unelmoinut löytävänsä oikean luolan. Ja nyt se взаправдашнем гроте. И вот грот совсем oli tuolla noiden vaarallisten, liukkaiden рядом, там, за этими опасными скользкими kallioiden takana... скалами...

Hän astui muutamia askelia, ja hänen Он сделал несколько шагов, и сердце sydämensä pompotti. — Kaikkien pikkueläinten застучало у него в груди. "Покровитель всех suojelija, hän ajatteli, ole kiltti, ole kiltti, sillä троллей и сниффов! — взмолился он. — minä olen hyvin pieni ja pelkään kauheasti. Будь милостив, будь милостив, ведь я такой маленький, такой робкий!"

Sitten hän sulki silmänsä ja meni Затем он зажмурился и ступил на vaaralliselle pengermälle. опасный уступ.

Aaltojen kuohu löi useita kertoja hänen Несколько раз через него перелетали ylitseen. Hän kulki pienen pienin askelin ja jalat клочья пены. Он шел маленькими- jäykkinä, ja koko ajan hän piti silmänsä tiukasti премаленькими шажками, не сгибая ног, и kiinni päästäkseen näkemästä tanssivaa vettä. все время крепко зажмуривал глаза, чтобы не видеть пляшущих вокруг волн.

Nipsu ei eläissään ollut pelännyt näin Еще ни разу в жизни он не был так kovin — ja tuntenut itseään näin rohkeaksi. напуган — и не чувствовал себя таким

храбрым.

Kun hän vihdoin tuli toiselle puolelle, oli   Когда он, наконец, перешел на ту
silkkiapina kadonnut. Jännityksestä väristen сторону, Мартышка исчезла. С замирающим
Nipsu katsoi luolaan.   сердцем Снифф заглянул в грот.

Se oli suuri, juuri sellainen kuin sen   Грот был большой, как раз такой,
pitikin olla. Kallioseinät kohosivat tasaisina ja каким и полагается быть гроту. Его
hienoina ylös siniseen taivasikkunaan saakka, ja красивые ровные каменные стены уходили в
hiekkalattialla oli yhtä tasaista ja valkoista kuin вышину к синему окну неба, а пол был
meren pohjassa.   устлан песком, таким же белым и гладким,

как на морском дне.

Hän kaivoi tassunsa hiekkaan ja huokaisi.   Снифф зарыл лапы в песок и вздохнул
Täällä minä asun koko elämäni, hän ajatteli. от счастья. "Поселиться бы здесь на всю
Minä teen pieniä hyllyjä ja kaivan itselleni жизнь, — подумал он. — Поставить
hiekkaan makuupaikan, ja iltaisin minulla palaa маленькие полки, выкопать в песке место
täällä kynttilä. Ja ehkä minä laitan köysiportaat для спанья, а по вечерам зажигать свечу. И
voidakseni kiivetä katolle katselemaan merta. еще, может, сделать веревочную лестницу,
Kyllä Muumipeikko varmaan hämmästy...   чтобы мочь забираться на крышу и
любоваться морем. То-то, видимо, удивится
Муми-тролль..."

Nipsu ei pelännyt enää yhtä paljon   Возвращаясь обратно по опасной скале,
palatessaan takaisin yli vaarallisen kallion. он уже не боялся так сильно. "Мой грот, —
Minun luolani, hän ajatteli koko ajan. Minun не переставая думал он. — Мой грот, это я
luolani, jonka minä löysin. (Ja hän uskoi нашел его". (И он взаправду верил, что
todella, että hän oli sen löytänyt.)   нашел его он.)

Hän vaelsi syvissä mietteissä siihen   В глубокой задумчивости брел он по
paikkaan mihin oli jättänyt Muumipeikon берегу, пока не вернулся к тому месту, где
kalastamaan helmiä. Siellä oli jo pitkä rivi оставил Муми-тролля искать жемчуг. Там
kauniisti kimmeltäviä helmiä, ja Muumipeikko уже лежал целый ряд красивых блестящих
pomppi hyrskyissä sinne tänne kuin korkki.   жемчужин, а сам Муми-тролль пробкой
скакал в волнах прибой.

Silkkiapina istui hiekkalla tärkeän   Мартышка с важным видом сидела на
näköisenä.   берегу.

— Minä olen saanut tehtävän, se sanoi.   — У меня важное поручение, —
Minä olen aarremestari. Nyt olen laskenut сказала она. — Теперь я казначей. Я уже

helmet viisi kertaa ja kirjoittanut joka kerran пять раз пересчитывала жемчужины и
muistiin erilaiset tulokset. каждый раз получала новый результат.

Muumipeikko kahlas i maihin syli täynnä Тут Муми-тролль выбрался на берег.
simpukoita. Vieläpä hännässäänkin hänellä oli Он нес в охапке кучу ракушек, не считая
niitä koko läjä. тех, что были у него на хвосте.

— Nyt tämä saa riittää, hän sanoi ja — Ну, теперь хватит! — сказал он,
pudisteli meriruohoa silmistään. Missä on стряхивая с глаз водоросли. — Где ящик?
laatikko?

— Tällä rannikolla ei näy olevan erikoisen — Похоже, на здешнем берегу нет
hyviä laatikoita, sanoi Nipsu. Mutta minä olen приличных ящиков, — ответил Снифф. —
tehnyt löydön! Hyvin suuren löydön! Зато я сделал открытие! У-ди-ви-тельное
открытие!

— Mitä? sanoi Muumipeikko, sillä löydöt — Какое? — осведомился Муми-
olivat parasta mitä hän tiesi (salaperäisten тролль.
teiden, uinnin ja salaisuuksien jälkeen). Он любил открытия не меньше, чем
таинственные пути, купанье и всяческие
секреты.

Nipsu piti taidetaun ja sitten hän sanoi Снифф, как артист, выдержал паузу и
hitaasti: медленно произнес:

— Luolan.

— Грот.

— Oikean luolanko? huudahti — Настоящий грот? — вскрикнул
Muumipeikko. Муми-тролль.

Jossa on aukko, mistä voi ryömiä sisään? — У которого есть вход, через который
Ja kallioseinät? Ja hiekkalattia? можно попасть внутрь? С каменными
стенами и с песчаным полом?

— Kaikki, Nipsu sanoi ylpeänä. Se on — Со всем, всем, всем! — гордо
aivan oikea luola, jonka minä löysin. Aivan ответил Снифф. — Настоящий грот, и нашел
omin päin! его я! Совершенно самостоятельно.

— Mutta sehän on paljon parempi kuin — Так ведь это же куда лучше, чем
laatikko, huusi Muumipeikko. Kannetaan ящик! — воскликнул Муми-тролль. —
helmet sinne heti paikalla! Сейчас же отнесем туда жемчужины!

— Täsmälleen minun ajatukseni, Nipsu — Совсем моя идея! — сказал Снифф.
sanoi. Sitähän minä ajattelin koko ajan. — Как раз об этом я все время и думал.

Sitten he kantoivat helmet luolaan ja Они отнесли жемчужины в грот и

panivat ne sievästi riviin hiekkalattialle.

красиво уложили их рядом на песке.

Suolaisia pärskeitä räiskähti silloin tällöin   Время от времени в дверь залетали aukosta sisään ja aurinko loi kultaisia siltojaan соленые брызги, а сквозь окно в потолке kattoikkunasta. He laskeutuivat selälleen наводило свои золотые мосты солнце. pehmeään hiekkaan ja katsoivat taivaalle.   Друзья лежали на спине на мягком песочке и

смотрели в небо.

— Tiedätkö mitä, Muumipeikko sanoi.   — А знаешь, — сказал Муми-тролль, Jos lentää satoja, satoja kilometrejä ylös ilmaan, — если подняться в воздух на много-много ei taivas enää olekaan sininen. Siellä ylhäällä se сот километров, небо там уже не голубое. on aivan musta. Päivälläkin.   Там, вверху, оно совсем черное, Даже днем.

— Mitä varten? kysyi Nipsu.

— Почему? — спросил Снифф.

— Niin se on, sanoi Muumipeikko. Ja   — Так уж, — ответил Муми-тролль. — siellä ylhäällä lentelevät kaikki taivaan hirviöt, А еще там в темноте бродят небесные skorpionit, karhut ja oinaat.   чудища — Скорпионы, Медведицы, Овны.

— Ovatko ne vaarallisia? Nipsu kysyi.

— А они опасные? — спросил Снифф.

— Eivät meille, mutta toisinaan ne   — Не для нас, — объяснил Муми- nappaavat joitakin tähtiä, selitti Muumipeikko.   тролль. — Но бывает, они цапают с неба звезды.

Sitten he vaikenivat jälleen, makasivat ja   Они замолкли и лежали тихо, глядя, katselivat miten auringonsäteet ryömivät pitkin как полосы солнечного света ползут, hiekkaa aina Muumipeikon helmiin asti.   подбираются по песку к жемчужинам Муми- тролля.

Muumipeikon ja Nipsun palatessa   Когда Муми-тролль и Снифф laaksossa olevaan siniseen taloon oli iltapäivä вернулись к голубому домику в долине, день jo pitkällä. Joki juoksi illalla hiljaa ja sen близился к вечеру. Речка текла тихо-тихо, а yläpuolella loisti uusi silta juuri maalattuna.   над нею всеми цветами радуги сиял новенький мост, только что покрашенный.

Muumipeikon äiti oli parhaillaan   Муми-мама обкладывала järjestämässä näkinkenkiä kukkapenkkien упорядоченным (расположенными в ряд) ympäriille.   ракушками цветочные клумбы.

— Me olemme jo syöneet, hän sanoi.   — Мы уже пообедали, — сказала она. Katsokaa mitä löydätte ruokakomerosta.   — Пошарьте в кладовке: что найдете, то и поешьте.

— Me olemme olleet ainakin sadan   — А мы ходили, наверное, за целых сто

peninkulman päässä! Muumipeikko kertoi. Ме миль, — объявил Муми-тролль. — kuljimme erästä salaperäistä tietä, ja sitten minä Путешествовали по Тайнственному пути, a hyppäsin valtaviin aaltoihin ja löysin hurjan потом я прыгнул в огромнейшую волну и hienoja asioita, jotka alkavat H:lla ja päättyvät стал искать такие мировые штуковины, Ä:hän... Mutta minä en voi sanoa mitä ne ovat которые начинаются на "ж" и кончаются на sillä vala sitoo minua!

"г"... Но как это по-настоящему называется — сказать не могу, дал клятву!

— Ja minä löysin sellaisen, joka alkaa — А я нашел что-то такое, что L:llä ja päättyy A:han! huusi Nipsu. Ja jossakin начинается на "г" и кончается на "т"! — keskellä on U ja O ja L, mutta enempää en сказал Снифф. — А в середине еще "р" и sano!

"о", ну, а остальное секрет!

— Sehän oli ihmeellistä, sanoi — Замечательно! — сказала Муми-Muumimamma. Noin monta suurtapausta мама. — Столько важных событий за один yhtenä päivänä! Liemi on lämpölaatikossa. день! Суп в духовке. Только не очень Älkääkä kolisko liikaa, sillä isä kirjoittaa. шумите — папа пишет.

Sitten hän jatkoi näkinkenkien И она вновь принялась укладывать järjestämistä, asetti vuorotellen sinisen, kaksi ракушки — клала попеременно синюю, две valkoista ja punaisen, ja se näytti kovin белые, красную, и получалось очень hienolta. Hän vihelteli hiljaa itsekseen ja красиво. При этом Муми-мама тихонько ajatteli, että näytti vähän siltä kuin sade olisi насвистывала что-то про себя и думала о ollut tulossa.

том, что, похоже, скоро соберется дождь.

Rauhaton tuuli kiiti läpi puiden, jotka Ветер беспокойно тормозил деревья, и huokailivat, taipuivat ja käänsivät kaikki они вздыхали, раскачивались и показывали lehtensä nurin. Parvi harmaita pilvenhattaroita изнанку своих листьев. По небу плыло purjehti taivaalle.

множество серых растрепанных облаков.

— Toivottavasti ei tule kaatosadetta, "Будем надеяться, наводнения не ajatteli Muumipeikon äiti. Hän keräsi ylijääneet будет", — думала Муми-мама. Она собрала näkinkengät ja meni taloon, kun ensimmäiset оставшиеся ракушки и вошла в дом в ту sadepisarat alkoivat putoilla.

самую минуту, когда с неба упали первые капли дождя.

Nipsu ja Muumipeikko olivat nukahtaneet Снифф и Муми-тролль заснули на keskelle salongin mattoa. Äiti levitti huovan ковре в гостиной. Она прикрыла их одеялом heidän päälleen ja sitten hän istuutui ikkunan и села у окна чинить папин ночной халат. ääreen paikkaamaan Muumipapan yönuttua.

Sade ropisi nyt hiljaa katolle, se rapisi   Дождь тихо барабанил по крыше,
puissa, suhisi läpi metsän ja tippui kaukana шуршал в саду, шумел по лесу и затекал в
Nipsun luolaan.   грот Сниффа на далеком морском берегу.

Jossakin ontossa puussa silkkiapina ryömi   Где-то в полом дереве Мартышка
syvemmälle koloon ja kietoi häntänsä kaulansa запряталась поглубже в дупло и укутала
ympäriille lämmittääkseen itseään.   шею хвостом, чтобы согреться.

Myöhään yöllä kaikkien nukkuessa   Поздно ночью, когда все давно спали,
Muumipappa kuuli valittavaa ääntä. Hän nousi Муми-папа вдруг услышал жалобный писк.
ylös ja kuunteli.   Он встал и прислушался.

Sade kuohui vesikouruissa ja jokin   В водосточных трубах бурлил дождь,
ikkunaluukku kolisi tuulella. Ja sitten kuului хлопал на ветру ставень. Жалобный писк
jälleen surkeaa vikinää. Silloin hän otti yönutun раздался вновь. Муми-папа надел халат и
päälleen ja lähti tarkastamaan taloaan.   пошел осматривать дом.

Hän katsoi taivaansiniseen huoneeseen,   Он заглянул в небесно-голубую
sitten auringonkeltaiseen ja viimeksi комнату, потом в солнечно-золотую, потом в
pilkulliseen, mutta kaikkialla oli hiljaista. Sitten крапчатую, но везде было тихо. Тогда он
hän veti ovesta raskaan puomin ja silmäsi ulos отодвинул тяжелый засов и выглянул во
sateeseen.   двор.

Hänen taskulamppunsa heitti valokeilan   Свет от его фонаря упал на дорожку, и
yli tien, jolla sadepisarat kimmelsivät kuin в нем, как алмазы, засверкали капли дождя.
timantit.

— Mitä kummaa tämä on? sanoi   — Что это за странное (существо)? —
Muumipeikon isä, sillä portailla istui jokin вскрикнул папа-тролль, увидев перед
märkä ja kurja olento, jolla oli mustat, kiiltävät крыльцом какое-то жалкое мокрое существо
silmit.   с блестящими черными глазами.

— Minä olen Piisamirotta, sanoi kurja   — Это я, Ондатр, — слабым голосом
olento heikolla äänellä. Eipä siltä että sillä olisi сообщило жалкое существо. — Извините,
mitään merkitystä... Mutta teidän что побеспокоил вас по пустякам... Дело,
siltarakennelmanne on hävittänyt kotini видите ли, в том, что при постройке моста
joentörmässä. Tietenkin — filosofin mielestä on вы разрушили мой дом под берегом реки.
täsmälleen yhdentekevää eläkö hän vai kuolee Разумеется, с философской точки зрения
— mutta tämän vilustumisen jälkeen on совершенно безразлично, жив ты или нет...
epävarmaa kuinka minun käy...   Только после такой простуды неизвестно
(неопределенно), что со мной станется...

— Olen tavattoman pahoillani, sanoi — Какая жалость! — сказал Муми-
Muumipeikon isä. Minä en tiennyt, että te papà. — Я и не подозревал, что вы
asuite sillan alla. Tulkaa kaikin mokomin проживаете под мостом. Заходите, ради
sisään. Vaimoni voi varmasti järjestää vuoteen Бога. Жена наверняка сможет устроить вам
jossakin. где-нибудь постель.

— En minä välitä erikoisemmin vuoteista — Постели меня не волнуют — это
— ne ovat tarpeettomia huonekaluja, ненужные предметы обстановки, —
Piisamirotta sanoi sävyisästi. Minun kotini oli смирено заметил Ондатр. — Я жил в
vain kolo, mutta minä viihdyin siellä. Tosin простой норе и чувствовал себя в ней
filosofista on yhdentekevää viihtyykö hän vai ei прекрасно. Конечно, с философской точки
— mutta se oli hyvä kolo joka tapauksessa. зрения безразлично, как ты себя чувствуешь,
но, вообще-то говоря, это была хорошая
нора.

Sitten hän pudisti veden itsestään ja Ондатр стряхнул с себя воду и прислушался.
kuunteli joka suuntaan.

— Mikä talo tämä oikein on? hän kysyi. — Что это за дом? — спросил он.

— Aivan tavallinen muumitalo, vastasi — Самый обыкновенный дом, —
Muumipeikon isä kunnioittavasti. Minä olen вежливо ответил Муми-папа. — Я сам
rakentanut sen itse. Saanko ehkä tarjota построил его. Смее ли предложить вам
lasillisen viiniä? Vilustumista vastaan? рюмку вина? От простуды.

— Se on oikeastaan turhaa, Piisamirotta — Собственно говоря, это не
sanoi. Mutta ehkä sittenkin. обязательно, — сказал Ондатр. — Но,
пожалуй.

Muumipeikon isä hiipi keittiöön ja aukaisi Муми-папа на цыпочках пробрался в
pimeässä viinikaapin. Hän kurkotti ylimmältä кухню и открыл в темноте шкафчик с вином.
hyllyltä palmuviinipulloa, mutta silloin hän Он потянулся за бутылкой пальмового вина,
töytäisi alas erään vadin ja kuului kauhea стоявшей на верхней полке, потянулся еще и
rämähdys. еще и вдруг — раз! — смахнул на пол
салатницу. Раздался страшный дребезг.

Nyt syntyi talossa elämää; huudettiin ja Дом ожил: слышались крики,
paukutettiin ovia, ja Muumipeikon äiti tuli хлопанье дверей, и в кухне появилась Муми-
juosten kynttilä kädessä. мама со свечой в лапе.

— Sinäkö se vain olitkin, hän sanoi. Minä — А, это ты, — сказала она. — А я уж
luulin, että joku lurjus on murtautunut sisään. думала, к нам вломились разбойники.

— Minä tahdoin vain ottaa palmuviiniä, — Я хотел достать пальмовое вино, —
sanoi Muumipappa. Ja joku aasi oli pannut сказал Муми-папа. — Какой осел поставил
tämän tylsän vadin aivan laidalle. эту проклятую салатницу на самый край?

— Hyvä vain, että se meni rikki; se olikin — Ну и хорошо, что она разбилась, она
aika ruma, sanoi Muumipeikon äiti. Kiipeä была ужасно некрасивая, — сказала Муми-
tuolille, niin saat paremmin. мама. — Стань на стул, так будет удобней.

Muumipeikon isä teki niin ja sai käsiinsä Муми-папа забрался на стул и достал
pullon ja kolme lasia. бутылку и три рюмки.

— Kenelle tuo kolmas on? kysyi — А третья для кого? — удивилась
Muumimamma. Муми-мама.

— Se on Piisamirotalle, sanoi isä. Hänen — Для Ондатра, — ответил папа. — Он
kotinsa on särkynyt, niin että hän muuttaa nyt остался без квартиры и переселяется к нам.
meille asumaan.

He sytyttivät kuistille öljylampun ja joivat На веранде зажгли керосиновую лампу,
toistensa maljat, ja Muumipeikko ja Nipsu и все выпили за знакомство. Муми-троллю и
saivat olla mukana vaikka oli keskiyö. Сниффу тоже разрешили присутствовать,
несмотря на поздний ночной час.

Sade tanssi jatkuvasti katolla ja tuuli oli Дождь не переставая барабанил по
yhä yltynyt. Se ulvoi savupiipussa, ja крыше, ветер разбушевался еще пуще. Он
kaakeliuunin luukut kalisivat huolestuttavasti. был в дымовой трубе, и дверцы печки
испуганно звенькали.

Piisamirotta kohotti kuononsa kuistin Ондатр уткнулся носом в оконное
ikkunaan ja tuijotti synkkänä ulos pimeyteen. стекло и мрачно глядел во тьму.

— Tämä ei ole mikään luonnollinen sade, hän — Это неестественный дождь, —
sanoi. сказал он.

— Eivätkö kaikki sateet ole luonnollisia, — А разве не все дожди —
ihmetteli Muumimamma. естественные? — удивилась Муми-мама.

Piisamirotta oli hetken hiljaa, sitten se Ондатр помолчал немного, грустно
kastoi surullisena viiksensä palmuviiniin ja обмакнул усы в вино и сказал:
sanoi:

— Ei sitä koskaan tiedä... Ilmassa on — Почем знать... В воздухе что-то есть —
jotain kummallista — аавистuksia... Minusta on какие-то предвестья... Мне-то, разумеется,
tietenkin aivan yhdentekevää tapahtuuko все равно, произойдет что-нибудь или не
jotakin vai ei, mutta on aivan varmaa, että произойдет, но совершенно несомненно —

jotakin tapahtuu.

что-то должно произойти.

— Jotakin kauheatako? kysyi Nipsu
hätkähtäen.

— Что-нибудь страшное? — вздрогнув,
спросил Снифф.

— Ei sitä koskaan tiedä, sanoi — Почем знать, — повторил Ондатр.
Piisamirotta uudelleen. Maailmankaikkeus on — Вселенная так велика, а Земля так
niin suuri ja maailma niin hirveän pieni ja ничтожно мала и убога...
kurja...

— Minusta tuntuu, että meidän on parasta — Мне кажется, всем нам лучше лечь
mennä nyt nukkumaan, Muumipeikon äiti sanoi спать, — поспешно проговорила Муми-
äkkiä, sillä hän huomasi, että Nipsu alkoi мама, заметив, что Снифф весь дрожит.
väristä.

Niin käpristyi jokainen omaan — Каждый свернулся на свой лад, как
erikoisasentoonsa odottamaan unta ja lämpöä. привык спать, и стал ждать сна и тепла.

Mutta aina aamuun saakka sadepilvet — А тучи до самого утра мчались по небу,
kiitivät taivaalla ja tuuli pieksi märkää ветер хлестал мокрый сад, и дождь лил, лил
puutarhaa ja satoi ja satoi ja satoi... и лил...

2

2

Seuraava päivä oli pilvinen. Piisamirotta — На другой день было пасмурно. Ондатр
meni puutarhaan ja laskeutui riippumattoon пошел в сад и лег в гамак размышлять.
mietiskelemään, ja Muumipeikon isä istui Муми-папа сидел в небесно-голубой
taivaansinisessä huoneessa kirjoittamassa комнате и писал мемуары. Муми-троль без
muistelmiaan. Muumipeikko vetelehti keittiön дела слонялся возле кухни.
ovella.

— Äiti, luuletko että Piisami-setä tarkoitti
jotakin noilla aavistuksillaan?

— Ма, — сказал он, — как по-твоему,
дядя Ондатр всерьез про эти самые
предвестья?

— Luultavasti, sanoi äiti. Jos koti on — Вероятно, — ответила мать. — Чего
särkynyt ja itse on viluinen, tulee ajatelleeksi не придет и голову, когда дом разрушен, а
hyvin paljon.

сам немного простыл.

Mutta älä ole levoton. Mitähän jos ottaisit
Nipsun mukaasi ja menisitte poimimaan nuo вы со Сниффом обтрясете вон те груши,

Только ты не думай об этом. Что, если

päärynät? Ennen kuin alkaa jälleen sataa. пока дождь не припустил вновь?

— Hienoa, sanoi Muumipeikko. — Идет, — ответил Муми-тролль.

Mutta hän oli jatkuvasti hyvin mielteliäs Но задумчивость не оставляла его, и он
ja päätti puhua asiasta enemmän Piisamirotan решил хорошенько порасспросить обо всем
kanssa. Ондатра.

Kun he tulivat päärynäpuun alle, istui Когда Муми-тролль и Снифф подошли
silkkiapina sen latvassa ja vilkutti heille. к груше, они увидели на ее макушке
Мартышку. Она помахала им лапой.

— Hei, hei! se huusi. Huono ilma tänään. — Привет, привет! — закричала она. —
Koko metsässä ei ole ainuttakaan kuivaa oksaa. Вот ведь скверная погода сегодня, ни одной
Tuletteko pyydystämään rapuja? сухой ветки в лесу! Айда за крабами?

— Meillä ei ole aikaa, Muumipeikko — Нам некогда, — ответил Муми-
sanoi. Äiti keittää päärynähilloa. Ja sitä paitsi тролль. — Надо натрясти груш, мама хочет
meidän täytyy ajatella tärkeitä asioita. варить варенье. А еще нам надо подумать о
важных делах.

— Kertokaa, pyysi silkkiapina. — Расскажите, — попросила
Мартышка.

— Jotakin tapahtuu pian, enempää en voi — Скоро что-то должно произойти —
sanoa, Muumipeikko sanoi. Jotakin вот все, что я могу сказать, — ответил
kummallista ja luonnotonta, jota kukaan ei Муми-тролль. — Что-то необычное и
oikein tiedä... Viime aikoina on nimittäin ollut сверхъестественное, но что — этого еще
aavistuksia ilmassa! никто не знает... Видишь ли, в воздухе что-
то есть — какие-то предвестья!

— Puhu niin että siitä ymmärtää jotakin, — Да говори толком, чтобы можно
sanoi silkkiapina. было понять, — сказала Мартышка.

— Tiedätkö sinä jotakin...? kysyi Nipsu — Тебе что-нибудь известно?.. — с
vapisevalla äänellä. дрожью в голосе спросил Снифф.

Mutta Muumipeikko pudisti päätään ja Но Муми-тролль лишь покачал головой
pystytti tikapuut päärynäpuuta vasten. — и приставил стремянку к груше.
Odottakaa, en vielä, hän sanoi. — Подождите, — сказал он. — Не
сейчас.

Nämä päärynät olivat ulkomaista lajia ja Груши были заграничной породы, и
erikoisen hauskoja poimia. Hedelmät saattoi обрывать их было сущее наслаждение. Их
näet heittää alas miten tahansa, ja pudotessaan можно было швырять вниз как попало,

maahan ne pomppasivat kuin kumipallot. ударяясь о землю, они подлетали вверх, как
Keltaiset hedelmät lentelivät iloisissa kaarissa, резиновые мячи. Желтые плоды чертили в
pomppivat ja hyppivät kunnes ne kaikki lojuivat воздухе яркие дуги, подпрыгивали,
puun alla loistavana mattona. подскакивали и блестящим ковром
укладывались вокруг дерева.

— Hilloa koko vuodeksi! hihkaisi — Варенья на весь год! — прогорланил
Muumipeikko. Nyt järjestämme Муми-тролля. — А теперь устроим сплав по
jokikuljetuksen! реке!

Silkkiapina alkoi heti vierittää päärynöitä Мартышка сразу принялась сбрасывать
rinnettä alas. Toinen toisensa jälkeen ne груши под горку. Одна за одной они
pomppivat alas jokeen, loiskahtivat sinne ja скатывались к реке, с плеском падали в воду
alkoivat kieppua veden pyörteissä. Nipsu juoksi и, кружась в водоворотах, уплывали вниз по
edestakaisin pitkä oksa käpälässään ja auttoi irti течению. Снифф носился по берегу с
sellaiset päärynät, jotka tarttuivat rantakiviin. длинной веткой и подталкивал те, что
застревали между камнями.

Ja Muumipeikko seiso i alhaalla sillan А внизу у моста стоял Муми-тролля и
luona ja otti päärynät haaviin. вылавливал груши сачком.

Sitten hän nosti ne rannalle valtavaan Вскоре на берегу набралась огромная
läjään. куча груш.

— Ruoalle! huusi Muumimamma talosta. — Обедать, малыши! — крикнула
Tulkaa syömään, lapset! сверху Муми-мама. — Идите поешьте!

Hän tassutteli näkyviin jasmiinipensaiden Она грациозно лавировала между
välistä ja löi samalla silloin tällöin кустами жасмина, время от времени ударяя в
kolmiääniseen gonggongiin. маленький гонг с тремя нотами.

— Mitäs sanot, Muumipeikko kysyi — Ну, что скажешь? — гордо спросил
ylpeänä. Муми-тролля.

Hänen äitinsä tarkasteli päärynäläjää. — Муми-мама взглянула на кучу груш.
Voi! Onko tämä totta? hän huudahti. Kylläpä te — Ого! — воскликнула она. — Какие
osaatte. молодцы!

— Ja nyt me mietimme voisimmeko viedä — А мы вот что надумали, — сказал
ruoan mukanaamme salaiseen paikkaamme ja Муми-тролля. — Можно нам взять еду с
syödä siellä? собой в наше секретное местечко и поесть
там?

— Paljon ruokaa, niin että sitä riittää — Да, и побольше, чтобы и Мартышке

silkkiapinallekin! Nipsu huusi. Ja limonaatia!   хватило, — сказал Снифф. — И лимонаду тоже.

— Tietenkin, sanoi Muumimamma.   — Ну разумеется, — ответила Муми-мама.

Ja sitten hän latoi suuren määrän   И она положила в корзину много-много salaperäisiä paketteja koriin ja pani загадочных свертков, а сверху на всякий sateensuojan kaiken varalta sen päälle.   случай зонтик.

Heidän saapuessaan luolaan ilma oli   Когда они пришли к гроту, было тихо и jatkuvasti tyyni ja harmaa. Muumipeikko oli пасмурно. Почти всю дорогу Муми-тролль ollut matkalla hyvin hiljainen, hän oli молчал. Он беспокоился за свои huolissaan helmistään.   жемчужины.

Ja heti heidän tullessaan luolan suulle hän   И как только они заглянули в грот, он huudahti: воскликнул:

— Täällä on ollut joku!   — Тут кто-то был!

— Minun luolassani! huusi Nipsu. Ilkeyttä   — В моем гроте! — подхватил Снифф. tai ymmärtämättömyyttä!   — Безобразие или безрассудство!

Joku oli todellakin ollut siellä. Joku oli   В гроте и вправду кто-то побывал. Кто- järjestänyt helmet hiekalle tähden muotoon. то уложил жемчужины в виде звезды. Siinä oli tähti, jolla oli pitkä pyrstö.   Звезды с длинным хвостом.

— Ihmeellistä, sanoi Muumipeikko.   — Странное дело, — сказал Муми-тролль.

— Laske ne, laske ne nopeasti! huusi   — Пересчитать их, пересчитать Nipsu.   немедленно! — сказал Снифф.

Ja silkkiapina laski ne neljään kertaan ja   Мартышка пересчитала их четыре раза vielä yhden kerran varmuuden vuoksi ja sai aina и еще раз, на всякий случай, и каждый раз eri tuloksen.   получала новый результат.

— Kuinka monta niitä oli viime kerralla?   — А сколько их было тогда? — Nipsu kysyi.   спросил Снифф.

— En minä muista, silkkiapina sanoi.   — Не помню, — ответила Мартышка. Mutta silloinkin sain aina eri tuloksen.   — Но и тогда их получалось по-разному.

— No, siinä tapauksessa, Muumipeikko   — Ну, раз так... — проговорил Муми- sanoi ja sitten hän kaivoi kuopan hiekkaan ja тролль и, выкопав в песке яму, спрятал в нее peitti helmensä siihen.   жемчужины.

Sitten hän purki äidin korin ja jakoi   Затем он открыл мамину корзину и

pannukakun, hillon, voileivät, pihvit ja поделил оладьи, варенье, бутерброды, limonaatin kolmeen täsmälleen yhtä suureen бифштексы и лимонад на три совершенно osaan. равные части.

He söivät hiljaisuuden vallitessa.

Ели они молча.

Kun kaikki oli syöty, sanoi Muumipeikko:

Когда все было съедено, Муми-тролль сказал:

— Nyt minä olen syönyt ja ajatellut ja nyt — Я вот ел и думал, и теперь кое-что minusta alkaa tuntua, että asia rupeaa стало мне ясно. Эта звезда с хвостом, selviämään. Tuo pyrstötähti on varmasti должно быть, означает предупреждение или varoitus tai uhkaus. Joltakin salaiselta koplalta, угрозу. От какого-нибудь Тайного общества, joka on meille vihainen jostakin salaperäisestä которое по какой-нибудь тайной причине syystä. затаило на нас зло.

— Luuletko, että se on täällä jossakin lähellä? Nipsu kysyi peloissaan. Minulle ne eivät ainakaan voi olla vihaisia.

— Уж нет ли их тут где-нибудь поблизости? — боязливо спросил Снифф. — На меня-то они наверняка не держат зла?

— Juuri sinulle ne voivatkin, sanoi Muumipeikko. Se on hyvin mahdollista. Sinä olet ehkä löytänyt heidän luolansa.

— Именно что на тебя, — ответил Муми-тролль. — Это даже очень может быть. Что, если это их грот? Ведь нашел-то его ты?

Nipsu valahti aivan kalpeaksi ja sanoi: — Minusta tuntuu että meidän täytyy lähteä kotiin.

Снифф весь побледнел и сказал: — Мне кажется, нам пора домой.

Heidän tullessaan ulos luolasta tuuli oli tyyntynyt kokonaan. Taivas oli harmaa ja meri тихо-тихо. Небо было серое, и море было oli harmaa. Mutta meren pinnalla lepäsi серое. У самого берега плавало много-много sadoittain valkoisia merilintuja, kaikki päät морских птиц, их головы были обращены в kääntyneinä merelle päin. Ja ne muodostivat сторону открытого моря, а сами они все yhdessä suuren tähtikuvion. Suuren tähden, вместе изображали огромную звезду. jolla oli pyrstö...

Когда они вышли из грота, вокруг было чудовищно огромную звезду с хвостом...

— Katsokaa! huusi silkkiapina. Salainen kopla...

— Глянь-ка! — воскликнула Мартышка. — Тайное общество ..

Nipsu kiljaisi. Hän alkoi juosta yli kallioiden muistamatta edes pelätä niitä.

Снифф пронзительно вскрикнул и помчался по скалам, даже не подумав, как это опасно.

Hiekkarannassa hän suuntasi kulkunsa

Спустившись на песок, он сразу взял

suoraan Muumilaaksoon. Hän kompasteli курс на долину Муми. Он спотыкался о mättäisiin ja juuriin, sotkeutui oksiin ja корни и кочки, путался в зарослях, пахал tiheikköihin, seisoi kuonollaan, mätkähti носом землю, а раз даже бултыхнулся в pensasaidan läpi ja saapui aivan sekaräisenä ручей. Очертя голову выскочил он в долину laaksoon, missä hän ampaisi nuolen nopeudella и стрелой подлетел к дому. muumitaloon.

— Mikä nyt on hätänä? kysyi — Что случилось? — спросила Муми-
Muumipeikon äiti, joka oli parhaillaan мама, которая варила в саду варенье.
laittamassa hilloa.

Nipsu ryömi aivan häneen kiinni ja peitti Снифф прижался к ней и зарылся
kuononsa hänen esiliinaansa. носом в ее передник.

— Salainen kopla ajaa minua takaa, hän — За мной гонятся... Тайное
kuiskasi. Ne saavat minut käsiinsä ja... общество... — пролепетал он. — Они
sхватят меня, и тогда...

— Eivät saa kun minä olen täällä, — Пока я с тобой, этого не будет, —
Muumimamma sanoi. Tästä saat hillovaadin сказала Мумимама. — На вот, вылижи
nuoltavaksi. блюдечко с вареньем.

— Minä en voi, vaikersi Nipsu. En nyt. — Не могу... — прохныкал Снифф. —
Ehkä en koskaan! Mutta hetken kuluttua hän He сейчас. А может, и никогда больше не
sanoi: Ehkä sentään reunat. Sillä aikaa kun смогу! — Но немного погодя он сказал: —
odotellaan. Ну ладно, разве что с краешков. Пока ждать
будем.

Muumipeikon ehtiessä portaille äidin Когда подоспел Муми-тролль, самый
suurin hillopurkki oli jo täynnä ja Nipsu nuoli большой мамин кувшин был уже полон
parhaillaan vadin pohjaa. варенья, а Снифф вылизывал донышко
блюдечка.

— No? Näitkö niitä? Nipsu kysyi ja katsoi — Ну что? Видел их? — спросил
peloissaan ylös vadista. Снифф, боязливо выглядывая из-за
блюдечка.

— En, en, Muumipeikko sanoi — Нет, нет, — успокоил его Муми-
rauhottaen. Hei sitten, minä menen puhumaan тролль. — Ну, пока. Мне надо поговорить с
hetkeksi Piisami-sedän kanssa. дядей Ондатром.

Piisamirotta makasi yhä riippumatossa. Ондатр по-прежнему лежал в гамаке.

— Hei, setä, sanoi Muumipeikko. — Привет, дядя Ондатр, — сказал

Муми-тролль.

— Älä häiritse minua, minä työskentelen! — Не мешай мне, я работаю! —
vastasi Piisamirotta. — ответил Ондатр.

— Mitä sinä teet? Muumipeikko kysyi — Работаете?.. Над чем? — удивился
hämmästyneenä. — Муми-тролль.

— Minä ajattelen, murisi Piisamirotta — Я думаю, — сердито проворчал
vihaisena. Minä ajattelen miten kaikki on Ондатр — Думаю о тщете и напрасности
turhaa. — всего сущего.

— Minun mielestäni on hyvin vähän — А мне кажется, напрасного на свете
sellaista mikä on turhaa, Muumipeikko väitti так мало, — робко возразил Муми-тролль.
kainosti. Ehkä itsensä peseminen ja puuron — Вот разве что умыться, да кашу есть,
syöminen ja... да...

Piisamirotta huokasi ja heitti huovan Ондатр вздохнул и сбросил с себя
päältäään. Hän katsoi taivaalle ja sitten одеяло. Он поглядел на небо, поглядел на
varpaitaan, ja sitten hän kohautti harteitaan. пальцы ног и пожал плечами — все это
Tämän kaiken hän teki osoittaakseen, että должно было означать, что целый день
tämän päivän työ oli tullut häirityksi. — работы пошел насмарку.

Sitten hän sanoi: — No, mikä nyt on — Ну, что тебе? — буркнул он
hätänä? — наконец.

Muumipeikko punastui ja sanoi nopeasti: — Муми-тролль покраснел и поспешно
заговорил:

— Salaisia merkkejä! Joku kuljeskelee ja — Таинственные знаки! Кто-то ходит и
asettelee merkkejä, uhkauksia tai varoituksia tai повсюду выкладывает знаки, не то угрозы,
jotakin... Esimerkiksi äidin hillopäärynät — не не то предупреждения, не то еще что... Вот
oli järjestetty aivan kuin suureksi, suureksi... — взять хотя бы мамины груши для варенья —
они разложились в виде большой-
пребольшой...

— Tähdeksi, jolla oli häntä, täydensi — ...звезды с хвостом, — договорил за
Piisamirotta ja nyökkäsi synkästi. — него Ондатр и мрачно кивнул.

— Juuri niin, Muumipeikko sanoi. Ja nyt — Верно, — продолжал Муми-тролль.
minusta tuntuu, että jokin salainen kopla uhkaa — Ну, мне и пришло в голову: а что, если
pikku Nipsu-otusta kostolla. — это какое-то Тайное общество угрожает
мestью маленькому Снифффу?

— Pikku otukset saavat päähänsä paljon — Мало ли чего приходит в голову

kaikenlaista, sanoi Piisamirotta. He kuvittelevat, всяким троллям и сниффам, — ответил havaitsevat ja uskovat yhtä ja toista. He eivät Ондатр. — У них слишком пылкое ajattele koskaan. Ja siksi he erehtyvät.

воображение, они слишком чувствительны и невесть чем забивают себе головы. Они никогда не думают. И поэтому они ошибаются.

— Voi, miten ihanaa, Muumipeikko sanoi.

— Ах, как чудесно вы говорите! — сказал Муми-тролль.

— Niinkö sinä luulet, sanoi Piisamirotta synkästi. No jaa. Usko vain ihanuuteen niin Ондатр. — Ну-ну. Валяй думай, что это kauan kuin se on mahdollista!

— Ты так думаешь? — угрюмо спросил чудесно, пока вообще способен о чем-нибудь думать!

— Kiltti setä! Muumipeikko pyysi kurjana.

— Ну, дяденька, миленький, скажите же, что все это значит, — жалобно попросил Муми-тролль.

Piisamirotta katsoi häneen kauan kuono rypyssä. Sitten hän sanoi äkkiä:

Ондатр долго глядел на него, сморщив нос, и вдруг сказал:

— Tähti, jolla on häntä, ei ole muu kuin pyrstötähti! Hehkuva pyrstötähti, joka kiittää как комета. Пылающая комета с огненным läpi mustan, tyhjän maailmankaikkeuden хвостом, которая несется в черной пустоте tulinen häntä perässään!

— Хвостатая звезда — это не что иное, мирового пространства!

— Tuleeko se tänne? Muumipeikko kuiskasi ja, hänen silmänsä muuttuivat kauhusta mustiksi.

— Прямо на нас? — шепотом спросил Муми-тролль, и его глаза потемнели от страха.

— Siitä minulla ei ole pienintäkään aavistusta, Piisamirotta sanoi ja laskeutui takaisin riippumattoon. Ehkä meistä tulee muhennosta, ehkä ei. Ja se on aivan Leiki niin kauan kuin saat leikkiä!

— Понятия не имею, — ответил Ондатр и снова улегся в гамак. — Быть может, мы все превратимся в отбивные, нет. В конце концов, это Играй, пока играется!

Muumipeikko katsoi taivaalle. Se näytti harmaalta ja rauhalliselta ja arkipäiväiseltä. Mutta hän tiesi... Nyt hän tiesi, että jostakin

Муми-тролль поглядел на небо. Оно было серое, спокойное, будничное. Но теперь-то он знает... Да, теперь он знает, что

pilvien takaa pyrstötähti tuli palavana ja ilkeänä где-то там, за облаками, несется зловредная lähemmäksi ja lähemmäksi Muumilaaksoa. Hän комета, она все ближе и ближе к долине oli näkevinään sen pitkän, punaisen hännän Муми. Ему мерещился ее длинный красный sähähtävän esille pelästyneiden tähtien välistä ja хвост, с шипением проносящийся между oli tuntevinaan palaneen kankaan hajun. испуганными звездами, чудился запах (Muumipeikko näet uskoi että taivas oli горелой ткани. (Муми-тролль считал, что verhoiltu sinisellä sametilla.) небо обтянуто голубым бархатом.)

— Setä, hän sanoi. Setä! — Дяденька, — сказал он. — Дяденька.

— Mikä nyt on hätänä! Piisamirotta sanoi — Ну, что еще? — отозвался Ондатр huopansa alta. из-под одеяла.

— Anteeksi, mutta milloin se tulee? — Простите, пожалуйста, а когда она Muumipeikko kysyi. появится? — спросил Муми-тролль.

— Kysy professoreilta, Piisamirotta sanoi — Спроси у профессоров, — без välinpitämättömänä, Yksinäisten Vuorten всякого интереса ответил Ондатр. — У Tähtitornin professoreilta. Ja nyt minä nukun! профессоров Обсерватории в Одиноких Горах. А теперь я сплю!

Muumipeikko meni hitaasti tiehensä. И Муми-тролль медленно побрел восвояси.

— Mitä hän sanoi? kysyi Nipsu, joka — Ну что он сказал? — спросил odotti kuistin kulman takana. Onko olemassa Снифф, который ожидал его за углом salainen kopla? веранды, — Существует Тайное общество?

— Ei ole, sanoi Muumipeikko. — Нет, — сказал Муми-тролль.

— Eikä mitään noita taivaan — И никаких небесных чудищ тоже hirviöitäkään? Nipsu kysyi peloissaan. Ei net? — боязливо осведомился Снифф. — Ни skorpioneja eikä karhuja? Скорпионов, ни Медведиц?

— Ei, ei, sanoi Muumipeikko. Juokse — Нет, нет, — сказал Муми-тролль. — leikkimään, pikku ötökkä. Leiki niin kauan kuin Беги играй, малыш. Играй, пока играется! saat leikkiä!

— Mutta miksi sinä näytät niin — Но почему у тебя такой vakavalta!? puuskahti Nipsu. озабоченный вид? — воскликнул Снифф.

— Minä ajattelen, sanoi Muumipeikko. — Я думаю, — ответил Муми-тролль. Minä ajattelen, että sinun ja minun pitäisi tehdä — Я думаю, что нам надо снарядить новую jokin uusi löytöretki, joka olisi pitempi kuin исследовательскую экспедицию, самую mikään entinen. Minä ajattelen, että meidän долгую из всех, в каких мы бывали. Я

pitäisi etsiä Yksinäisten Vuorten Tähtitorni ja думаю, что нам надо найти Обсерваторию в katsoa tähtiä maailman suurimmalla Одиноких Горах и взглянуть на звезды в tähtikiikarilla. Ja että meidän on parasta lähteä самый большой в мире телескоп. И еще я mahdollisimman pian.

думаю, чем скорее мы выйдем в путь, тем лучше.

3

Seuraavana aamuna ennen kuin Наутро, еще как следует не Muumipeikko oli edes kunnolla herännyt hän проснувшись, Муми-тролль почувствовал, tunsu, että jotakin tavatonta oli tapahtumassa. что сегодня должно произойти что-то Hän nousi istumaan ja haukotteli — ja samassa необычное, и день будет совсем не такой, hän muisti sen.

как вчера. Он сел в кровати, зевнул — и вспомнил.

Pyrstötähti. Juuri tänäänhän hänen ja Комета! Ведь сегодня они со Сниффом pikku Nipsun piti lähteä suurelle matkalleen. отправляются в большое путешествие.

Hän juoksi ikkunaan tutkimaan ilmaa. Oli Он подбежал к окну и посмотрел jatkuvasti harmaata, pilvet riippuivat alhaalla погоду. Было пасмурно, облака низко висели rinteillä, eikä ainutkaan lehti liikahtanut над склонами гор и ни один листочек не puutarhassa. Muumipeikko ei pelännyt enää. шевелился в саду. Теперь ему уже не было Mutta hän oli niin jännittynyt, ettei kyennyt страшно. Но он так волновался, что даже не juomaan edes aamukahviaan.

смог допить утренний кофе.

Meidän täytyy saada selville milloin "Нужно разведать, когда появится pyrstötähti tulee, hän ajatteli. Ehkä me voimme комета, — думал он. — Вдруг ее можно как- jollakin tavoin estää sen... Ja lienee parasta olla nibудь задержать... А Сниффу лучше всего puhumatta siitä mitään Nipsulle. Muuten hän ничего не говорить. А то он так перетрусит, säikähtää niin ettei minulla ole hänestä mitään что от него не будет никакого толку..." hyötyä...

— Ylös senkin pikku otus! hän huusi. Nyt — Вставай, малыш! — крикнул он. — lähdetään.

В путь пора!

Muumipeikon äiti oli noussut varhain ylös Муми-мама поднялась ни свет ни заря, pakkaamaan heidän selkäreppujaan. Hän liehui чтобы уложить им рюкзаки. Она сновала по sinne tänne kuljettaen villahousuja ja дому то с шерстяными брюками, то с

voileipäpaketteja, ja alhaalla sillalla бутербродами, а Муми-папа снаряжал плот Muumipappa laittoi heidän lauttaansa kuntoon. внизу у реки.

— Äiti hyvä, meidän on aivan mahdotonta — Мамочка, миленькая, мы никак не ottaa kaikkea tuota mukaamme. Meillehän сможем взять все это с собой, — сказал nauretaan, sanoi Muumipeikko. Муми-тролль. — Нас засмеют.

— Yksinäisillä vuorilla on kylmä, sanoi — В Одиноких Горах холодно, — Muumimamma ja sulloi mukaan kaksi huopaa, сказала Муми-мама, запихивая в рюкзак два sateensuojan ja ohukaispannun. Onko sinulla шерстяных одеяла, зонтик и сковородку. — kompassi? Ты не забыл компас?

— On, sanoi Muumipeikko. Mutta etkö — Не забыл, — отвечал Муми-тролль. voisi ottaa pois ainakin lautasia? Me — А ты не могла бы выкинуть хотя бы ajattelimme syödä vihreiltä lehdiltä. тарелки? Мы будем есть с листа.

— Kuten haluat, rakas muumilapseni, — Как угодно, голубчик, — сказала sanoi hänen äitinsä ja otti pois lautaset. Nyt on Муми-мама и вынула тарелки. — Теперь, luullakseni kaikki kunnossa. кажется, все в порядке.

Sitten hän saattoi heitä alas sillalle. Она проводила их до моста.

Piisamirotta oli selittänyt, ettei häntä Ондатр предупредил, — чтобы ему ни saanut millään ehdolla häiritä hänen при каких обстоятельствах не мешали miettiessään kaiken turhuutta. (Sitä paitsi hän размышлять о тщете всего сущего. oli loukkaantunut, koska Nipsu oli edellisenä (Вдобавок он был обижен на Сниффа за то, iltana pannut harjan hänen vuoteeseensa.) что тот накануне вечером сунул в его постель щетку.)

Mutta silkkiapina oli tullut sillalle Зато Мартышка тоже спустилась к sanomaan jäähyväiset. Ja joen rannassa oli мосту попрощаться с ними. Плот с lautta valmiina purjeet ylhäällä. поднятым парусом уже стоял у берега.

— Muista purjehtia merimerkkien — Не забывайте правильно обходить oikealta puolelta, sanoi Muumipeikon isä. Minä вежи, — сказал Муми-папа. — Мне бы так olisin mielelläni tullut mukaan, hän lisäsi хотелось отправиться вместе с вами... — с kaihoisasti muistellen nuoruutensa hurjia retkiä тоской добавил он, вспоминая те отчаянные hattivattien kanssa. путешествия, которые он совершал в дни своей юности вместе с хатифнаттами.

He syleilivät toisiaan kaikki Они по очереди обнялись на прощание, järjestyksessä, kiinnitysköysi heitettiin sisään ja чалка была взята на борт, и плот медленно lautta alkoi liukua jokea alas. тронулся вниз по реке.

— Älkää unohtako sanoa terveisiä — Не забудьте передать привет моим serkuilleni talonpeikoille! huusi Muumipeikon двоюродным братьям — домовым! — äiti. Niille karvaisille, tiedättehän, joilla on крикнула Муми-мама. — Тем косматым, pyöreä pää. Ja pankaa villahousut jalkaanne jos знаете, что с круглой головой! А похолодает tulee kylmä! Vatsautipulveria on vasemmassa — надевайте шерстяные брюки. Порошки от sivutaskussa! желудка лежат в левых карманах!

Mutta lautta oli jo liukunut ensimmäisestä Но плот уже исчез за первым käänteestä ja heidän edessään avautui joki, joka поворотом, и перед путниками открылась aavana ja houkuttelevana virtasi kohti река, маня в неизвестное своим пустынным tuntematonta. простором.

Alkoi olla ilta. Heidän punainen purjeensa Близился вечер. Их красный парус riippui höllänä, ja joki levisi hopeanharmaana обвис, река лежала серебристо-серая в hämartyvien rantojen välissä. Ainoakaan lintu темных берегах. Ни птицы не пели, ни рыбы ei laulanut eikä ainoakaan kala polskahtanut не плескались в воде. vedenpinnassa.

— Ei ainoatakaan seikkailua koko — Ни одного приключения за весь päivänä, sanoi Nipsu, joka oli hetken saanut день, — сказал Снифф, которому Муми-pitää perää virran hiljentyessä. Vain samanlaisia тролль давал немножко подержаться за руль, harmaita rantoja eikä ollenkaan seikkailua. когда река бежала не очень шибко. — Только серые, однообразные берега, и ни одного приключения.

— Minusta on kyllin jännittävää liukua — А по-моему, очень даже интересно alas mutkittelevaa jokea, Muumipeikko väitti. плыть по такой вот извилистой реке, — Ei koskaan tiedä mitä on seuraavan mutkan возразил Муми-тролль. — Никогда нельзя takana. Tiedätkö mitä sinä teet? Sinä ajat takaa знать наперед, что будет за следующим seikkailua — ja sitten kun se tulee olet поворотом. Знаешь, ты какой? Ты гонишься peloissasi ja juokset tiehesi. за сильными ощущениями, а когда они на носу, пасуешь и прячешься в кусты.

— Minä en ole mikään jalopeura, Nipsu — Я не лев, — обиделся Снифф. — Я sanoi loukkaantuneena. Minä pidän pienistä хочу маленьких приключений. Чтобы как seikkailuista. Parahiksi suurista. раз по росту.

Samassa lautta liukui hiljaa mutkan В эту минуту плот тихо обогнул ympäri. поворот.

— Siinä sinulle on parahiksi suuri — Вот тебе приключение по росту, —

seikkailu, sanoi Muumipeikko silmät tapillaan.   сказал Муми-тролль, широко раскрывая
глаза.

Keskellä heidän väyläänsä oli   Прямо на их пути лежала песчаная
hiekkasärkkä. Se oli täynnä esineitä, jotka отмель, на ней было полно каких-то
muistuttivat suuria, harmaita tukkeja. Ne oli здоровенных серых колод. И колоды эти
asetettu tähden, hännällisen tähden muotoon. располагались в виде звезды — хвостатой
Pyrstötähden varoitus!   звезды, знамения кометы.

— Siinä se on taas! Nipsu huusi.   — Опять она! — воскликнул Снифф.

Silloin tukit alkoivat liikkua, ne saivat   Но тут колоды задвигались, выпустили
jalat alleen ja liukuivat kauhean nopeasti ноги и с молниеносной быстротой
veteen.   посыпались в воду.

— Krokotiileja! huusi Muumipeikko ja   — Крокодилы! — крикнул Муми-
syöksyi peräsimeen. Kunpa ne eivät olisi тролль и бросился к рулю. — Не дай Бог,
nälkäisiä...   голодные...

Ei näkynyt muuta kuin petojen silmät,   Над водой засверкали бледно зеленые
jotka loistivat vihreinä vedenpinnan yläpuolella. глаза чудовищ, вот они покрыли собой всю
Niitä oli joka puolella lautan ympärillä. Niitä реку... Крокодилы со всех сторон окружили
suorastaan vilisi, ja yhä uusia varjoja ilmaantui плот, вот уж река почернела от их тел, но все
rannoille ja liukui veteen.   новые тени бросались в воду с берегов.

Nipsu istui aivan jäykkänä pelosta ja Снифф сидел, окаменев от страха, и не
tuijotti niitä.   сводил с крокодилов глаз.

Ja kun eräs krokotiili kohotti kuononsa Но когда один из них высунул морду у
aivan perän vieressä, hän menetti malttinsa ja самой кормы, он потерял самообладание и
paukautti petoa airolla päähän.   хватил чудовище веслом по голове.

Silloin syntyi aivan kauhea meteli. Hännät   Что тут поднялось! Буйно захлестали
piiskasivat valtavasti vettä, jättiläiskidat, joissa по воде бесчисленные хвосты, широко
oli kaksi riviä neulanteräviä hampaita, разверзлись здоровенные пасти с двумя
aukenivat, ja lautta keinui sinne tänne. рядами острых, как иглы, зубов. Плот
Muumipeikko ja Nipsu tarrautuivat mastoon ja закачался... Муми-тролль и Снифф
huusivat apua.   вцепились в мачту и громко закричали:
"Караул!"

Ja juuri silloin puhalsi heikko maatuuli,   В это мгновение с берега потянул
lautta liukui joelle ja alkoi kulkea nopeammin ветерок, плот вывесло на стрежень, и он
myötävirtaan. Krokotiilit seurasivat sitä pitkänä быстро поплыл вниз по течению. Распахнув

rivinä kidat ammollaan.

пасти, крокодилы устремились за ним.

Nipsu peitti kasvonsa käpäliinsä. Снифф закрыл лицо лапами, а Муми-тролль, Muumipeikko, joka kauhusta tuskin tiesi mitä едва соображая от страха, что делает, teki, sai käsiinsä villahousupaketin ja heitti sen схватил сверток с брюками и запустил им в takaa-ajajille. преследователей.

Silmänräpäyksessä krokotiilit syöksyivät Крокодилы моментально набросились mytyn kimppuun ja repivät villahousut на добычу и разорвали ее на тысячу клочков. tuhansiksi kappaleiksi. Ne tappelivat niin Они так яростно дрались между собой, что и valtavasti, etteivät huomanneet lautan liukuvan не заметили, как плот ускользнул, а когда edelleen, ja kun villahousut oli syöty loppuun, шерстяные брюки были съедены, Муми-olivat Muumipeikko ja Nipsu jo ehtineet niin тролль и Снифф были уже так далеко, что pitkälle, ettei heitä enää kannattanut ajaa takaa. догонять их не имело смысла.

— Kiitos ja ylistys villahousuille, sanoi — Честь и хвала брюкам, — сказал Muumipeikko. No, oletko nyt tyytyväinen tähän Муми-тролль. — Ну как, доволен ты этим parahiksi pieneen seikkailuun? маленьким приключением?

— Huusithan sinäkin, Nipsu sanoi.

— Ты тоже кричал "Караул", — отпарировал Снифф.

— Huusinko? sanoi Muumipeikko. Sitä en — Разве? — спросил Муми-тролль. — huomannut... Joka tapauksessa äiti oli oikeassa А я и не заметил... Во всяком случае, мама sanoessaan, että villahousuista on hyötyä. была права: брюки действительно пригодились.

Iltapimeä vyöryi yli joen, ja he ohjasivat Над рекой уже клубилась вечерняя lautan maihin. He löysivät rannalta hauskan мгла, и они направили плот к берегу. Там paikan suurten puunjuurien välissä, tekivät между корнями деревьев они нашли уютное tulen ja paistoivat ohukaisia, jotka he söivät sitä местечко и разожгли костер. Они пекли mukaa kuin ne valmistuivat (ainoa oikea tapa блины и с пылу с жару отправляли их в рот. syödä ohukaisia). Sitten he ryömisivät kumpikin (Это единственно разумный способ есть omaan makuusäkkiinsä ja yö laskeutui heidän блины.) Затем они забрались в спальные ylleen. мешки, и ночь опустилась над ними.

4

4

Päivästä toiseen oli harmaata, mutta ei

Один серый день сменялся другим, но

satanut koskaan. Pilvet vaelsivat juhlallisesti дождя не было. Мрачные тучи loputtomina synkkinä riveinä yli taivaan, ja величественно плыли по небу одна за niiden alapuolella maa odotti. другой. А под ними лежала земля и ждала...

Muumipeikko ja Nipsu liukuivat Муми-тролль и Снифф плыли все lautallaan kauemmaksi ja kauemmaksi itää дальше и дальше на восток. Не привыкшие kohti. He eivät olleet tottuneet olemaan vailla жить без солнца, они стали печальными и auringonpaistetta, ja he muuttuivat молчаливыми. surumielisiksi ja hiljaisiksi.

Toisinaan he pelasivat erän pokeria tai Иногда они играли в карты или ловили kalastivat hiukan, mutta enimmäkseen he рыбу, но больше просто сидели и смотрели istuivat hiljaa ja vain katselivat miten rannat на проплывающие мимо берега. liukuivat ohi.

Muumipeikko tuijotti toisinaan taivaalle ja Время от времени Муми-тролль mietti, näkisikö hän pyrstötähden jos pilvet поглядывал на небо и гадал: "Интересно, hajaantuisivat. будет ли видна комета, если тучи разойдутся?"

Mutta ne eivät liikkuneet paikaltaan. Но тучи не расходились. А еще его так Usein hänen teki tavattomasti mielensä kertoa и подмывало рассказать Сниффу о чуде, Nipsulle suuresta taivaan hirviöstä, jota he ради которого они двинулись в путь, но он olivat etsimässä — mutta hän oli ääneti. Nipsu сдерживал себя. Ведь Снифф до смерти olisi pelännyt aivan kauheasti. испугается!

Kolme kertaa he näkivät hattivateja, Им трижды встречались хатифнатты, pieniä vaeltajia, jotka alituisesti kulkivat крохотные существа, которые в тоске и kaipauksen ja rauhattomuuden ajamina pitkin тревоге вечно странствуют по свету, нигде maailmaa pysähtymättä koskaan. Ne purjehtivat не находя себе места. Оки проплывали мимо Muumipeikon ja Nipsun ympärillä pienissä, Муми-тролля и Сниффа в своих ма леньких kevyissä veneissään tai ylittivät joen легких лодках или перебирались вброд через kahlauspaikoissa. реку.

Mutta hattivateille ei voinut edes huutaa Но с хатифнаттами нельзя было даже «hei». Ne eivät kuulleet mitään, ne eivät обменяться приветствием. Они ничего не puhuneet koskaan, niiden värittömät silmät слышали, никогда не разговаривали, их olivat aina suunnattuina jonnekin бесцветные глаза были всегда устремлены kaukaisuuteen. куда-то вдаль.

Ne olivat tavallista rauhattomampia ja А сейчас они были еще беспокойнее и

liikkuivat suurissa joukoissa pieninä, valkeina передвигались целыми толпами, маленькие, ja kasvottomina. белые, безлицые.

Rannat olivat vähitellen muuttuneet. Местность понемногу изменялась. Lehtipuut ja valoisat niityt olivat poissa. Лиственные деревья и луга исчезли. На Tummat raskasoksaïset puut seisoiivat пустынных песчаных берегах одиноко yksinäisinä tyhjiillä hiekkarannoilla, ja kaukana стояли какие-то мрачные деревья с kohosivat keltaisenharmaat vuoret jyrkkinä толстыми ветвями, а далеко вдали pilviä kohti. головокружительными кручами уходили в

небо желто-серые горы.

— Sydämeni on raskas, sanoi — Тоскливо мне что-то, — сказал Muumipeikko. Tämä joki ei lopu koskaan. Муми-тролль. — Когда же будет конец этой реке?

— Pelataanko erä pokeria? Nipsu ehdotti. — Может, перекинемся в картишки? — предложил Снифф.

Muumipeikko pudisti päätään. — Ei Муми-тролль покачал головой. huvita. — Неохота.

— Minä povaan sinulle, Nipsu sanoi. — Тогда я тебе погадаю, — сказал Laitan sellaisen onnentähden, josta näkee Снифф. — Разложу тебе пасьянс звездой, tulevaisuuden. заглянем в будущее.

— Kiitos, Muumipeikko sanoi katkerasti. — Спасибо, — с горечью ответил Minä olen saanut tarpeekseni tähdistä, sekä Муми-тролль. — Хватит с меня звезд. hännättömistä että hännällisistä. Enkä ole Хвостатых и бесхвостых. А от будущего erikoisen ihastunut tulevaisuuteen. ничего хорошего не жду.

Nipsu huokasi, kömpi keulaan ja nojasi Снифф вздохнул, прополз на нос и сел, kuononsa kääpiinsä. подперев лапами голову.

Sitten he eivät sanoneet mitään pitkään После этого они долго хранили aikaan. молчание.

Mutta istuessaan siinä ja katsellessaan Но вот Снифф вдруг заметил на берегу lohduttomana epäystävällisiä rantoja Nipsu какой-то странный предмет, напоминавший huomasi jotakin ihmeellistä. Hän näki esineen, голову светло-желтого сахара. joka muistutti kirkkaankeltaista sokeritoppaa.

Se oli ensimmäinen iloinen väri yhteen Наверное, уже целую неделю он не viikkoon. Esine oli rannalla ja sen huipussa oli видел ничего такого яркого. На макушке jokin lippua muistuttava. предмета развевалось что-то вроде флага.

Tullessaan lähemmäksi he saattoivat Подплыв поближе, они слышали erottaa ääntä, joka varmasti kuulosti musiikilta. веселую музыку, которая лилась изнутри Se tuli sokeritopasta ja tuntui iloiselta. сахарной головы.

Muumipeikko ja Nipsu makasivat Муми-тролль и Снифф лежали на vatsallaan keulassa ja tuijottivat ja kuuntelivat животе, смотрели и слушали, а плот плыл ja antoivat lautan kulkea omia aikojaan. себе по воле ветра и волн.

Ja sitten he huusivat yhtäkaa: — Se on И вдруг они разом воскликнули: telttä! — Да ведь это палатка!

Silloin musiikki vaikenä, ja teltasta tuli Тут музыка смолкла, и из палатки вышел ulos Nuuskamuikkunen huuliharppu Снусмумрик с губной гармошкой в лапах. kädessä. Hänellä oli sulka vanhassa, На нем была старая зеленая шляпа с пером, а vihreässä hatussa ja pitkä piippu suussa. из рта торчала длинная трубка.

— Heittäkää kiinnitysköysi tänne! hän — Давай сюда! — сказал он. huusi. Muumipeikko käänsi peräsimen ja lautta Муми-тролль переложил руль. Плот kääntyi maata kohti ja pysähtyi lujasti rantaan. направился к суше и пристал к берегу.

— Halloo, sanoi Nuuskamuikkunen. — Привет! — сказал Снусмумрик. — Очень Hauska nähdä teitä. Ei kai teillä satu olemaan рад вас видеть. У вас, случайно, нет на борту hieman kahvia veneessä? кофе?

— Koko purkillinen! Nipsu sanoi — Целая банка! — с жаром ответил Снифф. innokkaasti. Ja sokeria myös. — И сахар есть.

— Asutko siis aivan yksin täällä — Ты так и живешь один в этой глуши? — erämaassa? kysyi Muumipeikko. спросил Муми-тролль.

— Minä asun vähän siellä ja täällä, — Живу понемножку где придется, — Nuuskamuikkunen vastasi ja pani kahvin ответил Снусмумрик, заваривая кофе. — tulelle. Tänään satun olemaan täällä — Сегодня здесь, завтра там. Брожу себе и huomenna jossakin toisessa paikassa. Minä брожу, а набреду на веселое местечко — kuljen kulkemistani, ja kun löydän hauskan ставлю палатку и играю на губной paikan, pystytän telttani ja soitan huuliharppua. гармошке.

— Mutta ei kai täällä ole hauskaa? Nipsu — Вот уж веселое местечко! — sanoi hämmästyneenä ja katseli ympärillään удивленно заметил Снифф, оглядываясь. olevaa autiutta.

— Täällä on kaunista, Nuuskamuikkunen — Здесь красиво, — сказал Снусмумрик. — sanoi. Katsokaa tuota mustaa samettipuuta, Взгляните вон на то черное бархатное jonka takana on joukoittain hopeisia värejä! Ja дерево с серебристо-серыми тонами на

katsokaa kaukaisia vuoria, jotka muuttuvat заднем фоне! Или на горы вдали — как они
purppuranpunaisiksi! Toisinaan suuri, sininen наливаются пурпурным багрянцем! А иной
puhveli peilaa itseään joessa... раз в реке отражается большой синий

буйвол.

— Et kai sinä ole — tarkoitan et kai — А ты, случаем, не того... не пишешь
kirjoita runoja? Nipsu kysyi kainostellen. стихи? — смутившись, поправился Снифф.

— Minä teen vähän kaikkea, — Занимаюсь всем понемножку, —
Nuuskamuikkunen vastasi huolettomasti. Mitä беззлобно ответил Снусмумрик. — Когда
milloinkin sattuu. Ja te olette nähdäkseni чем придется. А вы, как я вижу,
löytöretkeilijöitä? Mitä te aiotte löytää? путешественники, первооткрыватели. Что
же вы намерены открывать?

Muumipeikko yskäisi kevyesti ja tunsu Муми-тролль кашлянул и сделался
itsensä hyvin ylpeäksi. ужасно важным.

— Kaikkea mahdollista, hän sanoi. Tähtiä — Все, что угодно, — сказал он. —
esimerkiksi. Звезды, например.

Nuuskamuikkunen oli syvästi Снусмумрик оживился.
kiinnostunut.

— Tähtiä! hän puuskahti. Siinä — Звезды! — воскликнул он. — Тогда
tapauksessa teidän pitää ottaa minut mukaan. вы непременно должны взять меня с собой!
Pidän tähdistä enemmän kuin mistään muusta. Ничего так не люблю, как звезды. Перед
Minun on tapana maata ja katsella niitä ennen sном я всегда смотрю на звезды и гадаю, кто
kuin nukun ja ihmetellä kuka mahtaa asua niissä там живет и как до них добраться. Небо
ja miten sinne pääsisi. Koko taivas näyttää niin кажется таким дружелюбным, когда в нем
ystävälliseltä, kun se on täynnä pieniä silmiä. полно маленьких глазок.

— Se tähti, jota me etsimme, ei ole — Звезда, которую мы ищем, не очень-
erikoisen ystävällinen. Muumipeikko sanoi. то дружелюбная, — сказал Муми-тролль —
Pikemminkin päinvastoin. Скорее даже наоборот

— Mitä sinä puhut!? huudahti Nipsu. — Что такое?! — вскричал Снифф.
Muumipeikko punastui. Муми-тролль покраснел.

— Minä tarkoitan — tähtiä yleensä, hän — Я... это самое... Ну, я имел в виду
sanoi. Suuria ja pieniä, ystävällisiä ja звезды вообще, — сказал он. — Большие и
epäystävällisiä ja noin ja noin... маленькие, дружелюбные и враждебные, ну
и прочие...

— Voivatko ne olla epäystävällisiä? — А что, бывают и враждебные? —

Nuuskamuikkunen kysyi.

спросил Снусмумрик.

— Kyllä. Ne, joilla on häntä, sanoi Muumipeikko.

— Да. Те, что с хвостом, — сказал Муми-тролль.

Nipsun silmät alkoivat kiiltää.

Снифф так и засверкал глазами.

— Sinä salaat minulta jotakin! hän sanoi syyttäen. — Me olemme nähneet joka paikassa сказал он обличительным тоном. — Мы hännällisiä tähtiä, ja sinä olet sanonut ettei se повсюду видели хвостатые звезды, а ты знай merkitse mitään!

себе твердишь, что это ничего не значит!

— Sinä olet liian pieni tietämään kaikkea, puolustautui Muumipeikko.

— Ты еще слишком маленький, чтобы все знать, — оправдывался Муми-тролль.

— Minäkö? huusi Nipsu. Onko sinusta oikein ottaa minut mukaan löytöretkelle ilman Снифф. — А по-твоему, справедливо взять että saan tietää mitä minun on löydettävä?

— Это я-то? Я-то? — насакивал меня в экспедицию и не сказать, что мы будем открывать?

— Ottakaa asia rauhallisesti, hyvät ystävät, sanoi Nuuskamuikkunen. Istuudu, Muumipeikko ja kerro mistä oikein puhutte.

— Не волнуйтесь, дорогой мой, — сказал Снусмумрик. — А ты, Муми-тролль, сядь и расскажи, в чем дело.

Muumipeikko otti kahvikuppinsa ja istuutui, ja sitten hän kertoi kaiken mitä сел и рассказал о своем разговоре с Piisamirotta oli sanonut.

Ондатром.

— Ja sitten minä kysyin isältä ovatko pyrstötähdet vaarallisia, ja isä sanoi että ovat, ли кометы, — продолжал он. — А папа sillä ne ryntäävät kuin hullut ympäri avaruutta сказал, что опасны, потому что они как ja vetävät hehkuvaa häntää perässään.

— А потом я спросил у папы, опасны сумасшедшие мечутся по Вселенной и тащат за собой огненный хвост.

Kaikilla muilla tähdillä on kunnolliset ratansa, joita ne kulkevat aivan kuin junat орбиты, и они ходят по ним, как поезда по kiskoillaan, mutta pyrstötähdet kulkevat ympäri рельсам, а кометы рыскают повсюду и aivan miten sattuu ja sukeltavat esille milloin выскакивают то тут, то там, где их меньше missäkin kun kaikkein vähimmän saattaa всего ждут. aavistaa.

— Aivan kuten minä, Nuuskamuikkunen sanoi virnistäen. Ne ovat jonkinlaisia taivaan kulkureita.

— Совсем как я, — ухмыльнулся Снусмумрик. — Своего рода небесные бродяги.

Muumipeikko katsoi häneen paheksuvasti. Муми-тролль с неодобрением взглянул на него.

— Tässä ei ole mitään nauramista, hän — Не так уж это смешно, — сказал он.
sanoi. Siitä seuraa kauhea kurjuus, jos — Если комета врежется в Землю,
pyrstötähti lentää suoraan maapallon vatsaan. произойдет страшная катастрофа.

— Mitä silloin tapahtuu? Nipsu kuiskasi. — А что будет? — шепотом спросил
Снифф.

— Kaikki menee rikki, Muumipeikko — Все разлетится вдребезги, — мрачно
sanoi synkästi. произнес Муми-тролль.

Syntyi pitkä hiljaisuus. Наступило долгое молчание. Затем

Sitten Nuuskamuikkunen sanoi hitaasti: Снусмумрик медленно произнес:

— Olisi kauheata jos maapallo särkyisi. — Какая жалость, если Земля
Se on niin kaunis. расколется! Она такая хорошая.

— Entä me? sanoi Nipsu. — А что будет? — шепотом спросил
Снифф.

Mutta Muumipeikko tunsu itsensä nyt Зато Муми-тролль, поделившись
paljon iloisemmaksi, kun hän jakoi salaisuuden sekretom с другими, прямо-таки воспрял
toisten kanssa. Hän oikaisi itseään ja sanoi: духом. Он приосанился и сказал:

— Me etsimme nyt Yksinäisten Vuorten — Так вот, теперь мы хотим разыскать
Tähtitornia. Siellä on maailman suurin Обсерваторию в Одиноких Горах. Там
tähtikiikari ja sillä me näemme varmasti, самый большой в мире телескоп, и в него мы
aikooko pyrstötähti tänne päin vai ei. как следует разглядим, летит комета на нас
или нет.

— Hyvä, sanoi Nuuskamuikkunen. Ja me — Хорошо, — сказал Снусмумрик. —
voimme kohottaa minun lippuni maston A на мачте мы можем водрузить мой флаг.
huippuun. Hyväksyttekö sen? Он вам нравится?

He katsoivat lippua. Они взглянули на флаг.

Ylimpänä oleva sininen on taivas, — Синий цвет сверху означает небо, —
Nuuskamuikkunen selitti, ja alimpana oleva начал объяснять Снусмумрик, — а синий
sininen on meri. Keskellä oleva viiva on tie. снизу — море. Черта посередине означает
Vasemmalla oleva piste on se, mikä on, ja путь. Точка слева означает настоящее, а
oikealla oleva piste on kaikki se, mitä voi tulla. точка справа — будущее.

— Enempää tuskin saa mahtumaan yhteen — Вместительнее флага и не
lippuun, Muumipeikko sanoi. Me hyväksymme придумашь, — сказал Муми-тролль. — Да,

sen.

он нам нравится.

— Mutta minä en ole siinä, Nipsu sanoi.

— Но там нет меня! — возразил
Снифф.

— Vasemmalla oleva piste voi olla me — Точка слева — это можем быть и
kaikki hyvin ylhäältä katsottuna, мы, если смотреть на нас с большой высоты,
Nuuskamuikkunen sanoi. Mitä ajattelette, — сказал Снусмумрик. — Как насчет того,
tekisimmekö pienen kävelyretken ennen kuin чтобы немножко пройтись, пока еще светло?
tulee pimeä?

— Minne? kysyi Nipsu.

— Куда? — спросил Снифф.

— Minne tahansa, Nuuskamuikkunen — Да куда угодно, — ответил
sanoi kohauttaen harteitaan. Mutta jos sinä Снусмумрик, пожимая плечами, — Но раз
välttämättä haluat päämäärän, niin voimmehan уж тебе непременно нужна цель, можно
mennä katsomaan täällä lähellä olevaa rotkoa, пойти посмотреть ущелье с гранатами.
joka on täynnä granaatteja.

— Granaatteja! Nuuskamuikkunen huusi.
Ovatko ne oikeita?

— С гранатами? — переспросил
Снифф. — Настоящими?

— En tiedä, mutta ne ovat kauniita, sanoi
Nuuskamuikkunen.

— А я откуда знаю, — ответил
Снусмумрик. — Они красивые — вот все,
что я могу сказать.

He lähtivät kulkemaan erämaahan И они направились в глубь пустынного
kiipeillen varovaisesti kallionlohkareiden ja края, осторожно ступая между обломками
piikkisten kasvien välissä. скал и колючими растениями.

— Vahinko ettei aurinko paista,
Nuuskamuikkunen puheli. Silloin ne Снусмумрик. — А то бы гранаты сверкали
kimmeltäisivät varmasti kaksin verroin.

— Как жалко, что нет солнца! — сказал
Снусмумрик. — Они красивые — вот все,
что я могу сказать.

Nipsu ei vastannut. Hänen tuntokarvansa
seisoivat pystyssä odotuksesta.

Снифф не отвечал, и лишь усы его
встопорщились от ожидания.

Nyt he tallustelivat eteenpäin villin rotkon Осторожно вступили они в дикое
yli, joka oli täynnä halkeamia. Paikka tuntui ущелье, дно которого было сплошь изрезано
hämärässä ilkeän hiljaiselta ja hylätyltä, ja he трещинами. До жути тихо и пусто было тут
puhelimat keskenään kuiskaamalla.

в сумерках, и они разговаривали друг с
другом шепотом.

— Täällä, Nuuskamuikkunen sanoi hiljaa.

— Здесь, — тихо сказал Снусмумрик.

He kumartuivat katsomaan. Alhaalla

Они наклонились и посмотрели. Внизу,

kapeassa halkeamassa hehkui ääretön määrä в узкой расщелине, рдели мириады гранатов. granaatteja. Ne kimmelsivät tummina Они тускло мерцали во мраке, словно pimeydessä kuin tulikukat. Muumipeikko tuli огненные цветы, и Муми-тролль подумал о ajatelleeksi mustaa maailmankaikkeutta, missä черной Вселенной, в которой сверкают kimmelsi tuhansittain pieniä pyrstötähtiä. тысячи маленьких комет.

— Voi, ovatko nämä kaikki sinun? Nipsu — О-о!.. — прошептал Снифф. — И kuiskasi. это все твое?

— Niin kauan kuin asun täällä, vastasi — Мое, пока я здесь, — небрежно Nuuskamuikkunen huolettomasti. Minä omistan ответил Снусмумрик. — Я владею всем, что kaiken mitä näen ja mistä pidän. Minä omistan вижу, о чем думаю. Я владею всем миром. koko maailman.

— Luuletko että minä voisin saada — А можно мне взять немножко? — muutamia, Nipsu kysyi väristen. Niillä voisi задрожав, опросил Снифф. — Тогда я смогу ostaa kaljaasin — tai potkulaudan... купить настоящий парусник или финские санки...

— Ota niin paljon kuin haluat, — Бери сколько хочешь, — Nuuskamuikkunen sanoi nauraen. засмеявшись, ответил Снусмумрик.

Nipsu alkoi kiivetä varovaisesti alas Снифф начал потихоньку спускаться в rotkoon. Hän raapi kuononsa naarmuille ja oli расщелину. Он оцарапал себе нос и monta kertaa putoamaisillaan, mutta halu saada несколько раз чуть не упал, но любовь к granaatteja teki hänet rohkeaksi. гранатам придавала ему мужества.

Päästyään vihdoinkin alas hän veti syvään Наконец он спустился вниз, глубоко henkeään ihastuksesta ja alkoi koota hohtavia вздохнул от восхищения и дрожащими kiviä vapisevin käpälin. Kimmeltävä läjä лапами принялся собирать искристые камни. suureni suurenemistaan, hän juoksi yhä Их сверкающая груда все росла и росла, а он kauemmaksi ja kauemmaksi rotkoon ja poimi убегал за ними в расщелину все дальше и kiviä aivan hiljaisena onnesta. дальше, не в силах слова сказать от счастья.

— Halloo, huusi Nuuskamuikkunen — Эй! — крикнул сверху Снусмумрик. ylhäältä. Etkö tule jo pian? — Ты готов?

— En vielä, Nipsu huusi. Täällä on niin — Нет еще, — отвечал Снифф. — Их paljon... здесь так много...

— Kaste laskeutuu ja tulee kylmä, huusi — Выпадает роса, скоро холодно Muumipeikko. станет! — крикнул Муми-тролль.

— Kohta, sanoi Nipsu. Heti paikalla... — Сейчас, — ответил Снифф. — Сию

минуту...

Ja hän meni vielä vähän kauemmaksi И он еще чуточку подальше отбежал в
rotkoon, missä kaksi suurta granaattia loisti расщелину, где навстречу ему сверкали два
häntä vastaan. больших красных граната.

Silloin granaatit alkoivat liikkua. Ne И вдруг — раз! — гранаты
iskivät silmää. Ne tulivat lähemmäksi. Ja niiden зашевелились, замигали, двинулись ему
perässä tuli suomuinen ruumis, joka kalisi навстречу. За ними холодно шуршало по
kylmästi kiviä vasten. камням чешуйчатое тело.

Nipsu vilkaisi yhden ainoan kerran, sitten Снифф коротко пискнул, повернулся и
hän kääntyi ja lähti juoksemaan. Hän hyppi, пустился наутек. Он мчался вскачь, падал и
syöksyi, ryntäsi, nelisti kallionseinämälle ja снова бежал... Галопом примчался он к
alkoi kiivetä sitä ylös kauhusta kostein käpälin. каменной стене и стал лихорадочно
карабкаться вверх. А вдогонку ему из

Hänen altaan kuului hiljaista, uhkaavaa расщелины неслось угрожающее шипение.
sähinää.

— Mitä on tapahtunut? huusi — Что случилось? — спросил Муми-
Muumipeikko, joka kuuli hänen tulevan. Miksi тролль. — К чему такая спешка?
sinulla on tuollainen kiire?

Nipsu ei vastannut, hän vain kiipesi, ja Снифф не отвечал и все карабкался
päästyään ylös hän lysähti kokoon pieneksi вверх, а перевалив через край расщелины, с
surkeaksi läjäksi. жалким видом рухнул наземь.

Muumipeikko ja Nuuskamuikkunen Муми-тролль и Снусмумрик
kumartuivat katsomaan rotkoon, ja silloin he перегнулись через край расщелины и
näkivät jätti-läissisiliskon joka oli kyyryllään посмотрели вниз. Там, склонившись над
loistavan granaat-tiläjän vieressä. грудой гранатов, сидел гигантский ящер.

— Kautta häntäni, Muumipeikko sanoi. — Боже мой! — прошептал Муми-
тролль.

Nipsu istui maassa ja itki. Снифф сидел на земле и ревел.

— Se on ohi nyt, sanoi — Теперь все позади, — сказал
Nuuskamuikkunen. Älä itke, ystäväiseni. Снусмумрик, — Не плачь, дружок.

— Granaatit, nyhkytti Nipsu. En saanut — Гранаты... — хлюпал Снифф. — Я
ainuttakaan mukaani! так и не взял с собой ни одного камешка.

Nuuskamuikkunen istuutui hänen Снусмумрик подсел к нему и ласково
viereensä ja sanoi ystävällisesti. сказал:

— Minä tiedän. Kaikki muuttuu vaikeaksi — Знаю, знаю. Жизнь страшно jos haluaa omistaa esineitä, kantaa niitä osложняется, когда хочешь обладать mukanaan ja pitää ominaan. Minä vain katselen вещами, носить, держать их при себе. Вот niitä — ja kun lähden tieheni, ovat ne minulla почему я только смотрю на вещи, а когда päässäni. Minusta se on hausempaa kuin снимаюсь с места, уношу их в своей голове. matkalaukkujen raahaaminen.

По-моему, это куда приятнее, чем таскать за собой чемоданы.

— Minä olisin voinut pitää ne — Я мог бы носить их в рюкзаке, — selkärepussani, Nipsu sanoi synkkänä. Ei ole мрачно заметил Снифф. — Смотреть на ollenkaan samaa vain katsella asioita kuin вещи — одно, а держать их в руках, зная, koskettaa niitä ja tietää ne omikseen. что они твои собственные, — совсем другое.

— Kyllä me varmasti löydämme uusia — Ничего, Снифф, не горюй, — aarteita, Muumipeikko lohdutti. Ei viitsitä surra утешал его Муми-тролль. — Сокровища нам enää. Tule, Nipsu, täällä tulee kylmä. еще попадутся. А теперь пойдем: здесь

становится холодно и страшно.

Ja niin he vaelsivat mietteissään ja hieman И они побрели по меркнувшему surullisina kotiin päin pimenevän rotkon kautta. ущелью, задумчивые и чуть-чуть печальные.

5

Nuuskamuikkunen teki matkan hauskaksi. Снусмумрик очень оживил Hän soitti huuliharpullaan sellaisia lauluja путешествие. Он наигрывал на губной maailman kaikilta kulmilta, joita he eivät гармошке песни, каких они раньше никогда koskaan aikaisemmin olleet kuulleet. не слышали, — песни со всех концов земли.

Hän osasi korttitemppuja ja kertoi hurjia juttuja. Он знал карточные фокусы и научил Муми-тролля Сниффа печь олады с винными ягодами. А еще он был горазд рассказывать необыкновенные, невероятные истории.

Näytti aivan siltä kuin jokikin olisi Казалось, и сама река оживилась. Она vilkastunut. Se virtasi nopeammin ja muodosti бежала теперь быстрее, а на ее поверхности pyörteitä siellä täällä. Se oli nyt kapeampi ja тут и там кружились небольшие водовороты. rannat olivat korkeammat kuin ennen. Она стала уже, а берега стали выше.

Joka päivä tulivat siniset ja C каждым днем все отчетливее purppuranväriset vuoret yhä selvempinä вырисовывались вдали синие и пурпурные näkyviin. Niiden huiput kohosivat suoraan горы. Их вершины, вонзались прямо в pilviin, ja maan yllä lepäsi jatkuvasti aivan kuin облака, которые тяжелой пеленой висели raskas peite. над землей.

Eräänä aamuna Nuuskamuikkunen istui Как-то утром Снусмумрик сидел, jalat vanavedessä vuoleskellen pilliä. свесив ноги в воду, и выстругивал ножом свистульку.

— Minä muistan, hän alkoi ja pani päänsä — Я помню, — начал он, склонив kallelleen. Silloin Nipsu ja Muumipeikko набок голову, и Муми-тролль со Сниффом siirtyivät heti hänen luokseen perään. тотчас перешли к нему на корму, — я помню

— Muistan maan, missä oli kuumia край с горячими ключами, — продолжал он. lähteitä, Nuuskamuikkunen kertoi. Maanpinta — Почва там была черная от лавы, а под oli mustana laavasta, ja laavan alla jyrisi yötä лавой день и ночь грохотало. Это Земля päivää. Maa näet nukkui siellä sisässä ja спала там внутри и шевелилась во сне. liikahteli toisinaan unissaan.

Kalliot olivat paiskottuina ympäri sikin Скалы как попало громоздились друг sokin ja niiden yläpuolella oli kuumaa höyryä, на дружку, а над ними висела горячая joka näytti aina kummalliselta ja epätodelliselta. дымка, так что даже и не поверишь, что все это взаправду.

Minä tulin sinne illalla. Hyvä paikka. Я попал туда как раз под вечер. Ruoan valmistaminen kävi siellä nopeasti. Хорошее местечко. Обед там приготовить Tarvitsi vain täyttää kasari lähteestä kuumalla пара пустяков. Налил в кастрюлю горячей vedellä. воды из ключа — и готово!

— Eikö siellä polttanut itseään kauheasti, — Но ведь так и обжечься недолго, — kysyi Nipsu. сказал Снифф.

— Minä kuljin puujaloilla, — Я был на ходулях, — сказал Nuuskamuikkunen sanoi. Puujaloilla voi kiivetä Снусмумрик. — На ходулях можно minkä kallioiden ja kuilujen yli tahansa. Vaikka перебраться через любую пропасть, через tietenkin silloin täytyy varoa, etteivät ne tartu любую скалу. Только тут уж, конечно, не halkeamiin. зевай, не то застрянешь в расщелине.

No niin, tulin sinne juuri kun alkoi pimetä. Так вот, уже сумерки были... Повсюду Joka paikassa kiehui ja höyrysi, eikä тихо булькает и парит, вокруг ни живой ainuttakaan elävää olentoa, ei ainuttakaan души, ни зеленой былинки. И вдруг земля,

vihreätä kortta näkynyt missään. Ja äkkiä heräsi что спала там внизу, как проснется, как maa, joka nukkui pinnan alla. Eräs kraatteri загрохочет, как загудит, и прямо передо aukeni minun edessäni kovasti jyristen ja мной открылся кратер, а из него вырвалось karjuen, ja siitä syöksyi punaista tulta ja красное пламя, и за ним огромная туча valtavia savupilviä. пепла!

— Tulivuori, Muumipeikko sanoi — Вулкан, — затаив дыхание henkeään pidättäen. прошептал Муми-тролль.

— Juuri niin, vahvasti Nuuskamuikkunen. — Так точно, — удостоверил Se oli kaamottavan kaunista. Ja sitten näin Снусмумрик. — Это было дьявольски tulenhenkiä valtavan määrän. Niitä tuli красиво! А потом я увидел духов огня, vilisemällä maasta ja lenteli ympäri kuin много-много. Они роem вылетели из земли и säkeniä. как искры рассыпались в разные стороны.

Sain tehdä suuren kierroksen päästäkseni Пришлось сделать крюк и обходить tulivuoren ympäri. Kuumaa oli ja nokista niin вулкан стороной. Я задышался от жары и että painelin tieheni minkä pääsin puujaloillani. копотил и нажимал вовсю.

Alhaalla rinteessä löysin joen ja Наконец я спустился к подножию гор, laskeuduin siihen vatsalleni juomaan (vesi oli нашел маленькую речку и лег на живот tietenkin hieman lämmintä, mutta se ei напиться. Вода, понятно, была несколько kuitenkin kiehunut.) горячая, но все же не кипятком.

Ja silloin eräs noista pienistä tulenhengistä Вдруг вижу — летит один из тех духов tuli kelluen pitkin jokea. Hän oli pudonnut огня да как бухнется в реку и сразу почти jokeen ja oli melkein sammunut kuoliaaksi. весь потух, голова еще тлеет, а сам шипит- Ainoastaan hänen päänsä hehkui vielä, muuten дымит и вопит что есть мочи: "Спасите!" hän sähisi ja savusi ja huusi minkä jaksoi, että minun pitäisi pelastaa hänet.

— Pelastitko? sanoi Nipsu. — И ты спас его? — спросил Снифф.

— Totta kai, eihän minulla ollut mitään — А почему бы нет? — ответил erikoista häntä vastaan, Nuuskamuikkunen Снусмумрик. — Что я против него имел? sanoi. Mutta minä poltin itseni perusteellisesti. Вот только здорово об него обжегся. На No, hän pääsi maihin ja alkoi vähitellen jälleen берегу он обсох и опять разгорелся и на hehkua. Hän oli tietenkin iloinen ja antoi радостях сделал мне подарок, а потом minulle lahjan ennen kuin lensi tiehensä. улетел.

— Minkä? puuskahti Nipsu. — Какой подарок? — спросил Снифф.

— Pullollisen maanalaista aurinkoöljyä, — Дал мне бутылку подземного

Nuuskamuikkunen sanoi. Sellaista jota подсолнечного масла, — сказал tulenhenget hierovat itseensä, kun heidän pitää Снусмумрик. — Духи огня натираются им, mennä aivan maan palavaan sydämeen. когда хотят забраться поглубже в пылающее сердце земли.

— Voitko mennä suoraan tulen läpi kun — И можно пройти сквозь огонь, если sinulla on tuota öljyä ihollasi? kysyi Nipsu намазаться им? — спросил Снифф, широко silmät tapillaan. раскрыв глаза.

— Totta kai, sanoi Nuuskamuikkunen. — Ну конечно, — ответил Снусмумрик.

— Ja tuon sinä sanot nyt vasta, huusi — Что же ты до сих пор молчал? — Muumipeikko. Silloinhan me olemme kaikki закричал Муми-тролль. — Ведь в таком pelastetut. Kun pyrstötähti tulee, otamme vain... случае мы все спасены. Когда появится комета, стоит только...

— Mutta minulla ei ole paljon mitään — Но у меня почти ничего не осталось, jäljellä, Nuuskamuikkunen sanoi. Käsitättehän, — удрученно сказал Снусмумрик. — Я, olen pelastanut tavaroita palavista taloista... понимаете ли, спасал вещи из горящего Enhän minä tiennyt... Ja nyt sitä on vain дома... Откуда я мог знать... Только на tilkkanen jäljellä pullon pohjalla. доньшке чуть-чуть и осталось.

— Riittäisikö se ehkä pienelle olenulle, — А хватит на маленького зверька, sanotaan minun suuruiselleni? Nipsu kysyi. скажем, моих размеров? — спросил Снифф. Снусмумрик оглядел его.

— Tuskin häntään. Sen saat antaa palaa. — Может, и хватит, — сказал он. — Но только до хвоста. Хвостом придется пожертвовать.

— Voi suutari, sitten saa mielummin — Боже милостивый, — сказал Снифф. savuta kaikki, Nipsu sanoi. — Тогда уж пусть лучше все сгорит.

Mutta Nuuskamuikkunen ei kuunnellut Но Снусмумрик уже не слушал его. Он häntä. Hän istui aivan suorana ja nuuhki ilmaa. насторожился и тянул носом воздух.

— Joki. Huomaatteko mitään erikoista? — Река... — сказал он. — Вы не hän sanoi. замечаете ничего особенного?

— Se panee aivan uudella äänellä, sanoi — У нее теперь другой звук, — сказал Nipsu. Se oli totta. Se kohisi rauhattomasti, oli Снифф. И верно. Река беспокойно шумела, täynnä pyörteitä ja käänteleviä ja kiemurteli была полна водоворотов и без конца kalliorantojen välissä. крутила-вертела среди скалистых берегов.

— Laske purjeet alas, Nuuskamuikkunen — Спустите парус, — сказал
sanoi ja meni keulaan tähytämään. Снусмумрик. И пошел дозорным на нос.

Joki syöksyi eteenpäin yhä nopeammin А река все убыстряла и убыстряла свой
aivan kuin ihminen, joka on ollut pitkällä бег, совсем как человек, который долго
matkalla ja huomaa olevansa melkein kotona. путешествовал и вдруг заметил, что он уже
почти дома.

Rannat lähenivät toisiaan ja puristivat Берега сходились все ближе, заключая
kuohuvan veden kapeaan uomaan, jonka бурлящую воду в узкое русло, а скалы над
yläpuolella kalliot muuttuivat yhä terävämmiksi ними становились все острее и выше.
ja korkeammiksi.

— Eikö olisi parasta mennä maihin! Nipsu — Не лучше ли пристать к берегу? —
huusi yli joen pauhun. прокричал Снифф сквозь гул реки.

— Se on nyt liian myöhäistä! — Поздно спохватились! — отозвался
Muumipeikko huikkasi takaisin. Meidän on Муми-тролль. — Теперь надо ждать, пока
jatettava kunnes joki rauhoittuu. река успокоится.

Mutta se ei rauhoittunut. Yhä hurjempana Но река не успокаивалась. Все
ja hurjempana se syöksyi Yksinäisten Vuorten неистовее устремлялась она в глубь
välissä. Lautta pyöri eteenpäin ahtaan kuilun Одиноких Гор. Плот, кружась, неся по дну
pohjalla, ja taivasta näkyi sen yläpuolella vain тесного ущелья, а небо сверху сузилось в
surkean kapea ja pieni kaistale. Jostakin heidän ужасающе тоненькую, узенькую полосу.
edestään kuului uhkaavaa pauhua. Впереди послышался грозный гул.

— Nyt tulee putous! huusi — Водопад! — крикнул Снусмумрик.
Nuuskamuikkunen. Pidelkää kiinni! Не — Держись крепче.
tarttuivat toisiinsa maston juurella. Они стали у мачты и ухватились друг
за дружку.

Kuilun seinät kiitivät heidän ohitsean Мимо проносились скользкие черные
mustina ja vettä valuvina, jyrinä kiihtyi, lautta стены ущелья. Гул усилился, плот
keikahti ja lensi ilmaan... накренился и очутился вдруг в воздухе...

Kaikki oli nyt vain yhtä pauhua ja Какое-то мгновение вокруг них стоял
valkoista kuohuavaa hyökylainetta. Pieni lautta сплошной рев, кипела белая пена. Затем
kitisi liitoksissaan, sitten se syöksyi плотик скрипнул, выровнялся и, миновав
vesiputouksen mukana pimeyteen. водопад, провалился во тьму.

— Miksi on pimeätä? Nipsu huusi. — Почему темно?! — завопил Снифф.

Kukaan ei vastannut. Kuohuva vesi loisti Ему никто не ответил. Пенящаяся вода

valkoisen vihreältä, kaikki muu oli mustaa. мерцала бело-зеленым, все остальное Vuoren seinät olivat sulkeutuneet heidän застилала чернота. Каменные стены гор yläpuolellaan tunneliksi, missä pyörteet veivät сомкнулись в туннель, и плот неудержимо avutonta lauttaa eteenpäin. неся вперед в бурлящих водоворотах.

Toisinaan he törmäsivät vasten Они то и дело налетали на стены vuorenseniä ja pyörivät hetken ympäri. Takana туннеля и кружились волчком. Но вот шум olevan vesiputouksen jymy heikkeni vähitellen, водопада стал постепенно затихать, течение vesi virtasi rauhallisemmin — ja lopulta heidän успокоилось, и наконец вокруг воцарились ympärillään oli vain pimeyttä ja hiljaisuutta. мрак и тишина.

— Oletteko vielä mukana? Nipsu kysyi — Вы целы? — дрожа, спросил Снифф. väristen.

— Kyllä, sanoi Muumipeikko. Eikö — Целы... — ответил Муми-тролль. — kukaan löydä taskulamppua? Достаньте-ка кто-нибудь фонарик.

He kuulivat Nuuskamuikkusen penkovan Слышно было, как Снусмумрик роется pakkauksia. в багаже.

Lopulta syttyi kapea valojuova. Se lepatti Наконец блеснул узкий луч света. Он pelokkaana kiviseinillä mustan, nopeasti боязливо пошарил по черной, стремительно virtaavan veden yllä, yrittäen turhaan tunkea бегущей воде, по каменным стенам и läpi tunnelin pimeyden. пытался пробить тьму впереди, но тщетно.

— Minusta näyttää, että tunneli muuttuu — Мне кажется, туннель делается все yhä kapeammaksi, sanoi Muumipeikko hyvin уже и уже, — сказал Муми-тролль очень hiljaisella äänellä. Eikö se sinunkin mielestäsi тихим голосом. — Вам не кажется? kapene?

— Ehkä — hieman, Nuuskamuikkunen — Кажется... немножко, — сказал sanoi yrittäen olla rauhoittava, mutta hänen Снусмумрик, пытаюсь сохранить äänensä ei kuulostanut vakuuttavalta. самообладание. Но его голос звучал неубедительно.

Ja äkkiä tapahtui jotakin. Kuului risahdus, И тут что-то произошло. Раздался ja Nuuskamuikkusen lippu putosi kannelle. треск, и флаг Снусмумрика свалился на плот.

Maston huippu oli taivuttunut tunnelin Это сломалась о потолок туннеля kattoa vasten. верхушка мачты.

— Paiskatkaa masto yli laidan, mutta — Мачту за борт, живо! — крикнул nopeasti! huusi Nuuskamuikkunen. Снусмумрик.

Masto loiskahti veteen ja katosi   Мачта с плеском упала в воду и
pimeyteen. He odottivat tiukasti toisiinsa исчезла во мраке. Они тесно прижались друг
painautuneina.   к дружке и ждали.

Ja silloin Nipsu tunsi, että jokin sipaisi   И вдруг Снифф почувствовал, как что-
hänen korviaan.   то прикоснулось к его ушам.

— Minun korvani! hän huusi. Minun   — Уши мои! — закричал он. — Мои
korvani sattuiivat kattoon!   уши задели за потолок!

Hän heittäytyi vatsalleen ja sulki silmänsä.   Он бросился на живот и крепко-
накрепко зажмурил глаза.

— Minä mietin, sanoi Muumipeikko   — Я вот все думаю, — прозвучал из
pimeästä, minä mietin mitä äiti mahtaa sanoa, мрака голос Муми-тролля, — я вот все
kun me emme enää milloinkaan, milloinkaan думаю, что скажет мама, если мы никогда,
tule kotiin...   никогда больше не вернемся домой...

Juuri silloin lautta pysähtyi nytkähtäen.   В это мгновение плот стукнулся обо
что-то и остановился.

He odottivat kauan uskaltamatta liikahtaa.   Они долго ждали, не смея
Sitten Nuuskamuikkunen kumartui eteenpäin ja пошевелиться. Потом Снусмумрик
katsoi varovasti veteen.   осторожно наклонился к воде.

— Me olemme kiinni mastossa, hän sanoi.   — Мы наткнулись на мачту, — сказал
Se on ajautunut poikkipäin tunneliin.   он. — Она стала поперек туннеля.

He nousivat ylös ja katsoivat toisiinsa.   Они выпрямились и посмотрели друг
на друга.

— Täällä on hiukan valoisampaa, sanoi   — Здесь чуточку посветлее, — сказал
Nuuskamuikkunen.   Снусмумрик.

He saattoivat nähdä selvästi mustan,   Они отчетливо видели, как мерцающая
kiiltävän veden virtaavan ohitse, ja tuolla — черная вода бежала мимо них все дальше и
seuraavassa mutkassa — joki katosi poristen дальше, и там — за ближайшим поворотом
suoraan alas pohjattomaan aukkoon!   — река с бульканьем срывалась вниз, в
бездонную дыру!

— Näettekö? kuiskasi Muumipeikko.   — Видите? — прошептал Муми-
троль.

Nipsu alkoi itkeä.   Снифф разревелся.

— Nyt minä tahdon kotiin! hän sanoi.   — Хочу домой! — всхлипывал он. —
Minä en enää tahdo olla mukana! Minä viis He хочу больше с вами! Какое мне дело до

veisaan teidän vanhoista löytöretkistänne ja ваших тухлых экспедиций и каких-то hupsuista pyrstötähdistänne... дурацких комет...

— No, no, Nuuskamuikkunen sanoi ja — Ну, ну, — сказал Снусмумрик и pudisti häntä hiljaa. Katsohan ylös. Katso! легонько потряс его. — Глянь-ка наверх. Näetkö jotakin? Глянь! Видишь?

Nipsu niisti nenänsä ja katsoi. Hän näki Снифф посморкался и глянул. В скале vuoressa kapean halkeaman päänsä yläpuolella над его головой была узкая щель, а в нее ja kaikkein korkeimmalla kappaleen pilvistä виднелась полоска хмурого неба. taivasta.

— No mitä sitten, hän sanoi synkästi. — Ну и что же? — мрачно сказал он. Enhän minä ole mikään kärpänen. Ja vaikka — Я ведь не муха. И даже будь я мухой, это olisinkin kärpänen, ei se auttaisi minua. Minulla мне не помогло бы. У меня с детства on ollut taipumusta huimaukseen pienestä склонность к головокружениям, с тех самых pitäen, jolloin minulla oli korvatulehdus... пор, как я перенес воспаление уха...

Ja sitten hän rupesi jälleen itkemään. И он снова расплакался.

Silloin Nuuskamuikkunen otti esille А Снусмумрик достал губную huuliharppunsa ja alkoi soittaa. Hän soitti гармошку и заиграл. Он играл песни о lauluja seikkailuista, jotka eivät olleet suuria приключениях, о счастливых избавлениях и vaan valtavia, ja lauluja pelastuksesta ja suurista величайших сюрпризах, а потом песни о yllätyksistä, ja sitten hän soitti sadelaulun ja дожде и утренние песни. aamulaulun.

Vähitellen Nipsu hieman rauhoittui ja Через некоторое время Снифф pyyhki kuonokarvansa. успокоился и вытер слезы с усов.

Mutta musiikki lensi vuoren halkeaman А музыка летела в горы сквозь щель и kautta ylös ja herätti kaiun toisensa jälkeen, ja будила там эхо за эхом и, наконец, lopulta se herätti myöskin erään hemulin, joka herätti одного хемуля, который спал, nukkui istuallaan ruohikossa perhoshävi sitting in the grass, placing next to himself his vieressään. сачок.

— Mitä tämä nyt oikein on, hemuli sanoi — Это что ж такое, — сказал Хемуль и ja katsoi ympärilleen. Hän katsoi taivaalle ja огляделся вокруг. Он поглядел на небо и häviinsä, ja sitten hän kiersi auki заглянул в сачок, свинтил крышку с банки hyönteispurkin kannen ja katsoi sinnekin. для жуков и заглянул туда тоже.

— Melua, hän sanoi. Joku pitää melua. — Шум! — сказал он. — Здесь кто-то (Hemuli ei näet ollut musikaalinen.) шумит. (Что поделаешь, Хемуль не был

музыкален.)

Lopulta hän otti suurennuslasinsa ja alkoi etsiä ruohikosta. Hän etsi ja kuunteli ja nuuski ja nuuski, ja vähitellen hän tuli maassa olevalle halkeamalle.

В конце концов он взял увеличительное стекло и стал ползать с ним по траве. Он искал и прислушивался, приняхивался и тянул носом воздух и так добрался до щели в земле.

Siihen melu kuului vielä voimakkaampana. Тут шум усилился.

— Niiden täytyy olla hyvin harvinaisia hyönteisiä, hemuli sanoi itsekseen. Varmasti harvinaisia — ehkä ennen keksimättömiä! — Должно быть, это какие-то очень необыкновенные насекомые, — сказал себе Хемуль. — Наверняка редкие, и даже, может быть, еще никем не открытые!

Tämä ajatus oli hyvin kiihdyttävä, ja hemuli pisti suuren nenänsä rakoon nähdäkseen paremmin. От этой мысли Хемуль очень оживился и сунул свой длинный нос в расщелину, чтобы получше разглядеть, что там такое.

— Katsokaa, katsokaa, Muumipeikko huusi. Hemuli! — Смотрите, смотрите! — закричал Муми-тролль. — Хемуль!

Nuuskamuikkunen jätti huuliharppunsa ja alkoi huutaa apua. Снусмумрик перестал играть на губной гармошке и начал звать на помощь.

— Pelasta meidät! Pelasta meidät! ulvoi Nipsu. — Спаси нас! Спаси нас! — заголосил вслед за ним Снифф.

— Nyt he ovat aivan järjiltään, hemuli sanoi itsekseen. Hän laski varovasti perhoushaavinsa kuiluun. "Что они, совсем с ума посходили?" — подумал Хемуль и осторожно сунул в расщелину сачок.

— Hypätkää sisään! huusivat oudot hyönteiset. — Прыгаем! — закричали странные насекомые.

Hemuli hinasi haavinsa takaisin ylös ja sitten hän katsoi mitä oli saanut siihen. Хемуль вытянул сачок обратно и посмотрел, что в нем такое.

— Hyvin kummallista, hän sanoi ja pudisti Muumipeikon, Nuuskamuikkusen, Nipsun ja kolme selkäreppua maahan. — Очень удивительно! — сказал он, вытряхивая на землю Муми-тролля, Снусмумрика, Сниффа и три рюкзака.

— Kiitos, rakas hemuli, sanoi Muumipeikko ja räpytteli silmiään valossa. Sinä pelastit meidät aivan viime hetkessä! — Спасибо, милый Хемуль, — сказал Муми-тролль, жмурясь от света. — Ты спас нас в последнюю минуту!

— Olenko minä pelastanut teidät? hemuli — Я вас спас? — удивленно спросил kysyi hämmästyneenä. Ei se ollut tarkoitukseni. Хемуль. — Это не входило в мои расчеты. Я Minä etsin eräitä hyönteisiä, jotka melusivat просто хотел достать насекомых, которые tuolla alhaalla. (Hemulit ovat yleensä huonoja шумели внизу. (Хемули, как правило, туги ymmärtämään, mutta ne ovat kilttejä ellei niitä на соображение, но добры, если их не ärsytä.) сердить.)

— Olemmeko me nyt Yksinäisillä — Это Одинокие Горы? — спросил Vuorilla? kysyi Nuuskamuikkunen katsellen Снифф, озираясь вокруг. ympärilleen.

Heidän ympärillään kohosivat mahtavat, Вокруг высились горные кряжи, suunnattoman autiot ja hiljaiset vuorijonot. Ilma бесконечно пустынные и безмолвные. tuntui kolealta. Воздух был прохладен.

— Missä Tähtitorni mahtaa olla? kysyi — А где же Обсерватория? — спросил Nipsu. Снифф.

— En tiedä, mutta täällä on kiintoisia — Не знаю, — ответил Хемуль. — Во yöperhosia, sanoi hemuli. всяком случае, тут есть очень интересные ночные бабочки.

— Siitä meidän on otettava selvä, — Это еще надо выяснить, — сказал Muumipeikko sanoi. Se on kai kaikkein Муми-тролль, — Наверное, она тут в самом korkeimmalla kohdalla. Mutta ensin minä высоком месте. А сейчас я хочу кофе. tahdon kahvia.

— Kahvipannu jäi tuonne alas, sanoi — Кофейник остался на плоту, — Nuuskamuikkunen. сказал Снусмумрик.

Muumipeikko ryntäsi kuilulle ja tähysteli Муми-тролль бросился к расщелине и alas. заглянул в нее.

— Lautta on irronnut, hän valitti, ja — Плот сорвало и унесло, — жалобно kahvipannu on mennyt maan uumeniin! Kuinka проговорил он. — Кофейник уехал в me selviämme ilman kahvia! подземное царство! Как же мы теперь без кофе?

— Vähältä piti, ettemme itse suistuneet — Мы сами чуть было не уехали в maan uumeniin, sanoi Nuuskamuikkunen подземное царство, — весело ответил huolettomasti. Yksi kahvipannu sinne tai tänne Снусмумрик. — Кофейник там, кофейник — ei kai se suuria merkitse kun ollaan здесь — не так уж это, наверное, важно, etsimässä pyrstötähtiä. когда ищешь кометы.

— Ovatko ne harvinaisia? kysyi hemuli luullen toisen puhuvan yöperhosista. — А это редкость? — спросил Хемуль, вообразив, что речь идет о каких-то бабочках.

— Niin voi sanoa, Nuuskamuikkunen sanoi. Suunnilleen yksi sadassa vuodessa. — Пожалуй, что да, — сказал Снусмумрик. — Они появляются примерно одна в столетие.

— Tavatonta, ihmetteli hemuli. Siinä tapauksessa minun on saatava kiinni yksi sellainen. Miltä ne näyttävät? — Потрясающе, — сказал Хемуль. — Я обязательно должен поймать хотя бы одну. Как они выглядят?

— Luultavasti punaisilta. Ja niillä on pitkä häntä, Nuuskamuikkunen sanoi. — Надо полагать, красные, с длинным хвостом, — сказал Снусмумрик.

Hemuli otti esille muistikirjan ja kirjoitti merkit muistiin. Хемуль достал записную книжку и сделал в ней заметку на память.

— Sen täytyy olla Filicnarcus Snufsigalonica-sukua, hän sanoi juhlallisesti. Snufsigalonica, — торжественно возвестил Vielä eräs kysymys, oppineet ystäväni. Millä он. — И еще один вопрос, мои ученые tämä kummallinen hyönteinen elää? друзья. Чем питаются эти диковинные насекомые?

— Hemuleilla, tirsкуi Nipsu. — Хемулями, — хихикнув, ответил Снифф.

Hemulin kasvot punastuivat. Лицо Хемуля побагровело.

— Hyvin sopimatonta pilaa, pikku otus, — Вы очень неуместно шутите, hän sanoi ankarasti. Teissä ei ole yhtään молодой зверек, — сурово сказал он. — В tieteellistä vakavuutta. Nyt minä menen. вас нет вовсе научной добросовестности. Я пошел.

Ja niin hän pisti purkit taskuunsa, otti haavinsa maasta ja lähti tiehensä. Он рассовал по карманам свои банки, подхватил сачок и зашагал прочь.

— Ajatella, miten hullua! Hän luuli että pyrstötähti on kovakuoriainen tai jokin Снифф. — Он думает, что комета — это жук sentapainen! Nipsu huusi ihastuneena. или что-нибудь в этом роде! Вот дурачок!

— Sinun ei olisi pitänyt laskea leikkiä hänen kanssaan, sanoi Muumipeikko yhtä строго сказал Муми-тролль, хотя и сам, ihastuneen näköisenä. казалось, был в не меньшем восторге.

Ja sitten he valitsivat kaikkein Они выбрали самую высокую горную

korkeimman vuorijonon ja alkoivat vaeltaa цепь и начали медленно взбираться вверх.
hitaasti huippua kohti.

6

Oli myöhäinen ilta.

Alkuvuoret seisoivat juhlallisina ja
uneksivat.

Huiput katselivat toisiaan yli valtavien
kuilujen, joista nousi harmaanvalkoista,
hyytävän kylmää sumua.

Jokin pieni pilvenhattara irtosi silloin
tällöin raskaista pilvenlongista ja liukui hitaasti туч
yli vuorensinämän, missä kotkalla ja скользило над горными кручами, где
kondorilla oli pesänsä.

Ja jotkin salaperäiset kädet olivat
hakanneet luotisuoraan kallioseinämään таинственной
pyrstötähden varoituksen, tähden, jolla oli pitkä, кометы — звезда с длинным развевающимся
häilyvä häntä.

Erään vuorenhuipun alapuolella loisti
pienen pieni valo. Lähemmäksi mennessään маленький-маленький
huomasi, että se oli keltainen silkkiteittä, joka поближе, вы бы увидели, что это желтая
oli valaistu sisältäpäin.

Nuuskamuikkusen huuliharppu kuulosti
hyvin yksinäiseltä tässä autiossa maisemassa, ja лились на пустынном просторе, и далеко
kaukana hyeena kohotti kuononsa ja kuunteli вдали гиена, задрав морду, прислушивалась
musiikin vierasta ääntä. Sitten se alkoi ulvoa к необычным звукам. А потом завывала,
kauheasti ja pitkäveteisesti.

— Mikä tuo oli? kysyi Nipsu kömpien
lähemmäksi lamppua.

— Ei mitään vaarallista,
Nuuskamuikkunen sanoi. Otetaan nyt laulu Снусмумрик. — А теперь давайте песенку о

6

Был поздний вечер.

Горы стояли в своем первозданном
величии и грезили.

Через огромные пропасти смотрели
друг на друга их пики, а из пропастей
поднималась белесовато-серая леденящая
мгла.

Время от времени от тяжелой громады
отрывалось облачко и медленно
гнездились кондоры и орлы.

А на отвесной стене утеса чьей-то
был высечен знак
хвостом.

Под одним из пиков светился
огонек. Подойдя
шелковая палатка, освещенная изнутри.

Напевы Снусмумрика сиротливо
протяжно и жутко.

— Что это? — спросил Снифф,
боязливо придвигаясь к огню.

— Это не опасно, — ответил

kimalaisesta, joka meni naamiaisiin. Ja sitten шмеле, как он ходил на маскарад.

hän alkoi taas soittaa.

И он заиграл вновь.

— Se oli hyvä laulu, Muumipeikko sanoi.

— Хорошая песенка, — сказал Муми-

Mutta siitä ei oikein saanut selvää, kuinka тролль. — Только непонятно, что случилось со kimalaisen kävi ja olivatko naamiaiset hauskat. шмелем и было ли весело на маскараде.

Kerro meille mieluummin jotakin.

Расскажи лучше что-нибудь.

Nuuskamuikkunen mietti hetkisen. Sitten hän sanoi:

Снусмумрик задумался, потом спросил:

— Olenko minä kertonut teille Niiskuista, jotka kerran tapasin?

— Я рассказывал вам о своей встрече со шморками?

— Et, Muumipeikko sanoi innoissaan. Keitä Niiskut ovat?

— Нет, — встрепенулся Муми-тролль. — А что это такое?

— Etkö todellakaan tunne Niiskuja, Muumipeikko? Nuuskamuikkunen sanoi шморки? — удивился Снусмумрик. — А ведь hämmästyneenä. Heidänhän täytyy olla sinun они, должно быть, твои сородичи, вы так kanssaasi sukua, sillä te olette täsmälleen похожи. Только ты белый, а они, когда samanaiset. Vaikka sinä olet tietenkin волнуются, меняют цвет. valkoinen, ja ne vaihtavat väriä järkyttyessään.

— Emme me ole sukulaisia, Muumipeikko sanoi vihasena. En minä ole сердито ответил Муми-тролль. — Нет у sellaisen sukua, jotka vaihtavat väriään. меня сородичей, которые чуть что — и Muumipeikkoja on vain yhtä lajia ja ne ovat перекрашиваются. Существует лишь один valkoisia!

вид Муми-троллей — белый!

— Nämä Niiskut ovat joka tapauksessa hyvin sinun kaltaisiasi, Nuuskamuikkunen sanoi похожи на тебя, — спокойно сказал rauhallisesti. Niisku oli vaalean violetti ja hänen Снусмумрик. — Он бледно-фиолетовый, а pikkusisarensa vaaleanvihreä.

его сестренка светло-зеленая,

Minun täytyy sanoa, että hän oli hyvin suloinen! Hän oli kokonaan hienon, pehmeän покрыта мякеньким пушком и с челкой, она karvan peitossa ja hänellä oli otsatukka, jota ee то и дело причесывала... hän aina harjasi...

— Miten hassua, sanoi Muumipeikko haukotellen.

— Глупости, — сказал Муми-тролль зевая.

— No, mutta kuinka sitten kävi? kysyi

— Ну, и что же случилось? — спросил

Nipsu.

Снифф.

— Ei tapahtunut mitään erikoista, mutta hän oli hauska, sanoi Nuuskamuikkunen.

— А ничего особенного, — сказал Снусмумрик. — Просто она такая симпатяшка.

Hän kutoi ruhosta pieniä vuodemattoja ja keitti mietoja yrttijuomia, jos jollakin oli vatsa kipeä.

Плела из травы маленькие циновки для спанья и готовила мягкие настои из трав, если вдруг разболится живот.

Ja sitten hän kulki aina kukkia korviensa takana ja pieni kultarengas jalassaan.

За ухом у нее всегда были цветы, а на ноге она носила маленький золотой браслет.

— Mutta eihän tuo ole mikään kertomus, Nipsu sanoi.

— Ну, и никакая это не история, — сказал Снифф.

Nuuskamuikkunen kohautti harteitaan ja alkoi jälleen soittaa.

Снусмумрик пожал плечами и снова принялся играть.

— Tytöt ovat hupsuja ja niin olet sinäkin, sanoi Muumipeikko, ryömi makuusakkiinsa ja kääntyi teltan seinään päin.

— Все девчонки дуры, и ты с ними, — Мумитроль, забрался в спальный мешок и уткнулся носом в стенку палатки.

Mutta sinä yönä hän uneksi pienestä Niiskuneidistä, joka muistutti häntä itseään ja jolle hän antoi ruusun korvan takana pidettäväksi.

А ночью ему приснилась маленькая светло-зеленая фрекен Снорк. Она была похожа на него самого, и он подарил ей розу, чтобы она носила ее за ухом.

— Olipa se tyhmää, tuumi Muumipeikko herättyään seuraavana aamuna.

— Глупости какие, — сказал он утром, проснувшись.

Nipsu ja Nuuskamuikkunen olivat silloin jo purkamassa telttaa.

Снифф и Снусмумрик между тем уже свертывали палатку.

— Tänään me menemme korkeimmalle huipulle, Nuuskamuikkunen sanoi.

— Сегодня мы заберемся вон на тот пик, самый высокий, — сказал Снусмумрик.

— Kuinka sinä tiedät että se on oikea? Nipsu kysyi ja oikaisi niskaansa nähdäkseen huipun. Mutta se oli pilven peitossa.

— А откуда ты знаешь, что именно он нам и нужен? — спросил Снифф и высоко задрал голову, чтобы увидеть вершину. Но она пряталась в облаках.

— Katso ympärillesi, sanoi Nuuskamuikkunen ylpeänä. Joukoittain savukkeen pätkiä, joita Tähtitornin professorit ovat heitelleet alas!

— Посмотри вокруг себя, — произнес Снусмумрик. — Сколько тут сигаретных окурков! Их набросали вниз профессора из

Обсерватории.

— Ai, vai niin, Nipsu sanoi nolona kun ei ollut itse sitä huomannut. — А ведь верно... — отозвался Снифф, завидуя, что не он первым это заметил.

He vaelsivat hitaasti ylöspäin pitkin pientä kiemurtelevaa vuoristopolkua, ja toisesta извилистой горной тропинке. Между ними toiseen kulki köysi, jonka he olivat varmuuden тянулась веревка, которой они на всякий vuoksi sitoneet vatsansa ympärille. случай обвязались поперек живота.

— Muistakaa, että tämä tapahtuu teidän vastuullanne! sanoi Nipsu, joka kulki голову! — бубнил Снифф, шедший viimeisenä. последним.

Yhä korkeammalle, yhä jyrkempiä rinteitä. Все выше и выше, все круче и круче.

— Kuumaa, Muumipeikko sanoi ja pyyhki otsaansa. Ja äiti luuli meidän palelevan! вытирая лоб. — А мама-то думала, нам Olipa onni, että krokotiilit söivät будет холодно. Какое счастье, что villahousumme! крокодилы съели наши брюки!

He katsoivat laaksoon. Kaikki heidän ympärillään oli ikivanhaa, jättiläismäistä ja yksinäistä, äärettömän yksinäistä. Они глянули вниз в долину. Все вокруг было такое первобытное, такое гигантское и одинокое, страшно одинокое.

Paljaiden jyrkänteiden välissä purjehti kondorikotka siivet levällään; se oli ainoa näkyvissä oleva elollinen olento. Среди голых круч, распластав крылья, парил кондор — единственное живое существо, которое они видели.

— Kauhean suuri lintu, Nipsu sanoi. Hänellä mahtaa olla ikävä tuolla ylhäällä aivan yksin. — Какая ужасно большая птица! — сказал Снифф. — Наверно, ему так скучно одному наверху...

— Kyllä hänellä on rouva jossakin lähetyvillä ja ehkä koko rivi kondorinpoikasia, sanoi Nuuskamuikkunen. — Возможно, у него где-нибудь здесь жена, а может, и целый выводок кондорят, — заметил Снусмумрик.

Kondori liukui majesteetillisena eteenpäin, käänteli päätään, jossa oli kylmät silmät ja kupera, voimakas nokka. Se pysähtyi aivan heidän yläpuolelleen siivet väristen. Кондор величественно скользнул вперед, поворочал головой с холодными глазами и огромным крючковатым клювом, замахал крыльями и повис в вышине прямо над ними.

— Mitähän se nyt miettii? Nipsu sanoi. — Интересно, о чем он сейчас думает?

— спросил Снифф.

— Se näyttää vihaiselta, Muumipeikko — Он что-то очень грозно выглядит, —
sanoi levottomana. Ei kai se aio... ja samassa обеспокоенно сказал Муми-тролль. — Уж не
Nuuskamuikkunen huusi: — Se tulee! Ja kaikki собирается ли он...

kolme heittäytyivät vuorensinämää vasten. И в ту же секунду Снусмумрик
крикнул:

— Он летит на нас!

Siivet suhisten kondorikotka syöksyi heitä Шелестя крыльями, кондор
kohti. He painautuivat pieneen стремительно налетал на них. Они
vuorenhalkeamaan, pitelivät lujasti kiinni бросились к каменной стене горы,
toisistaan ja odottivat kauhun lamaannuttamina прижались к ней, крепко уцепившись друг за
ja avuttomina. дружку, и беспомощно ждали, леденя от

Nyt se tulee! страха.

Tuntui aivan siltä kuin valtava myrsky Вот он! Было так, будто мимо пронесся
olisi kulkenut heidän ohitse, leveät siivet ураган, широченные крылья ударили по
pieksivät kalliota ja saarsivat heidät hetkeksi — скале и на мгновение затмили свет, но уже в
seuraavassa hetkessä kaikki oli jälleen hiljaista. следующее мгновение все было тихо и
spokojno опять.

Vapisten he katsoivat ulos vuorensinasta. Дрожа от страха, они оглянулись.

Kaukana alapuolellaan he näkivät Кондор летел теперь где-то внизу, в
kondorin. Se liukui eteenpäin suuressa меркнувшей бездне. Он парил, описывая
puoliympyrässä — sitten se äkkiä kohosi ja широкий полукруг, потом взмыл ввысь и
jatkoi matkaansa vuoriston sisäosiin päin. направился в глубину гор.

— Se häpeää, ettei onnistunut, — Он стыдится своей неудачи, —
Nuuskamuikkunen sanoi. Kondorit ovat hyvin сказал Снусмумрик. — Кондоры очень
ylpeitä. Se ei tee uutta yritystä. гордые птицы. Второй попытки он не
сделает.

Nipsu seisoi ja laski sormillaan. — — Крокодилы, гигантский ящер,
Krokotiilit, jättiläissisilisko, vesiputous, водопад, подземный туннель, кондор, —
maalainen tunneli, kondori... viisi kauheata подсчитывал на пальцах Снифф. — Пять
elämystä! Ja niin pienellä eläimellä kuin minä! огромных, ужасных переживаний! Особенно
для такого маленького существа, как я.

— Suurin seikkailu meillä on vielä — Самое большое приключение у нас
jäljellä, Muumipeikko sanoi vakavana. еще впереди, — серьезно сказал Муми-

Pyrstötähti.	троль.
Kaikki kolme katsoivat ylös raskaita pilviä kohti.	Все трое посмотрели вверх, на тяжелые серые тучи.
— Toivon, että taivas olisi näkyvissä, Muumipeikko sanoi hermostuneena. Tulkaa mennään eteenpäin.	— Так хочется увидеть небо! — с тоскою сказал Муми-троль. — Ну ладно, двинулись дальше.
Myöhemmin iltapäivällä he olivat kiivenneet niin korkealle, että tulivat pilviin asti.	К вечеру они поднялись под самые облака.
Kosteita vaippoja ja verhoja liehui yli vuoren, joka oli liukas ja vaarallinen kulkea.	Гора завесилась густым туманом, идти по тропе стало скользко и опасно.
He palelivat kauheasti (Muumipeikko ajatteli kaivaten villahousujaan) ja minne he katsoivatkin oli heidän ympärillään pelkkää tyhjyyttä.	Они промерзли до костей (теперь Муми-троль с печалью вспоминал о шерстяных штанах), и куда ни глянь — повсюду вокруг них была одна лишь пустота.
— Minä luulin, että pilvet ovat pehmeitä ja villavia ja että niissä on hauska kulkea, Nipsu sanoi ja aivasti. Koko tämä löytöretki on aivan hupsu.	— Я-то думал, облака мягкие как пух и в них приятно гулять, — сказал Снифф, — Надо же мне было ввязаться в эту дурацкую экспедицию!
Samassa Muumipeikko pysähtyi ja hänen korvansa seisoivat aivan pystyssä.	Как раз в этот миг Муми-троль остановился и наострил уши.
— Odota, tuolla kiiltää jotakin! hän sanoi. Pieni kynttilä... timantti...	— Пойдите, — сказал он. — Вон там что-то сверкает! Может, огонек... А может, алмаз...
— Timantti! huusi Nipsu, joka rakasti jalokiviä.	— Алмаз!.. — завопил Снифф. Он очень любил драгоценные камни.
Muumipeikko lähti kulkemaan pientä kiiltävää kohti ja veti toiset köydessä perässään.	Муми-троль двинулся на мерцающий огонек и, натянув веревку, потащил за собой остальных.
— Pieni kultainen rannerengas, hän sanoi.	— Золотой браслет, — объявил он.
— Ole varovainen, se on aivan kuilun partaalla, Nuuskamuikkunen sanoi.	— Осторожней, — сказал Снусмумрик. — Он лежит на самом краю!
Mutta Muumipeikko ei kuunnellut häntä.	Но Муми-троль не слушал его. Он

Varovasti hän ryömi kuilua kohti ja ojensi ostорожно подполз к обрыву и потянулся за
käpälänsä ottaakseen rannerenkaan. браслетом.

Nuuskamuikkunen ja Nipsu pitelivät Снусмумрик и Снифф крепко держали
lujasti köydestä, ja Muumipeikko kumartui веревку. Муми-тролль все дальше
pitkälle yli laidan. Vihdoin hänellä oli kultainen перегибался через край пропасти и наконец
ketju käpälissään. схватил в лапы браслет.

— Luuletko, että tämä on Niiskuneidin — Как ты думаешь, это не может быть
jalkarengas, hän kysyi. браслет с ноги фрекен Снорк? — спросил
он.

— Luulen. Se on hänen, — Это он, — печально ответил
Nuuskamuikkunen sanoi surullisena. Ja hän oli Снусмумрик. — А она — она была такая
niin kaunis. Hän meni aina vaarallisiin красивая. И она всегда ходила собирать
paikkoihin poimimaan kukkia... цветы по опасным местам.

Muumipeikko ei sanonut sanaakaan. Муми-тролль не отвечал.

Ja niin he vaelsivat surumielisinä edelleen. Они уныло побрели дальше.

Pilvet ohenivat vähitellen heidän Облака вокруг них мало-помалу
ympäriillään, ja ilma muuttui lämpimämmäksi. редели, воздух теплел.

He pysähtyivät eräälle ulkonemalle Они остановились на утесе отдохнуть и
lepäämään ja katselivat ääneti pilvivaippon молча всматривались в серые колышущиеся
kulkua. завесы.

Ja juuri silloin pilveen tuli repeämä. Как раз в это мгновение в облаках
открылся просвет.

Se levisi nopeasti, ja äkkiä he näkivät Он быстро расширялся, и вдруг они
koko pilvimeren jalkojensa alla. увидели под ногами море туч.

Täältä ylhäältä katsottuna se näytti niin Сверху оно казалось до того мягким и
pehmeältä ja kauniilta, että teki mieli mennä красивым, что так и хотелось залезть в него
siihen kahlaamaan, sukeltamaan ja tanssimaan. ногами, потанцевать и покувыркаться в нем.

— Nyt me olemme pilvien yläpuolella, — Теперь мы над облаками, —
Nuuskamuikkunen sanoi juhlallisesti. торжественно объявил Снусмумрик.

Ja sitten he kääntyivät katsomaan Все вдруг посмотрели на небо.
taivaalle, joka oli ollut niin kauan piilossa.

— Mitä tuo on? Nipsu kysyi — Что это? — в страхе прошептал
kauhistuneena. Снифф.

Taivas ei näet enää ollut sininen. Siinä oli Потому что небо не было больше

lievästi punainen vivahdus, joka ei vaikuttanut хмурым и сумрачным, как раньше, но не luonnolliselta.

было и голубым. Оно стало чуть красноватым, и в этом было что-то неестественное.

— Ehkä se on auringonlasku, — Nuuskamuikkunen sanoi epäröiden. — Может, это закат такой, — неуверенно сказал Снусмумрик.

Mutta Muumipeikko sanoi hyvin Но Муми-тролль очень серьезно vakavasti: ответил:

— Ei, pyrstötähti tekee taivaan — Нет. Это комета окрасила небо в punaiseksi. Se on matkalla maata kohti. красный. Она движется к Земле.

Korkeimmalla paikalla piikkisessä Здесь, на самом высоком пике зубчатой vuorijonossa oli Tähtitorni, missä professorit горной цепи, стояла Обсерватория, где tekivät tuhansia ihmeellisiä huomioita ja профессора делали тысячи удивительных polttivat tuhansia savukkeita ja elivät наблюдений, выкуривали тысячи сигарет и yksinäisyydessä tähtien kanssa. жили наедине со звездами.

Muumipeikko meni heidän torninsa pientä Муми-тролль направился к маленькой двери ovea kohti, ja toiset seurasivat häntä ääneti. их башни; Снусмумрик со Сниффом молча последовали за его голосом.

He aukaisivat oven, tassuttelivat ylös Они открыли дверь, тихонько portaita ja astuivat suureen huoneeseen, missä поднялись по лестнице и, войдя в he jäivät hartaina seisomaan kynnykselle. просторный зал, чуть дыша застыли у порога.

Pimeydessä surisi jokin kone. Valtava Где-то в темноте тихо гудел мотор. tähtikiikari liikkui hiljaa edestakaisin Огромный телескоп медленно двигался туда tähystellen lasikaton läpi avaruuden vaaroja. и обратно по рельсам, высматривая сквозь стеклянную крышу опасности в мировом пространстве.

Ja professorit kulkivat lattialla, kiertelivät А внизу на полу суетились профессора, ruuveja, asentelivat kojeita ja tekivät что-то подкручивали, налаживали, muistiinpanoja. записывали.

Muumipeikko yskäisi kohteliaasti ja Муми-тролль вежливо кашлянул. sanoi: — Hyvää päivää. — Здравствуйте, — сказал он.

Mutta professorit eivät huomanneet häntä. Но профессора его не замечали.

— Kaunis ilma, hän sanoi hieman — Славная погода сегодня! —

kovemmalla äänellä mutta ei saanut mitään продолжал он, немножко повысив голос, но
vastausta. не получил никакого ответа.

Silloin hän meni lähemmäksi ja nykäisi Тогда он прошел в зал и тихонько
varovasti lähintä professoria takinhihasta. тронул за рукав профессора, что был к нему
ближе всех.

— Me olemme matkustaneet monta sataa — Мы несколько сотен километров,
kilometriä tapaamaan setää, sanoi чтобы увидеться с вами, дяденька, — сказал
Muumipeikko. Муми-тролль.

— Joko sinä taas olet täällä, professori — А, опять ты здесь! — сказал
sanoi. профессор.

— Anteeksi, mutta minä en ole ollut täällä — Простите, пожалуйста, но я здесь в
koskaan aikaisemmin, Muumipeikko sanoi. первый раз, — ответил Муми-тролль.

— Sitten täällä kävi pari muuta, jotka — Ну, значит, те двое были очень на
muistuttivat sinua tavattomasti, professori тебя похожи, — буркнул профессор. — А у
murahti. Mutta minulla ei ole aikaa kaikille, меня нет времени на всех, кто шныряет тут
jotka juoksentelevat ympäri ja tekevät вокруг да задает детские вопросы. Эта
lapsellisia kysymyksiä. Tämä pyrstötähti on комета — самое интересное из всего, что
mielenkiintoisin minkä olen nähnyt мне довелось наблюдать за девяносто три
yhdeksäänkymmeneenkolmeen vuoteen. No, года моей жизни. Ну, что тебе?
mitä sinä tahdot?

— Minä tahtoisin vain tietää kuka täällä — Я только хотел узнать... кто тут был
on ollut ennen minua, Muumipeikko änkytti. Ei до меня, — запинаясь, сказал Муми-тролль.
kai se ole voinut olla eräs pieni, vaaleanvihreä — Случайно не маленькая светло-зеленая
Niiskuneiti — hienosti karvainen... ehkä kukka фрекен Снорк? Чуть пушистенькая такая... с
korvan takana. цветком за ухом?

Professori huokaisi. Профессор тяжело вздохнул.

— Ei, minä en tiedä mitään — Нет, — сказал он, — Нет,
karvaisuudesta ja kukista ja neideistä... пушистость, цветки, фрекен — это не по
моей части.

Niin, kyllä täällä kävi eräs pieni neitonen А впрочем, верно, вертелась тут одна
häiritsemässä minua. особа, страшно мешала мне.

Puhui pötyä jostakin korusta, jonka hän Все болтала о каком-то украшении,
oli kadottanut. Mene nyt tiehesi. Minulta on потеряла она его, что ли. А теперь брысь от
mennyt sinun takiasi hukkaan 45 sekuntia. меня! Я и так потерял с тобой сорок пять

секунд!

— Kiitos! Muumipeikko sanoi. Voi, — Спасибо! — сказал Муми-тролль. —
kiitos! Kiitos! Спасибо, большое спасибо!

Hän kumarsi ja peräytyi takaperin ovelle. Он поклонился и, пятясь задом, пошел
к двери.

— No, tiedusteli Nipsu. Tuleeko se? — Ну что? — любопытствовал
Снифф. — Летит?

— Milloin se iskee alas? — Когда она в нас врежется?. —
Nuuskamuikkunen kysyi. спросил Снусмумрик.

— Kuka?... Mikä? Muumipeikko sanoi — А?.. Что? — растерянно
sekapäisenä. переспросил Мумитролль.

— Pirstötähti tietenkin! huudahti — Что, что! Комета, разумеется! —
Nuuskamuikkunen. сказал Снусмумрик.

— Unohdin kysyä, vastasi Muumipeikko. — А я про это и не спрашивал,
Mutta hän on ollut täällä! Se pieni — позабыл, — ответил Муми-тролль. — Зато я
Niiskuneiti. Hän elää. Hän ei ole pudonnut узнал: она была здесь! Она... маленькая
kuiluun! фрекен Снорк! Она жива! Она не свалилась
в пропасть!

— Jo nyt jotakin, puuskahti — Это уже кое-что, — язвительно
Nuuskamuikkunen. заметил Снусмумрик.

— Todellakin, Muumipeikko sanoi — Нет, правда? — сказал Муми-
hymyillen tylsästi. тролль, улыбаясь, как идиот.

— Sinä olet hupsu, sanoi Nipsu. Nyt minä — Ты дурак, — сказал Снифф. —
menen kysymään. Теперь я пойду и спрошу.

Ja hän tassutteli toisen professorin luo. И он на цыпочках подошел к другому
профессору.

— Saisinko katsoa hieman kiikariin? hän — Дяденька, можно поглядеть в
kysyi kohteliaasti. Minä olen hyvin телескоп? — вежливо спросил он. — Меня
kiinnostunut pirstötähdistä ja olen kuullut страшно интересуют кометы, и я так много
puhuttavan miten etevä setä on löytämään niitä. слышал об одном очень уважаемом
профессоре, который их открывает.

Professori työnsi silmälasinsa otsalleen. Профессор вскинул очки на лоб.

— Oletko todellakin? hän sanoi aika — Это правда? — сказал он, весьма
tavalla imarrelluna. No, kyllä kai sinun sitten on польщенный. — Ну, в таком случае

saatava katsoa.

придется разрешить.

Ja sitten hän asensi kiikarin Nipsulle.

И он наладил телескоп так, чтобы
Сниффу удобней было смотреть.

Ensin Nipsua pelotti. Taivas oli aivan
musta ja suuret tähdet tuikkivat aivan kuin ne
olisivat olleet eläviä.

В первую минуту Снифф испугался.
Небо было совсем черное, а звезды
огромные и мигали, будто живые.

Ja kaukana niiden keskellä loisti jokin
punainen aivan kuin ilkeä silmä.

А где-то далеко-далеко между ними
сверкало что-то вроде злобного красного
глаза.

— Onko tuo pyrstötähti? kuiskasi Nipsu.

— Это комета? — шепотом спросил он.

— On, vastasi professori.

— Да, это она, — ответил профессор.

— Mutta eihän se liiku ollenkaan, Nipsu
sanoi ällistyneenä. Eikä sillä ole häntääkään.

— Но она совсем не движается, —
озадаченно проговорил Снифф. — И я не
вижу у нее никакого хвоста.

— Sillä on häntä takanaan, professori
selitti. Se kiitää suoraan maata kohti, siksi se professor.
— Она несется прямо на Землю,
näyttää liikkumattomalta. Mutta se suurenee
joka päivä.

— Хвост позади, — объяснил
каждым днем будет расти и расти.

— Milloin se tulee perille? Nipsu kysyi ja
tuijotti kauhusta lamaanuneena pientä punaista
kipinää kiikarissa.

— А когда она долетит до нас? —
спросил Снифф и, замирая от ужаса, снова
посмотрел в телескоп на маленькую
красную искорку.

— Minun laskelmieni mukaan sen pitäisi
koskettaa maata lokakuun seitsemäntenä
päivänä kello 8.42 illalla. Mahdollisesti neljä
sekuntia myöhemmin, professori sanoi.

— Согласно моим расчетам, комета
должна коснуться Земли вечером седьмого
октября, в восемь часов сорок две минуты
или, возможно, на четыре секунды позднее,
— ответил профессор.

— Ja mitä silloin tapahtuu? Nipsu kysyi.

— И что тогда произойдет? — спросил
Снифф.

— Mitä tapahtuu? toisti professori
hämmästyneenä. Sitä minä en ole ajatellut.
Mutta minä kirjoitan hyvin tarkasti muistiin
tapahtumien kulun.

— Произойдет? — удивленно
переспросил профессор. — Над этим я не
задумывался. Во всяком случае, я подробно
опишу ход событий.

— Tietääkö setä mikä päivä tänään on?

— А вы знаете, дяденька, какое сегодня

Nipsu kysyi. — Lokakuun kolmas, vastasi число? — спросил Снифф.

professori. Ja kello on täsmälleen 6.28.

— Третье октября, — ответил профессор. — Ровно шесть часов двадцать восемь минут.

— Siinä tapauksessa meidän taitaa pitää lähteä, Nipsu sanoi. Kiitoksia hyvin paljon. — Тогда нам надо спешить, — сказал Снифф. — Огромное спасибо.

Hän tuli toisten luo nenä pystyssä ja sanoi: — Meillä on ollut professorin kanssa hyvin

mielenkiintoinen keskustelu. Ja me olemme — Я имел очень содержательную yhdessä tulleet siihen tulokseen että pyrstötähti беседу с профессором. Мы оба пришли к aikoo iskeä maahan lokakuun seitsemäntenä выводу, что комета столкнется с Землей kello 8.42. Tai ehkä neljä sekuntia myöhemmin. седьмого октября, в восемь часов сорок две минуты вечера или, возможно, на четыре секунды позднее.

— Siinä tapauksessa meidän on kiiruhdettava kotiin, Muumipeikko sanoi. Муми-тролль. — Тогда скорее домой, — сказал Муми-тролль. — Только б успеть домой к Kunpa vain ehtisimme äidin luo ennen kuin se маме, прежде чем комета долетит до Земли. tulee, niin ehkä se ei olisi niin vaarallinen. Ehkä Тогда, может, все это не так опасно. Уж äiti voisi järjestää asian jotenkin... мама что-нибудь да придумает...

Hän ryntäsi alas portaita ja paiskasi oven auki. — Он ринулся вниз по лестнице, с шумом распахнул дверь.

— Kiiruhtakaa! hän huusi. — Ну, вы там, живее! — крикнул он.

— Ota asia rauhallisesti, tyynnytti Nuuskamuikkunen. Me iskemme itsemme Снусмумрик. — Не мечись в темноте сломя kuoliaiksi, jos juoksemme pimeässä tuolla голову, так и разбиться недолго. Ведь tavalla. Pyrstötähtihän tulee vasta neljän päivän комета появится только через четыре дня! kuluttua!

— Äh, pyrstötähti, Muumipeikko sanoi — А, что там комета! — сказал кәрсимättömänä. Meidän on tavoitettava непонимающе Муми-тролль. — Мы должны Niiskun sisarukset! Sen tytön on saatava догнать снорков, брата и сестру. Девчонка takaisin nilkkarensa. должна получить обратно свой браслет!

Lokakuun neljäs koitti kirkkaana, mutta
auringon yllä leijaili kummallinen usva.

Sen himmennyt kehä kieri hitaasti ylös
vuorenharjojen takaa ja alkoi kulkea rataansa
yli punaisen taivaan.

Matkamiehet eivät olleet pystyttäneet
telttaa yöksi, vaan olivat vaeltaneet yhtämittaa.

Kaukana laaksossa he saattoivat erottaa
jokien kapeat nauhat ja metsien tummia läiskiä.

— Vihreää metsää, Nuuskamuikkunen
sanoi. Kyllä minä jo kaipaankin pois tästä
kivisestä maisemasta!

— Minua väsyttää, Nipsu kitisi. Minä en
aio enää kiskoa mukani tätä vanhaa telttaa.
Kantakaa sitä itse!

— Mutta mehän kannamme kaikkia muita
pakkauksia, huomautti Muumipeikko.

Nipsu alkoi itkeä.

— Tosin se on hyvin hieno keltainen
teltti. Mutta pitää varoa kiintymästä
omaisuuteen, sanoi Nuuskamuikkunen. Heitä se
menemään!

— Laidan ylikö? kysyi Nipsu
hämmästyneenä ja lopetti itkemisen.

Nuuskamuikkunen nyökkäsi. Nipsu meni
jyrkänteeseen partaalle telttakäärö mukanaan.

— Heitänkö kasaritkin? hän kysyi.

— Heitä minun puolestani, sanoi
Nuuskamuikkunen kohauttaen harteitaan.

Silloin Nipsu heitti koko pakkauksensa
ilmaan. Se teki valtavia pompahduksia
kallionkielekkeiden välissä, kasarit rämisivät ja

Утро четвертого октября выдалось
ясное, хотя солнце было затянуто какой-то
странной дымкой.

Его затуманенный диск медленно
выкатился из-за гребня гор и начал свой
путь в небесной вышине.

Они не ставили на ночь палатки, а все
шли и шли.

Далеко внизу, в долине, они видели
узкие ленты рек и темные пятна лесов.

— Зеленый лес... — сказал
Снусмумрик. — Как мне хочется прочь
отсюда, из этого каменного ландшафта!

— Я устал, — хныкал Снифф. — Не
хочу больше тащить на себе эту тухлую
палатку. Несите ее сами!

— Но ведь мы несем остальной багаж,
— заметил Муми-тролль.

Снифф начал плакать.

— Конечно, это никакая не тухлая, а
чудесная желтая шелковая палатка, —
сказал Снусмумрик. — Но не надо слишком
привязываться к собственности. Брось ее!

— Прямо через край? — растерянно
спросил Снифф и перестал плакать.

Снусмумрик кивнул. Снифф подошел с
палаткой к краю пропасти.

— И кастрюли туда же? — спросил он.

— По мне, так пожалуйста, — пожал
плечами Снусмумрик.

И Снифф швырнул всю поклажу в
пустоту. Гигантскими скачками она
с утеса на утес, кастрюли

kolisivat, ja vasta pitkän ajan kuluttua звенькали и бренькали, и лишь долгое время viimeinen kasari vaikenä alhaalla kuilussa. спустя последняя из них замолкла внизу.

Nipsu kalpeni. — Nyt minua pyörryttää, Неожиданно Снифф побледнел.
hän sanoi. Sitten hän laskeutui litteäksi maahan — А теперь у меня закружилась голова,
ja kieltäytyi kulkemasta eteenpäin. — объявил он, лег пластом наземь и ни с места.

— Meillä on kiire, sanoi Muumipeikko. — У нас нет времени, — уговаривал
Minun täytyy mahdollisimman pian tavata его Муми-тролля, — Мне надо как можно
pieni... скорее увидеть маленькую...

— Tiedän, tiedän, sinun hupsu — Знаю, знаю, — перебил его Снифф.
Niiskuneitisi, Nipsu keskeytti. Mutta älä koske — Твою глупую фрекен Снорк. — Только не
minuun, sillä silloin minä annan ylen. тронь меня, пожалуйста, а то мне станет
плохо.

— Anna hänen olla, Nuuskamuikkunen — Оставь его в покое, — сказал
sanoi. Pyöritetään kiviä sillä aikaa kun hän Снусмумрик. — Пусть отлежится, а мы тем
toipuu. Oletko koskaan pyörittänyt kiviä? временем покатаем камни. Ты когда-нибудь
катал камни?

— En, sanoi Muumipeikko. — Нет, — сказал Муми-тролля.

Nuuskamuikkunen valitsi suuren kiven ja Снусмумрик выбрал камень побольше
vieritti sen kalliojyrkänteelle. и подкатил его к краю пропасти.

— Katso nyt! hän sanoi. — Смотри!

Sitten hän antoi kivelle vauhtia, ja se Он с силой толкнул камень, и тот исчез
katosi yli laidan. в бездне.

Muutaman sekunnin kuluttua alhaalta Через несколько секунд снизу донесся
kuului jyrähdys. Vielä yksi. грохот. Потом опять.

Ja sitten tuntui aivan siltä kuin ukkonen А потом словно гром прокатился над
olisi käynyt, ja pitkän aikaa perästäpäin jyrisevä горами, и еще долго после этого гулкое эхо
kaiku heittelehti edestakaisin vuorenhuippujen перекатывалось от вершины к вершине.
välissä.

— Siitä syntyi vuoren vieremä! — Горный обвал! — восхищенно
Nuuskamuikkunen sanoi ihastuneena. сказал Снусмумрик.

— Saanko minäkin yrittää, Muumipeikko — Я тоже хочу попробовать! —
huudahti. Minä vieritän tämän! воскликнул Мумитролля. — Вот тот камень
столкну я!

Ja sitten hän ryntäsi erään valtavan suuren kallionlohkareen luo, joka nipin napin pysyi jyrkänteen laidalla. И он кинулся к огромной каменной глыбе, которая чуть держалась на самом краю пропасти.

— Ole varovainen! Nuuskamuikkunen — Осторожней! — крикнул huusi. Mutta liian myöhään, lohkare lähti jo liikkeelle. Ja samaa vauhtia onneton уже пришла в движение. А вслед за нею от Muumipeikko. собственного толчка летел в пропасть злосчастный Муми-тролль.

Nyt olisi maailmassa luultavasti ollut yksi muumipeikko vähemmän, ellei köysi olisi ollut sidottuna hänen vyötäisilleen. Вероятно, тут бы и стало на свете одним Муми-троллем меньше, если б не веревка, которой он был перепоясан.

Nuuskamuikkunen heittäytyi selälleen ja ponnisti nykäystä vastaan. Снусмумрик упал на спину и уперся в землю ногами.

Se oli voimakas; hänestä tuntui aivan kuin hän olisi mennyt keskeltä poikki. Рывок был такой сильный, что Снусмумрику показалось, будто его разорвало пополам.

Muumipeikko heilui alhaalla kuilussa avuttomana edestakaisin — ja hän oli painava. А Муми-тролль повис в бездне, беспомощно раскачиваясь взад и вперед, и был он тяжеленек.

Nuuskamuikkunen liukui varovasti lähemmäksi ja lähemmäksi laitaa. Снусмумрик мало-помалу сползал все ближе к краю пропасти.

Hänen takanaankin köysi kiristyi, ja Nipsu, joka oli sidottu toiseen päähän alkoi laahautua yli kivien. Но вот веревка за ним натянулась, и Сниффа, привязанного к другому ее концу, потащило по камням.

— Anna olla! hän huusi. Älä kiusaa minua, minä voin pahoin! — Прекратите! — завизжал он. — Не приставайте! Я плохо себя чувствую!

— Hetken kuluttua voit vieläkin pahemmin, jollet saa pysähtymään! huusi Nuuskamuikkunen. — Через минуту ты почувствуешь себя еще хуже, если не удержишь нас! — крикнул Снусмумрик.

Ja Muumipeikko ulvoi alhaalla kuilussa: — Auttakaa! Vetäkää minut ylös! А Муми-тролль в пропасти вопил: — Спасите! Вытащите меня наверх!

Vasta silloin Nipsu käsitti mistä oli kysymys. Ja hän pelkäsi niin että unohti voida pahoin. Только тут Снифф понял, в чем дело, и до того испугался, что всю хворь с него как рукой сняло.

Hän jarrutti käpälillään ja hännällään ja В диком страхе он заметался туда-сюда kieri sinne ja tänne hurjassa kauhussaan, ja и в конце концов совершенно запутал miten ollakaan hän sotki köyden kiinni веревку между камнями, и они перестали kallioiden väliin ja sen liukuminen loppui. сползать.

— Ja nyt sinä vedät niin paljon kuin — А теперь тяни, — скомандовал jaksat, kun minä sanon, Nuuskamuikkunen Снусмумрик. — Тяни что есть сил, когда я sanoi. Kas niin. Ei nyt. Ei nyt. Nyt! скажу "раз". Приготовились! Нет, я еще не сказал "раз". И опять еще не сказал, А вот теперь — раз!

Ja sitten he vetivät kaikin voimin vähän И они стали тянуть изо всех сил. kerrallaan.

Vihdoin Muumipeikko ilmaantui laidalle. Наконец над краем пропасти показался Ensin korvat, sitten silmät, sitten kuono (sitten Муми-тролль. Сперва уши, потом глаза, yhä enemmän kuonoa) ja lopulta koko потом чуточку носа, потом весь нос, а там Muumipeikko. уж и весь он целиком.

— Kautta häntäni, hän sanoi. Voi, kautta — Боже мой! — сказал он. — Боже häntäni! мой!

— Minä sain liukumisen pysähtymään, — Это я удержал всех нас, — сказал Nipsu sanoi. Снифф.

He istuivat pitkän aikaa maassa Они долго сидели на земле, приходя в rauhoittuakseen. себя. Потом Муми-тролль вдруг сказал:

— Me olemme olleet tyhmiä, sanoi — Мы были дураки. lopulta Muumipeikko.

— Te olette olleet tyhmiä, Nipsu sanoi. — Это вы были дураки, — возразил Снифф.

— Suorastaan rikollisia, jatkoi — Ну, прямо-таки преступники, — Muumipeikko kuuntelematta häntä. Ajatella, jos продолжал Муми-тролль, не слушая его. — me vieritimme tuon kiven suoraan pienen Подумать только! Вдруг мы скатили этот Niiskuneidin päähän. камень на голову маленькой фрекен Снорк?!

— Silloin hän on nyt litteänä, Nipsu sanoi. — Тогда она превратилась в лепешку, — сказал Снифф.

Muumipeikko ryntäsi pystyyn. — Meidän Муми-тролль так и подскочил. täytyy lähteä edelleen. Heti paikalla! — Пошли дальше! — сказал он. —

Немедленно.

Ja he jatkoivat matkaansa laaksoon   Они продолжали спускаться в долину
punertavan taivaan ja himmeän auringon alla.   под красноватым небом, в котором плыло
затуманенное солнце.

Vuoren juurella virtasi pieni joki kivien   Между скал у подножия горы бежал
välissä. Se oli kirkas ja syvä ja täynnä маленький ручеек, прозрачный и глубокий,
kimmeltäviä kultajyviä.   полный сверкающих золотых песчинок.

Hemuli heilutteli väsyneitä jalkojaan   На камне, опутив в воду усталые ноги,
vedessä ja huokasi itsekseen.   сидел Хемуль и тяжело вздыхал.

Hänellä oli vieressään paksu kirja, jonka   Около него лежала толстая книга, под
nimi oli »Itäisen pallonpuoliskon yöperhoset, названием "Ночные бабочки Восточного
niiden tavat ja pahat tavat.»   полушария, их привычки и дурные
привычки".

— Kummallista, hemuli sanoi. Ei   — Удивительно, — бормотал Хемуль.
ainuttakaan, jolla olisi punainen häntä. Siinä — Ни одной с красным хвостом! А что, если
tapauksessa sen täytyy olla Dideroformia это Dideroformia Archimbolde? Но это
Archimbolde, mutta se on hyvin tavallinen совсем обычная бабочка, и у нее вовсе нет
eikä sillä ole ollenkaan häntää.   хвоста.

Ja sitten hän huokasi uudelleen.   И он снова тяжело вздохнул.

Juuri silloin Muumipeikko, Nipsu ja   В эту минуту Муми-тролль,
Nuuskamuikkunen kömpivät esille erään Снусмумрик и Снифф выступили из-за
kallionkielekkeen takaa ja sanoivat: Hei, hei!   скалы и сказали:

— Привет!

— Huh, miten minä säikähdin, hemuli   — Ой! — вскрикнул Хемуль. — Как я
sanoi. Siinäkö te taas olette? Minä luulin, että испугался! А, это опять вы! А я-то думал,
sieltä tulee uusi vuorenvuorymä. Aamulla oli горный обвал. Утром здесь творилось что-то
kauheata.   ужасное.

— Kuinka niin? Nipsu sanoi.   — Что именно? — любопытствовал
Снифф,

— Vuorenvuorymä tietenkin, hemuli   — Горный обвал, вот что, — ответил
sanoi. Aivan kauhea. Talon kokoiset kivet Хемуль. — Совершенно ужасный. Камни
hyppelivät joka paikassa ja iskivät rikki minun величиною с дом скакали повсюду; моя
parhaan lasipurkkini.   лучшая стеклянная банка разбита.

Itse sain loikkia ympäri mitä   А сам я был вынужден самым
epäarvokkaimmalla tavalla selvitäkseni siitä. недостойным образом увертываться от них.

Kauheata.

Это было ужасно.

— Minä pelkään, että me satuimme tyrkkäämään ohimennen pari kiveä alas, нечаянно столкнули вниз несколько камней, Nuuskamuikkunen sanoi. Sellaista sattuu niin — сообщил Снусмумрик. — Это легко helposti, kun on kävelyllä näillä seuduilla. случается, когда ходишь по горам.

— Tarkoitatko sinä, että te saitte aikaan — Не хочешь ли ты сказать, что это вы vuorenvuorörmän? hemuli kysyi. устроили горный обвал? — спросил Хемуль.

— Suurin piirtein, Nuuskamuikkunen — В общих чертах, — ответил vastasi. Снусмумрик.

— Minusta te ette koskaan ole olleet — Я никогда не был о вас особенно paljon mistään kotoisin, mutta tämän jälkeen on высокого мнения, — медленно произнес epävarmaa haluanko enää ollenkaan tuntea teitä, Хемуль. — А после этого вообще hemuli sanoi. неизвестно, захочу ли я с вами знаться.

Hän kääntyi pois päin ja loiskutti vettä Он отвернулся и стал плескать воду на väsyneille jaloilleen. Jonkin ajan kuluttua hän свои усталые ноги. Через некоторое время käänsi päänsä ja sanoi: — Ettekö vielä ole он повернул голову и спросил: lähteneet? — Вы еще не ушли?

— Lähdemme pian, sanoi Muumipeikko. — Скоро уйдем, — ответил Муми-Setä. Onko setä huomannut mitään kummallista тролль. — Дяденька, а дяденька... Вам не taivaan värissä tänään? кажется, что у неба какой-то странный цвет?

— Taivaan värissä? hemuli kysyi — Цвет? У неба? — удивленно hämmästyneenä. переспросил Хемуль.

— Niin siinä juuri, Muumipeikko sanoi. — Да, у неба, — повторил Муми-тролль.

— Tyhmyyksiä, hemuli sanoi. Minun — Глупости, — сказал Хемуль. — По puolestani se saa olla vaikka ruudullinen. Minä мне, будь оно хоть в клетку. Я так редко на katson sitä niin harvoin. него гляжу.

Minua huolettaa vain se, että joet alkavat Что меня беспокоит, так это ручей: он kuivua. Jos tällaista jatkuu, en kauankaan saa высыхает. Если и дальше так пойдет, мне, enää loiskutella jaloillani. чего доброго, негде будет ополаскивать ноги.

— Mutta se on suuri pyrstötähti, — Так ведь это большая комета... — Muumipeikko alkoi. начал было Муми-тролль, но тут Хемуль

Silloin hemuli nousi kiivaasti, keräsi порывисто встал, сгреб свои вещи и перешел

tavaransa ja kahlassi joen toiselle puolelle. на ту сторону ручья.

— Tulkaa, lähdetään, Nuuskamuikkunen — Ладно, пошли, — сказал
sanoi. Jos maailma muuttuu muhennokseksi, on Снусмумрик. — Раз уж Земле суждено
hemulista ehkä hausکمپاء, ettei hän tiedä sitä превратиться в отбивную, оно, может, и
etukäteен. лучше, если Хемуль не будет знать об этом
заранее.

8

8

Maasto oli täällä helppokulkuista. Se oli Местность изменилась, идти стало
laavan ja sammalen peitossa, ja siellä täällä легче. Земля оделась мхом и лишайником,
kasvoi kimpuittain kukkia. Metsän reuna oli тут и там пучками росли цветы. Опушка
tullut lähemmäksi. леса придвинулась ближе.

— Suunnatkaa suoraan laaksoonne, — Надо взять курс прямо на долину, —
Nuuskamuikkunen sanoi. Nyt meidän on сказал Снусмумрик. — Мы должны идти
kuljettava suoraa tietä, jos aiomme ehtiä sinne прямиком, если хотим поспеть туда раньше
ennen pyrstötähteä. кометы.

Muumipeikko katsoi kompassiin. Муми-тролль посмотрел на компас.

— Tämä on tullut aivan hulluksi, hän — Он совсем свихнулся, — сказал он.
sanoi. Pyörii vain ympäri. Ehkä se pelkää — Стрелка вертится и не хочет стоять на
pyrstötähteä? месте. Может, он боится кометы?

— Hyvin mahdollista, Nuuskamuikkunen — Очень может быть, — ответил
sanoi. Meidän on kuljettava auringon mukaan. Снусмумрик. — Тогда придется идти по
Tai sen vähäsen mitä siitä on jäljellä. солнцу. Или, вернее, по той малости, что от
него еще осталось.

Alempaa rinteeltä he löysivät pienen Спускаясь дальше по склонам, они
järven. набрали на небольшое озеро.

Mutta vesi oli painunut syvälle jyrkkien Вода в нем спала, открыв крутые
rantojen väliin missä kuivunut järviruoho берега с высохшими, поникшими от жары
riippui kuumuudessa. водорослями.

Se ei ollut enää hauska uintijärvi. Купаться здесь было нехорошо.

— Siihen on kai tullut reikä pohjaan, — Наверное, у него треснуло дно, —
Nipsu sanoi. Ja nyt kaikki vesi juoksee siitä сказал Снифф, — и теперь вся вода утекает в
pois. землю.

— Hemulin joestakin vesi oli laskenut, — Но ручей Хемуля тоже обмелел, —
muistutti Nuuskamuikkunen. заметил Снусмумрик.

Nipsu katsoi mehupulloon, mutta siinä ei Снифф заглянул в дорожную фляжку с
ollut tapahtunut laskua. соком, но там понижения уровня не
наблюдалось.

— Minä en ymmärrä mitään, hän sanoi. — Ничего не понимаю, — сказал он.

— Senhän me tiedämme. Tulkaa, — Ну, это не новость, — заметил
mennään edelleen, hoputti Muumipeikko. Муми-тролль. — Ладно, пошли дальше.

Juuri silloin he kuulivat jonkun huutavan И тут они услышали крики:
apua. "Помогите!"

Korkeita, läpitunkevia huutoja ja vähän Высокие, пронзительные крики, и чуть
matkan päästä hiljaisempaa vikinää, joka kuului подальше вперед визг потише, очень
naiselliselta. похожий на женский.

Muumipeikko suorastaan jäykistyi. Sitten В первое мгновение Муми-тролль
hän lähti kuin ammuttuna. прямо остолбенел, а потом понесся вперед с
быстротой пушечного ядра.

— Ei niin nopeasti, Nipsu huusi. Oi! Voi! — Не так быстро! — завопил Снифф.
— Ай! Ой!

Köysi kiristi hänen vatsaansa, hän kaatui Вербка затянулась у него на животе, и
kuonolleen ja hinautui sätkytellen pitkin maata. он, барахтаясь, волочился на ней и пахал
носом землю.

Mutta toiset eivät pysähtyneet ennen kuin Но его друзья не остановились до тех
olivat törmänneet päin erästä puuta ja lentäneet пор, пока, норовя оббежать дерево с разных
hekin nokilleen. сторон, сами не растянулись во весь рост.

— Irrota tuo pahuksen köysi! — Да скиньте вы к черту эту веревку!
Muumipeikko sanoi vihaisesti. — свирепо прорычал Муми-тролль.

— Sinä kiroisit! Nipsu huusi — Ага! Ты ругаешься! — возмущенно
kauhistuneena. закричал Снифф.

— Mitä sitten, kivahti Muumipeikko ja — Подумаешь! — огрызнулся Муми-
taittoi veitsellään köyden. Se on hän! Se on тролль, разрубая ножом веревку. — Это она!
Niiskuneiti! Это фрекен Снорк!

Ja hän lähti jälleen juoksemaan niin paljon И он снова помчался вперед со всей
kuin lyhyiltä jaloiltaan pääsi. быстротой, на какую были способны его
коротенькие ножки.

Jonkin matkan päässä Niisku tuli juosten   Через некоторое время им навстречу
heitä vastaan aivan sinisenä kauhusta.   выбежал Снорк, весь синий от страха.

— Kiiruhtakaa! hän huusi. Kauhea pensas   — Торопитесь! — закричал он. —
syö minun sisareni!   Поедают мою сестренку! Какой-то
дьявольский куст схватил ее и ест!

Se oli todella totta.   И это была сушая правда.

Eräs vaarallista Angostura-sukua oleva   Ядовитый куст опасной разновидности
myrkkypensas oli saanut kiinni Niiskuneidin Angostura   вцепился в хвост маленькой
hännästä, ja nyt se veti häntä luokseen elävillä   фрекен Снорк и медленно подтаскивал ее к
käsillään vaikka Niiskuneiti vikisi ja taisteli   себе своими живыми руками, а она пищала,
vastaan kaikin voimin.   визжала и упиралась изо всех сил.

— Haa, katala pensas! Muumipeikko   — Ах ты мерзкий куст! — крикнул
huusi ja heilutti kynäveistään (uutta veistään   Муми-тролль и взмахнул своим перочинным
missä oli korkkiruuvi ja kynsiviila).   ножом (новым, со штопором и пилочкой для
ногтей).

Hän teki kiertoliikkeitä ja yritti ärsyttää   Затем он предпринял ряд обманных
pensasta herjauksilla sanomalla sitä ryömijäksi,   маневров и попытался раздражить куст
tiskiharjaksi ja rotanhäntärutoksi.   оскорблениями, обзывая его ползучим
гадом, посудной щеткой и крысиной чумой.

Pensas mulkoili Muumipeikkoa kaikilla   Куст уставился на него всеми своими
vihreänkeltaisilla kukillaan. Lopulta se päästi   желто-зелеными цветами, отпустил фрекен
irti Niiskuneidin ja ojensi luikeroiset Снорк и потянулся к нему извивающимися
käsivartensa sen sijaan häntä kohti.   руками.

Nuuskamuikkunen, Nipsu, Niisku ja   Снусмумрик, Снифф, Снорк и его
hänen sisarensa tuijottivat hurjaa kamppailua   сестра глядели на этот жестокий бой, не
uskaltamatta hengittäääkään.   смея перевести дух.

Muumipeikko hyppeli sinne ja tänne   Муми-тролль скакал туда-сюда,
iskien vihaisesti hännällään. Silloin tällöin hän   яростно молотил хвостом и время от
teki hyökkäyksen angosturan heiluvia   времени делал выпады в сторону машущего
käsivarsia vastaan.   руками Ангостуры.

Katselijoilta pääsi kauhun parahdus kun   Вот одна из его зеленых рук обвилась
eräs vihreistä käsivarsista kietoutui   вокруг носа Муми-тролля, и из груди
Muumipeikon kuonon ympärille.   зрителей вырвался крик ужаса.

Mutta se muuttui riemunkarjunnaksi, kun   Но вот Муми-тролль одним махом

tämä yhdellä vetäisyllä leikkasi käsivarren отсек ee, и крик ужаса перешел в poikki. торжествующий вопль.

Nyt taistelu tuli kiihkeämmäksi. Koko А схватка закипела с новой силой, Куст pensas vapisi kiihtymyksestä, ja Muumipeikko весь трясся от негодования, Муми-тролль oli vihasta ja ponnistuksesta aivan punainen пылал от гнева и усилий. kasvoiltaan.

Pitkään aikaan ei näkynyt muuta kuin Зрители долго не могли ничего käsivarsien, häntien ja jalkojen hurjaa vilinää. разобрать в яростном мелькании ветвей, хвостов и ног.

Niiskuneiti otti vapisevin käpälin suuren Фрекен Снорк дряжащими лапами kiven ja heitti sen myrkkypensaaseen. Mutta подняла большущий камень и запустила им hän ei ollut erikoisen etevä tähtäämään, ja kivi в ядовитый куст, Но так как стрелок она osui suoraan Muumipeikon vatsaan. была никудышный, камень угодил прямо в живот Муми-троллю.

— Minä olen tappanut hänet! hän huusi ja — Я убила его! — зарыдала она и painoi käpälänsä kasvojaan vasten. закрыла лапами лицо.

— Aivan tyttöjen tapaista, Nipsu sanoi. — Чего хорошего ждать от девчонки, — едко заметил Снифф.

Mutta Muumipeikko ei ollut ollenkaan Но Муми-тролль вовсе не был убит, он kuollut, hän huiatoi pahemmin kuin koskaan ja дрался как никогда и одну за другой leikkasi angosturalta käsivarren toisensa jälkeen отшибал ножиком руки Ангостуры. kynäveitsellään.

Kun siitä oli vain tyngät jäljellä, hän sanoi И лишь когда от того остался голый (Nipsun mielestä hyvin ylimielisesti): пенек, сложил ножик и сказал (на взгляд Сниффа, ужасно надменно):

— Jaha. Selvä on! — Вот так-то.

— Voi, kuinka sinä olet rohkea! sanoi — О, какой ты храбрый! — Niiskuneiti. прошептала фрекен Снорк.

— Äh, tällaista minä teen melkein joka — А, ерунда! Со мной такое бывает päivä, Muumipeikko sanoi ohimennen. чуть ли не каждый день, — как бы невзначай бросил Муми-тролль.

— Sepä kummallista, huomautti Nipsu. — Странное дело, — заметил Снифф. Minä en ole koskaan... — Я что-то никогда...

Mutta pitemmälle hän ei päässyt, sillä Но он не успел договорить:

Nuuskamuikkunen tallasi hänen varpailleen niin Снусмумрик больно наступил ему на ногу, että hän huusi. так что он даже вскрикнул.

— Mitä se oli! huudahti Niiskuneiti — Ой, что это? — вздрогнула фрекен hätkähtäen, sillä hän oli hermostunut kaamean Снорк. Она еще не пришла в себя после elämyksensä jälkeen. такого ужасного переживания.

— Älä pelkää, sanoi Muumipeikko. Nyt — Не бойся, — сказал Муми-тролль. minä olen täällä ja suojelen sinua kaikilta — Теперь я с тобой, я сумею защитить тебя vaaroilta. Minulla on sinulle pieni lahjakin. от любой опасности, А еще у меня есть для тебя небольшой подарок.

Ja sitten hän otti esille kultaisen И он достал золотой браслет. nilkkarenkaan.

— Voi, sanoi Niiskuneiti ja punastui — Ах! — воскликнула фрекен Снорк и ihastuksesta. Minä luulin kadottaneeni sen... порозовела от восторга. — А я-то думала, я Kauhean hauskaa! Mistä sinä löysit sen? его потеряла... Мне ужасно приятно... Где ты его нашёл?

Hän pani sen heti jalkaansa ja käänteli ja И она тут же надела браслет на ногу и väänteli itseään nähdäkseen miten hieno hän oli. принялась вертеться и так и этак, любуясь им.

— Sisko on vikissyt tuon renkaan takia — Она ревела по нему несколько дней, useita päiviä, selitti Niisku. Tuskin halusi — сказал Снорк, — Ничего не хотела есть. syödäkään. Ja nyt, jollei herroilla ole mitään sitä Ну, а теперь, если господа не возражают, vastaan, jatkamme hieman kauempana olevalle пройдемте чуть подальше, вон до той aukealle pitämään kokousta. Minusta tuntuu прогадины, и проведем собрание. Мне että meillä on puhuttavaa tärkeämmistäkin кажется, настало время поговорить о более asioista kuin nilkkarenkaista. важных вещах, чем браслеты.

Ja Niisku vaelsi toisten edellä pienelle И он повел всех на знакомую ему metsäniitylle, jonka hän tunsi ennestään. лесную поляну.

He istuutuivat nurmelle piiriin ja Они уселись в кружок на траве и odottivat. ждали.

— Niin, mistä me nyt puhuisimme? — Так о чем же мы будем говорить? — Muumipeikko sanoi. спросил Муми-тролль,

— Pyrstötähdestä tietenkin, sanoi Niisku — Разумеется, о комете, — сказал heittäen vakavan silmäyksen punaiselle Снорк и с серьезным видом взглянул на taivaalle. Minä nimitän itseni puheenjohtajaksi небо. — Назначаю себя председателем и

ja sihteeriksi. Onko jollakulla jotakin ehdotusta sekretарем собрания. Есть возражения?
vastaan?

Kellään ei ollut mitään sitä vastaan, ja Возражений не было, и Снорк трижды
Niisku naputti kolme kertaa lyijykynällään потыкал в землю карандашом.
maahan.

— Oliko se rautamuurahainen? kysyi — Что там? Божья коровка? — с
Niiskuneiti kiinnostuneena ja kumartui интересом спросила фрекен Снорк и
eteenpäin katsomaan. нагнулась к земле поглядеть.

— Hiljaa, sinä häiritset kokousta, sanoi — Тихо, ты мешаешь собранию, —
Niisku. Se tapahtuu siis lokakuun seitsemäntenä сказал Снорк. — Итак, она прилетит
kello 8.42 tai mahdollisesti 4 sekuntia вечером седьмого октября, в восемь часов
myöhemmin. сорок две минуты или, возможно, на четыре
секунды позднее.

— Rautamuurahainen? kysyi — Кто? Божья коровка? — спросил
Muumipeikko, joka istui ja ihaili Niiskuneidin Муми-тролль, любовавшийся мягкой челкой
pehmeää otsatukkaa. фрекен Снорк.

— Pyrstötähti tietenkin! sanoi Niisku — Комета, разумеется! — раздраженно
kärsimättömänä. Nyt on kysymys siitä mitä ответил Снорк. — А теперь спрашивается:
pitäisi tehdä. что следует предпринять?

— Mennään kotiin, Muumipeikko sanoi. — Мы идем домой, — ответил Муми-
Ja sinä ja sisaresi tulette kai meidän тролль. — Может, вы присоединитесь к
mukaamme? нам?

— Sitä kysymystä voimme käsitellä — Этот вопрос мы подробно обсудим
yksityiskohtaisemmin seuraavassa kokouksessa, на следующем собрании, — сказал Снорк.
sanoi Niisku.

— Kuulkaa nyt, puuttui — Послушай-ка, — перебил его
Nuuskamuikkunen puheeseen, meidän on Снусмумрик, — Решать надо быстро.
päättävä nopeasti. Tänään on lokakuun neljäs Сегодня четвертое октября, почти уже вечер.
— ja pian on ilta. Meillä on ainoastaan kolme В нашем распоряжении всего три дня, чтобы
päivää jäljellä ehtiäksemme Muumilaaksoon. поспеть в Муми-дол.

— Asutko sinä siellä? kysyi Niiskuneiti. — Ты там живешь? — спросила фрекен
Снорк.

— Asun, Muumipeikko vastasi. Hieno — Да, — ответил Муми-тролль. —
laakso. Juuri ennen lähtöämme rakensin keinun Прелесь что за долина. Как раз перед тем,

sinulle.

как отправиться в путь, я устроил для тебя качели.

— Äh, ethän sinä silloin ollut vielä — Хе! Да ведь ты ж тогда не был с ней nähnytkään häntä, mutisi Nipsu. Mutta kerropa знаком! — сказал Снифф. — Зато грот, мой luolastani, minun luolastani, Nipsu sanoi. грот — вот о чем стоит рассказать...

— Pysykää asiassa, kehotti Niisku ja — Ближе к делу, — сказал Снорк и koputti lyijykynällään maahan. Onko ensiksikin потыкал в землю карандашом. — Vo-oletettavaa, että me ehdimme ennen первых, можно ли рассчитывать, что мы pyrستötähteä, ja toiseksi — onko meillä siinä поспеем в долину раньше кометы, а во- tapauksessa suuremmat mahdollisuudet вторых, действительно ли там больше pelastautua Muumilaaksossa kuin jossakin возможностей спастись, чем где-нибудь muualla? еще?

— Tähän asti on mennyt hyvin, vastasi — Пока что там все шло хорошо, — Nipsu. заметил Снифф.

— Kyllä äiti sen järjestää, Muumipeikko — Мама, наверно, что-нибудь да sanoi. Näkisittepä meidän luolamme! Minä olen придумает, — сказал Муми-тролль. — Если kaivanut sinne helmiä... б только вы видели наш грот! Я зарыл в нем жемчужины.

— Helmiä, puuskahti Niiskuneiti — Жемчужины! — восхищенно ihastuneena. Voiko niistä tehdä nilkkarenkaita? воскликнула фрекен Снорк. — И из них можно делать браслеты?

— Voiko, toisti Muumipeikko. — Еще бы! — ответил Муми-тролль. Nenärenkaita ja korvarenkaita ja vatsavöitä ja — Все, что угодно: носовые кольца, серьги, otsaripoja... набрюшники, диадемы...

— Tämä kysymys tulee esille — Это будет следующим вопросом myöhemmin, huudahti Niisku ja paukutti повестки дня! — вскипел Снорк, яростно raivoissaan lyijykynäänsä maahan. Hiljaa! тыча в землю карандашом. — Тихо! Тихо! Hiljaa! On tärkeämpiäkin asioita kuin Тихо! Есть вещи поважнее носовых колец! nenärenkaat.

— Ei, jos ne ovat helmillä koristetut, — Нет — если кольца отделаны hänen sisarensa sanoi. Nyt olet lyönyt taas terän жемчужинами! — отрезала сестра. — Вот ты poikki kynästäsi. Haluaako joku syödä опять сломал кончик карандаша. Кто хочет illallista? ужинать?

Kaikki halusivat syödä illallista.

Все хотели ужинать!

Niisku tuhahti. Tyttöjä ei pitäisi olla
koskaan kokouksissa.

Снорк презрительно фыркнул.

— Никогда не следует допускать
девчонок на собрания! — сказал он.

— Älä ota aina kaikkea niin vakavasti,
sanoi Niiskuneiti alkaen ottaa esille lautasia сказала фрекен Снорк, доставая тарелки из
pienestä korista. Kerää mieluummin hieman маленькой корзинки. — Лучше набери мне
puita minulle. Ja kyllä kai me voimme pelastua немного дров. Кстати сказать, мы отлично
siellä muumilaakson luolassa.

можем укрыться в гроте, там, в долине
Муми.

— Kuinka viisas sinä olet, huudahti — Ах какая ты умница! — воскликнул
Muumipeikko ja tuijotti ihaillen häneen. Sehän Мумитроль, с восхищением глядя на нее.
on aivan selvää, että me pelastumme luolassa! — Конечно, мы можем укрыться в гроте!

— Minun luolassani, huusi Nipsu ylpeänä. — В моем гроте! — гордо сказал
Kieritetään kiviä aukkoon ja tilkitään kaikki Снифф. — Мы завалим вход камнями,
halkeamat katossa ja kannetaan sinne paljon заделаем трещины в потолке и возьмем с
ruokaa ja pieni lyhty! Jännittävää!

собой много еды и маленький фонарик. Вот
будет здорово!

— Joka tapauksessa tarvitaan kokous
työnjaosta, väkäksi Niisku.

— Во всяком случае, собрание
необходимо, — бубнил свое Снорк. — Хотя
бы по вопросу о разделении труда.

— Aivan niin — miten niiden puiden laita
olikaan? sanoi hänen sisarensa. Nipsu! Нае дровами, готовы? — спросила сестра. —
hieman vettä lientä varten.

— Вот именно!.. Как там у тебя с
Снифф! Раздобудь мне воды для супа.

Nipsu ja Niisku lähtivät ja Niiskuneiti
jatkoі kattamista.

Снифф и Снорк отправились
выполнять поручения, а фрекен Снорк
продолжала хлопотать по хозяйству.

— Muumipeikko, hän sanoi. Me
tarvitsemme muutamia kukkia pöytään.

— Муми-троль, — сказала она. — На
стол нужны цветы.

— Mitä väriä? kysyi Muumipeikko.

— Какие? — робко спросил он.

Niiskuneiti katsoi itseään ja huomasi
olevansa jatkuvasti helakanpunainen.

Фрекен Снорк оглядела себя и увидела,
что сейчас она розового цвета.

— Siniset kukat sopivat minulle kai
parhaiten, hän sanoi.

— Я думаю, лучше всего мне подойдут
розовые, — сказала она.

Muumipeikko ryntäsi hakemaan.

И Муми-троль бросился исполнять

поручение.

— Entäs minä, mitäs minä saan tehdä — А я? — спросил Снусмумрик. —
sinun hyväksesi? Nuuskamuikkunen kysyi. Что я могу сделать для тебя?

— Soita minulle jotakin! Niiskuneiti — Сыграй мне что-нибудь, —
sanoi. попросила фрекен Снорк.

Nuuskamuikkunen otti huuliharppunsa ja Снусмумрик достал губную гармошку
soitti tunteellisimmat laulunsa. и сыграл самую романтическую песню,
какую он знал.

Kesti kauan ennen kuin Niisku palasi Через некоторое, вернее сказать,
puineen. довольно продолжительное, время Снорк
вернулся с дровами.

— No, vihdoin ja viimein, sanoi hänen — Ну, наконец-то, — сказала сестра.
sisarensa.

— On vaikea löytää tikkuja, jotka ovat — Трудно быстро набрать веток
täsmälleen samanpituisia, Niisku sanoi совершенно одинаковой длины, —
moittien. укоризненно сказал он.

— Onko hän aina noin täsmällinen? kysyi — Он всегда такой пунктуальный? —
Nuuskamuikkunen. спросил Снусмумрик.

— Hän on syntynyt sellaiseksi, selitti — Его мама таким родила, — ответила
Niiskuneiti. Missä Nipsu viipyy keittovesineen? фрекен Снорк. — Но куда это запропастился
Снифф с водой?

Mutta Nipsu ei ollut löytänyt ollenkaan А Снифф вовсе не нашел воды.
vettä.

Lammikko oli kuivunut, sen pohjalla oli Небольшое озеро, на которое он набрел
ainoastaan hiukan liejua, ja kaikki lummeraukat в лесу, пересохло, лишь немного жидкой
olivat kuolleet. грязи осталось на дне, и бедные кувшинки
все умерли.

Hän meni syvemmälle metsään ja löysi Он пошел дальше в лес и набрел на
joen uoman, mutta se oli yhtä kuiva. русло ручья, который тоже высох. Странно.
Kummallista. Lopulta Nipsu kääntyi korvat В конце концов он, удрученный, вернулся к
lurpallaan leiriin takaisin. месту стоянки.

— Minä luulen, että kaikki vesi koko — Похоже, во всем мире кончилась
maailmassa on loppunut, hän sanoi. Mitähän вода, — сказал он. — Интересно, что
kalat siitä sanovat. говорят об этом рыбы.

— Meidän on keskusteltava asiasta, — Это надо вынести на обсуждение, —
Niisku sanoi. — сказал Снорк.

— Eikö sinulla ollut mehupulloa? kysyi — Есть у тебя фляжка с соком? —
Niiskuneiti Nipsulta. Anna se minulle. Ja sitten спросила у Сниффа фрекен Снорк. — Давай
hän kaasi mehun kasariin ja keitti mehusoppaa. ее сюда. — Она вылила сок в кастрюлю и
стала варить фруктовый суп.

— Nyt se asia on selvä, hän sanoi. — С этим ясно, — сказала она.

— Eikä ole, penäsi Niisku. Täytyy olla — Нет, не ясно, — упорствовал Снорк.
olemassa jokin syy siihen että kaikki vesi — Ведь должна быть причина, почему вся
katoaa. Ja minä melkein luulen, että sillä on вода пропала. Я почти уверен, что это как-то
jotakin tekemistä pyrstötähden kanssa... связано с кометой...

He katsoivat kaikki taivaalle. Все разом глянули на небо.

Oli alkanut hämärtää ja pimenevä taivas Наступали сумерки. Меркнувший
oli tummanpunainen. Ja juuri kuustenlatvojen небосвод был окрашен в багрово-красный, и
yläpuolella loisti pieni punainen kipinä, joka где-то там, над самыми верхушками елей,
muistutti kaukaista tähteä. что-то сверкало. Небольшая красная
искорка, похожая на далекую звезду.

Se ei liikkunut, mutta heistä näytti kuin se Она не двигалась, но по тому, как она
olisi liekehtinyt ja leiskunut aivan kuin se olisi вспыхивала и мерцала, чувствовалось, какая
ollut hyvin kuuma. она горячая.

— Tuolla se on, sanoi Niisku synkästi. — Это она, — мрачно сказал Снорк.

Niiskuneiti värisi ja ryömi lähemmäksi Его сестра вздрогнула и придвинулась
tulta. к костру.

— Huh sentään, hän sanoi. Se ei näytä — Фу, — сказала она, — как
ystävälliseltä. Ja hänen heleänpunainen värinsä не приветливо она смотрит. — При этом
muuttui vähitellen violetiksi. фрекен Снорк из розовой постепенно стала
фиолетовой.

Heidän istuessaan siinä katselemassa В эту минуту примчался Муми-тролль
pyrstötähteä Muumipeikko tulla törmäsi siihen с букетом колокольчиков.
kimppu sinikelloja kädässään.

— Näitä ei ollut helppo löytää, hän — Их нелегко было найти, — сказал
huohotti. он.

— Kiitoksia, sanoi Niiskuneiti. Mutta — Спасибо тебе, — ответила фрекен
oikeastaan olisinkin mieluummin ottanut Снорк. — Но я, собственно говоря,

keltaisia. Kuten näet, olen vaihtanut väriä.   предпочла бы желтые. Как видишь, я
переменила цвет.

— Tosiaankin, Muumipeikko sanoi   — Да, конечно, — печально сказал
surullisena. Haenko minä uusia?   Муми-тролль. — Поискать новых?

Ja silloin hän huomasi pyrstötähden, joka   И тут он увидел комету, сверкавшую
loisti metsänreunan yläpuolella.   над кромкой леса.

— Pidä minua käpälästä, kuiskasi   — Возьми меня за лапу, — прошептала
Niiskuneiti. Minä pelkään.   фрекен Снорк. — Мне страшно.

— Älä hätäile, Muumipeikko lohdutti. Se   — Не бойся, — успокаивал ее Муми-
ei tule ennen kuin kolmen päivän kuluttua ja тролль. — Она долетит до нас только через
silloin me olemme jo aikoja sitten три дня, к тому времени мы уже укроемся в
pelastautuneet luolaan, ja äiti sytyttää гроте и мама зажжет ночник. А сейчас
yölampun. Syödään nyt sinun hieno liemesi ja поедим твоего чудесного супу и ляжем
sitten mennään nukkumaan.   спать.

He jakoivat liemen viiteen yhtä suureen   Они разделили суп на пять равных
osaan, ja kun se oli lopussa, he ryömivät yhteen частей, поужинали и забрались все вместе на
läjään makuumatolle, jonka Niiskuneiti oli циновку, которую фрекен Снорк сплела из
palmikoinut kokoon ruohoista.   трав.

Tuli sammui vähitellen — mutta tumman,   Костер медленно угасал, а комета,
hiljaisen metsän yläpuolella loisti pyrstötähti горячая и зловещая, продолжала сверкать
kuumana ja onnettomuutta ennustavana.   над темным безмолвным лесом.

9

Koko seuraavan päivän he vaelsivat   Весь следующий день они шли по лесу,
metsän läpi suoraan Muumilaaksoa kohti. держа   путь прямо на Муми-дол.
Nuuskamuikkunen kulki ensimmäisenä ja soitti Снусмумрик шагал впереди и играл на
huuliharppuaan tehdäkseen matkan hiukan губной гармошке, чтобы было веселее.
hauskemmaksi.

Siinä viiden ajoissa he ylittivät pienen tien   Часов в пять вечера они вышли на
missä oli ilmoitus: »Tanssilava. Tämä tie. узенькую дорожку и увидели путевой
Kaupparuoti.»   указатель, на котором значилось:
"Танцплощадка — сюда! Лавка".

— Voi! Tanssia! Menemmekö? huudahti Niiskuneiti ja taputti käpäliään. Minä en ole фрекен Снорк, хлопая в ладоши. — Я так tanssinut pitkiin, pitkiin aikoihin! давно, так давно не танцевала!

— Ei meillä ole aikaa tanssia, kun maailma on tuhoutumassa, sanoi Niisku. — Нет у нас времени на танцы, когда гибнет Земля, — сказал Снорк.

— Vähän aikaa, pyysi Niiskuneiti. Sehän tapahtuu vasta kahden päivän kuluttua! — Ну немножечко! — умоляла фрекен Снорк. — Ведь Земля погибнет только через два дня!

— Ehkä kaupasta saa limonaatiakin, Nipsu sanoi. — Может, в лавке можно будет достать лимонаду? — высказался Снифф.

— Ja tie kulkee melkein meidän suuntaamme, huomautti Muumipeikko. — Да и дорожка ведет почти в нашем направлении, — подхватил Муми-тролль.

— Voimmehan vilkaista hiukan tanssilavaa, päätti Nuuskamuikkunen. Vain ohimennen. — Ничего страшного, если мы взглянем на танцплощадку, — сказал Снусмумрик. — Так просто, когда будем проходить мимо.

Niisku huokasi. Ja sitten he poikkесivat pienelle tielle. Снорк вздохнул, и они свернули на дорожку.

Se oli hauska kiemurteleva tie. Se teki mutkia ja hypähdyksiä joka suuntaan, ja дорожка. Она виляла и скакала, а иногда toisinaan se meni solmuun itsensä kanssa vain даже игриво завязывалась петлей. pelkästä ihastuksesta.

Sellaisella tiellä kulkemiseen ei väsy. По такой дорожке можно идти сколько Sellaista tietä tulee luultavasti pikemmin perille угодно и не устать. И, как знать, по такой kuin suoraa ja ikävää. дорожке скорее приходишь к цели, чем по скучному прямому пути.

— Se on paras laakso koko maailmassa, Muumipeikko sanoi. — Да тут совсем как у нас дома в долине, — подумал вслух Муми-тролль.

— Kerro hieman omasta laaksostasi, pyysi Niiskuneiti. — Расскажи что-нибудь про вашу долину, — попросила фрекен Снорк.

— Siellä on kiva kiipeämispuu, jonne olen ajatellut rakentaa talon. Veden alla oleva hiekka свете, — сказал Муми-тролль. — Там есть on koristettu pienillä, pehmeillä laineilla, ja мировое дерево для лазанья, я хочу meillä on näkinkenkiä kaikkien kukkapenkkiен построить на нем дом. Песок под водой

ympärillä.

украшен маленькими мягкими волнами, а наши клумбы обложены ракушками.

Ja meillä on oma silta, jonka isä on rakentanut, ja sen yli voi ajaa kottikärryissä.

А еще у нас есть свой мост, его построил папа, и по нему можно кататься в тачке.

— Ihanaa, sanoi Niiskuneiti.

— Ах как чудесно! — воскликнула фрекен Снорк.

— Ennen sinä kaipasit pois sieltä, Nipsu huomautti Muumipeikolle. Silloin sinä puhuit vain miten hienoa on muissa paikoissa.

— Раньше ты прямо рвался оттуда, — заметил Снифф. — Только и толковал о том, как хорошо там, где нас нет.

— Niin, se oli silloin, Muumipeikko sanoi.

— Ну, то было раньше, — ответил Муми-тролль.

Nyt tie kääntyi jälleen, ja kauppa oli äkkiä heidän edessään.

Тут дорожка в последний раз вильнула, и перед ними оказалась лавка.

Se oli todella hieno kauppa.

Это была замечательная лавка.

Sen ympärillä oli kaikkia mahdollisia kukkia sievissä riveissä, ja erään patsaan päässä oli hopeinen pallo, joka kuvasti koko metsän ja nurmikatтоisen, valkoisen talon.

Вокруг нее аккуратными рядами росли всяческие цветы, а перед ней стоял столб с серебряным шаром, в котором отражался лес и маленькая избушка с травяной крышей.

Siellä täällä riippui mainoksia ja julisteita, joissa mainostettiin Persiliä ja Wrigleyn purukumia tai esim. Ensiluokkaista Aurinkoöljyä. Ikkunan alla kasvoi keltaisia ja vihreitä kurpitsoja.

Избушка была увешана вывесками и рекламами, на которых значилось: "Лимонад", "Мыло", "Жевательная резинка Ригли" и всякое другое. Под окнами росли огромные желтые и зеленые тыквы.

Muumipeikko nousi portaita ja aukaisi oven, jolloin pieni kello kilisi talossa.

Муми-тролль поднялся на крыльцо, отворил дверь, и внутри избушки звякнул колокольчик.

He astuivat sisään toinen toisensa jälkeen — paitsi Niiskuneiti, joka jäi puutarhaan peilaamaan itseään hopeapallosta.

Один за другим все последовали за ним — все, кроме фрекен Снорк, которая осталась в палисаднике любоваться собой в серебряном шаре.

Myymäläpöydän takana istui eukko, jolla oli pienet hiiren silmät ja valkoinen tukka.

За прилавком сидела старушка с блестящими мышинными глазками и белыми волосами.

— Aha, hän sanoi. Noin monta pientä lasta. Mitä saisi olla? — Во сколько детворы зараз! — сказала она. — Что вам угодно?

— Limonaattia, vastasi Nipsu. — Лимонаду, — сказал Снифф. — Mieluimmin punaista. — Лучше всего красного.

— Onko teillä vihkoja, joissa on sentin levyiset rivien välit? Niisku kysyi, sillä hän шириной в один сантиметр? — спросил aikoi kirjoittaa muistiin, mitä on tehtävä jos Снорк. Он хотел записать все, что следует maapallo törmää yhteen pyrstötähden kanssa. — делать на случай столкновения Земли с кометой.

— Totta kai on, eukko sanoi. Saako olla sinisiä? — Разумеется, — ответила старушка. — Синие вас устроят?

— Mieluummin jotain muuta väriä, — Лучшее какого-нибудь другого цвета, Niisku sanoi, sillä siniset vihkot muistuttavat — сказал Снорк: синие напоминали ему о siitä ajasta, jolloin hän oli vielä pienempi ja той поре, когда он был еще маленький и kävi koulua. — ходил в школу.

— Minä tarvitsisin ehkä uudet housut, — А мне, пожалуй, новые штаны, — sanoi Nuuskamuikkunen. Mutta ne eivät saa näyttää liian uusilta. Minä viihdyn vain sellaisissa, joissa on minun muotoni. — сказал Снусмумрик. — Только они не должны выглядеть слишком новыми. Мне хорошо только в такой одежде, которая в моем стиле.

— Aivan niin, sanoi eukko, kiipesi tikapuille ja otti katosta housut. — Все понятно, — сказала старушка и сняла с вешалки пару брюк. — Эти

— Sopisivatkohan nämä? — подойдут?

— Mutta ne ovat niin kauhean puhtaat ja uudet, sanoi Nuuskamuikkunen surullisena. — Но они же ужасно чистые и новые! — печально сказал Снусмумрик. — Eikö teillä ole vanhempia? — Постарее не найдется?

Eukko mietti hetkisen. — Старушка на минуту задумалась.

— Ne ovat minun vanhimmat housuni, — Это самые старые, что у меня есть, hän sanoi. Ja huomenna ne ovat vielä — сказала она. — А завтра они станут еще vanhemmat. Ja varmasti myöskin likaisemmat, — добавила hän lisäsi katsahtaen Nuuskamuikkuseen она, глядя на Снусмумрика поверх очков. silmälasiansa yli.

— Nojaa, sanoi tämä. Minä menen nurkan taakse koettamaan. Mutta onkohan niissä minun уголок, примерю. Только сомневаюсь, чтобы

muotoni.

Niin hän katosi ulos puistoon.

— No, mitä sinä haluaisit? eukko kysyi Muumipeikolta.

Tämä kiemurteli ja sanoi sitten kainosti:

— Diadeemin!

— Diadeemin! eukko sanoi ällistyneenä. Mitä sinä sillä teet?

— Hän antaa sen tietenkin Niiskuneidille, Nipsu huusi ja istuutui lattialle juomaan pillillä punaista limonaattia. Hän on tullut aivan hupsuksi tavattuun tuon tytön.

— Ei korun antaminen naiselle ole ollenkaan hupsua, eukko sanoi ankarasti. Sinä olet liian pieni ymmärtääksesi sellaista, mutta koru on oikeastaan ainoa oikea lahja naiselle.

— Voi sentään, sanoi Nipsu ja peitti kuononsa limonaatiin.

Eukko katsoi kaikki hyllynsä ylhäältä alas, mutta siellä ei ollut diadeemia.

— Olisikohan myymäläpöydän alla, Muumipeikko ehdotti.

Eukko katsoi.

— Ei, ei ainuttakaan diadeemia, hän sanoi surullisena. Mutta ehkä pari niiskuhansikkaita kelpaisi?

— En oikein tiedä, Muumipeikko sanoi surullisen näköisenä.

Samassa ovikello kilisi, ja Niiskuneiti itse tuli kauppaan.

они были в моем стиле.

И он исчез в палисаднике.

— Ну, а тебе что? — спросила старушка у Муми-тролля.

Муми-тролль смутился и застенчиво проговорил:

— Диадему...

— Диадему? — удивленно переспросила старушка. Зачем она тебе?

— Уж конечно затем, чтобы подарить лимонад. — Он страшно поглупел с тех пор, как повстречался с этой девчонкой!

— Дарить женщине украшения вовсе вещи. Собственно говоря, украшение — единственно верный подарок, какой можно сделать женщине.

— Ну да еще! — сказал Снифф и уткнулся носом в свой лимонад.

Старушка оглядела сверху донизу свои полки, но ни одной диадемы там не было.

— Может, под прилавком? — с надеждой спросил Муми-тролль.

Старушка заглянула под прилавок.

— Нет, там тоже нет. Похоже, диадем перчаток для сноков ее не устроит?

— Не знаю, — с печальным видом проговорил Муми-тролль.

В эту минуту колокольчик над дверью звякнул, и в лавку вошла сама фрекен

Снорк.

— Hyvää päivää, hän sanoi. Kylläpä — Здравствуйте, тетенька, — сказала
tädillä on hieno peili puutarhassa. Sen jälkeen она. — Какое чудесное зеркало у вас в
kun kadotin taskupeilini, olen voinut peilata садике, просто прелесть! Я давно потеряла
vain vesilätäköistä, ja kasvot tulevat niissä свое карманное зеркальце и с тех пор
jollakin tavoin kummallisiksi. смотрюсь в лужи, а лицо в них выглядит не
очень-то!

Eukko iski silmää Muumipeikolle, otti Старушка подмигнула Муми-троллю,
sitten hyllyltä jonkin esineen ja ojensi sen взяла что-то с полки и незаметно сунула ему
hänelle myymäläpöydän takaa. в руку.

Muumipeikko katsoi; se oli pieni pyöreä Муми-тролль глянул одним глазком.
hopeakehyksinen peili, jonka takapuolella oli Это было маленькое круглое зеркальце в
punaisista rubiineista tehty ruusu. Hän oli hyvin серебряной оправе, с розой из красных
iloinen ja iski eukolle silmää. рубинов на оборотной стороне. Он страшно
обрадовался и подмигнул старушке в ответ.

Niiskuneiti ei ollut huomannut mitään. А фрекен Снорк ничего не заметила.

— Ei kai tädillä ole mitaleja? hän kysyi. — Тетенька, а у вас есть медали? —
спросила она.

— Mitä? eukko kysyi. — Что-что? — переспросила старушка.

— Mitaleja, kauniita tähtiä, joita herrat — Медали, — повторила фрекен
kantavat mielellään kaulassaan, selitti Снорк. — Такие красивые звезды, которые
Niiskuneiti. мужчины любят носить на шее.

— Ai niin, sellaisia, eukko sanoi. — А, понятно, — сказала старушка. —
Mitaleja. Медали у меня где-то были.

Ja hän katsoi ylös alas pitkin hyllyjä ja И она снова оглядела сверху донизу
myymäläpöydän alta ja joka paikasta. свои полки, пошарила взглядом под
прилавком и по всей лавке.

— Eikö tädillä ole ainuttakaan? kysyi — Неужели ни одной не осталось? —
Niiskuneiti, ja kyynelkohosivat hänen со слезами на глазах спросила фрекен
silmiinsä. Снорк.

Eukko näytti onnettomalta, mutta sitten Старушка с убитым видом смотрела на
hän sai aatteen ja kiipesi tikapuita myöten нее, потом вдруг что-то надумала и полезла
kaikkein ylimmälle hyllylle. по стремянке под самый потолок.

Siellä oli laatikossa joulukuusen Там стояла коробка с елочными

koristeita. Hän otti suuren, korean latvatähden.   украшениями, и она достала из нее большую нарядную звезду.

— Kas miten hyvä, eukko sanoi ja harjasi siitä tomun. Täältä minä löysin mitalin!   — Смотри, как удачно, — сказала старушка, обметая щеткой звезду. — Нашла я тебе медаль!

— Voi miten kaunis! huoahhti Niiskuneiti.   — Ах, что за прелесть! — воскликнула фрекен Снорк.

Ja sitten hän kääntyi Muumipeikon puoleen ja sanoi kainona: Затем она повернулась к Муми-троллю и робко сказала:

— Tämä on sinulle, koska sinä pelastit minut myrkkypensaasta.   — Это тебе за то, что ты спас меня от ядовитого куста.

Muumipeikko oli aivan mykkänä järkytyksestä.   Муми-тролль был до того потрясен, что не мог слова вымолвить.

Hän polvistui ja Niiskuneiti ripusti tähden hänen kaulaansa. Se loisti siinä aivan verrattoman kauniisti.   Он преклонил колени, и фрекен Снорк нацепила звезду ему на шею, где она заблистала бесподобным блеском.

— Näkisitpä miten hieno sinä olet, hän sanoi.   — Нет, ты обязательно должен увидеть себя в зеркало! — воскликнула фрекен Снорк.

Silloin Muumipeikko otti esille peilin, jota hän oli pitänyt selkänsä takana.   Тут Муми-тролль достал из-за спины зеркальце и сказал:

— Tämän olen ostanut sinulle, hän sanoi. Sinä saat näyttää peiliä minulle.   — А вот это я купил тебе. Подержи, я посмотрюсь.

Heidän siinä peilaillessaan ovikello kilisi jälleen ja Nuuskamuikkunen tuli sisään.   Пока они любовались собою в зеркало, колокольчик над дверью звякнул вновь, и вошел Снусмумрик.

— Minusta tuntuu, että housujen on parasta vanheta tädin luona, hän sanoi. Niissä ei ole minun muotoani.   — Мне кажется, лучше будет, если брюки состарятся здесь, — сказал он. — Они не в моем стиле.

— Sepä oli ikävä, eukko sanoi. Mutta uusi hattu olisi kyllä tarpeen.   — Очень жаль, — сказала старушка. — Ну, а новую шляпу тебе не надо?

Mutta Nuuskamuikkunen veti vanhan vihreän hattunsa lujemmin korvilleen pelästyneen näköisenä.   Снусмумрик испуганно надвинул на глаза свою старую зеленую шляпу.

— Kiitoksia paljon, mutta tulin juuri — Большое спасибо, — сказал он. —
ajatelleeksi miten vaarallista on rasittaa itseään Мне вовремя пришло на ум, как опасно
liialla omaisuudella. обременять себя собственностью.

Niisku oli koko ajan istunut ja kirjoittanut В эту минуту Снорк, который все
vihkoonsa, mutta nyt hän kiipesi pystyyn ja время сидел и писал в тетради, поднялся и
sanoi: сказал:

— Eräs asia pitää muistaa kun yrittää — Один из пунктов правил спасения от
pelastautua pyrstötähdeltä: ei saa seisoa liian комет гласит: не задерживайся долго в
kauan kaupassa valitsemassa. Meidän täytyy лавках, выбирая товар. Нам пора идти
lähteä. Juo pian limonaatiasi, Nipsu! дальше. Снифф, живо допивай лимонад!

Nipsu kulautti koko lasillisen yhdellä Снифф опрокинул в себя целый стакан
kertaa ja sai sen tietenkin väärään kurkkuunsa. и, как и следовало ожидать, лимонад попал
Kuului kummallisia ääniä, ja sitten hän puhalsi не в то горло, Послышался булькающий
kaiken matolle. звук, и лимонад выплеснулся на коврик.

— Hyi sinua! sanoi Niiskuneiti. — Фу! — сказала фрекен Снорк.

— Noin hän tekee aina, selitti — С ним всегда так, — сообщил
Muumipeikko. Lähdetäänkö? Муми-тролль. — Ну так что же, пойдете?

— Paljonko olemme velkaa kaikesta? — Сколько с нас? — спросил Снорк.
Niisku kysyi.

Eukko alkoi laskea, ja hänen laskiessaan Старушка принялась за подсчеты, а
Muumipeikko tuli ajatelleeksi, ettei hänellä вдруг с ужасом сообразил, что у него нет
ollut yhtään rahoja mukanaan. Niin, hänellä ei денег! Да что там денег — у него и
ollut edes taskuja! карманов-то нет!

Hän nyki Nuuskamuikkusta hihasta ja teki Он дергал Снусмумрика за рукав, делал
epätoivoisia merkkejä kulmakarvoillaan. ему отчаянные знаки бровями, а
Nuuskamuikkunen pudisti päättään. Снусмумрик только головой тряс. Брат и
Niiskuisarukset tuijottivat toisiinsa. сестра Снорки многозначительно смотрели
друг на друга.

Kenelläkään heistä ei ollut penniäkään Ни у кого не было с собой ни гроша!
mukanaan!

— 1:75 vihkosta ja 3 markkaa — Одна семьдесят пять за тетрадь и
limonaatista, eukko sanoi. Tähti maksaa 5 три марки за лимонад, — сказала старушка.
markkaa ja peili 11, koska siinä on rubiini — Звезда стоит пять марок, а зеркало
takapuolella. Kaikki yhteensä tekee 20 markkaa одиннадцать, потому что на оборотной

75 penniä.

стороне рубины. Итого выходит двадцать марок семьдесят пять пенни.

Kukaan ei sanonut mitään. Niiskuneiti otti Никто не проронил ни слова. Фрекен peilin ja laski sen huokaisten myyntipöydälle, Snork со вздохом положила зеркальце на Muumipeikko alkoi aukaista mitalinsa nauhaa. прилавок; Муми-тролль начал развязывать ленту медали.

Niisku mietti itsekseen mahtoiko vihko Snork усиленно соображал, дороже olla arvokkaampi vai vähemmän arvokas kun или дешевле стала тетрадь после того, как siihen oli kirjoitettu, ja Nipsu katsoi mattoon, он исписал ее, а Снифф глядел на залитый mihin hän oli sylkenyt limonaatin. лимонадом коврик.

Eukko katsoi heitä silmälasiansa yli ja Старушка посмотрела на них поверх yskähti. очков и кашлянула,

— Jaha, lapsukaiseni, hän sanoi. Sitten — Так вот, малыши, — сказала она. — meillä on nuo vanhat housut, joita Еще у нас есть старые штаны, которые Nuuskamuikkunen ei halunnut. Ne ovat Снусмумрик отказался взять. Они стоят täsmälleen 20 markan arvoiset. Toinen korvaa ровно двадцать марок. Одно покрывается toisen, niin että itse asiassa te ette ole mitään другим, так что, в сущности, вы мне ничего velkaa. не должны.

— Voiko se olla oikein? Muumipeikko — А разве так правильно? — с sanoi epäillen. сомнением спросил Муми-тролль.

— Selvä kuin päivä, pikku Muumipeikko, — Ясно как день, маленький мой eukko sanoi. Minähän pidin housut. Муми-тролль, — сказала старушка. — Ведь я же удерживаю с вас штаны!

Niisku yritti laskea päässään, mutta ei Snork попробовал проверить расчет в onnistunut. Sitten hän kirjoitti laskelman уме, но ничего у него не вышло. Тогда он ostamaansa vihkoon näin: записал в тетрадке вот так:

Vihko	1:75	Тетрадь	1, 75
Limonaati (pois syljetty)	3: —	Лимонад (выплюнутый).....	3
Mitali	5:—	Медаль	5
Peili (rubiineineen)	11: —	Зеркало (с рубинами)	11
Yhteensä	20:75	Итого	20, 75
Housut	20: — 20 = 20	Брюки	20
		20 = 20	
paitsi 75 penniä.		В остатке	75 пенни

— Se pitää paikkansa todellakin, hän sanoi hämmästyneenä. — И правда, сходится, — удивился он.

— Mutta 75 penniä jäi yli, Nipsu sanoi. Eikö meidän pitäisi saada ne? — А семьдесят пять пенни? — завопил Снифф. Разве нам не причитается семьдесят пять пенни!

— Älä ole pikkumainen, sanotaan että se on ihan tasan, sanoi Nuuskamuikkunen. — Не мелочись, — сказал Снусмумрик. Будем считать, что мы квиты.

Sitten he kumarsivat kohteliaasti eukolle ja Niiskuneiti niiasi syvään. Mutta ovesta hän muisti jotakin ja kysyi: Они вежливо поклонились, а фрекен Снорк сделала книксен. У двери она что-то вспомнила и спросила:

— Onko täältä pitkä matka tanssilavalle? — А далеко отсюда до танцплощадки?

— Ei, vähän matkaa eteenpäin, vastasi eukko. Ja tänään on kuutamon tähden pidennetty aika. — Нет, только чуточку пройти вперед, — ответила старушка. — Если ночь лунная, там дают добавочное время.

He olivat jo kulkeneet jonkin matkaa, kun Muumipeikko äkkiä pysähtyi. Они уже прошли немного по дорожке, как вдруг Муми-тролль остановился.

— Pyrstötähti, hän sanoi. Meidän täytyy varoittaa eukkoa. Ehkä hän haluaa lähteä mukaamme ja piiloutua luolaan. Nipsu, juokse takaisin kysymään. — Комета! — сказал он. — Надо бы предупредить старушку. Вдруг она захочет пойти с нами и спрятаться в гроте. Снифф, добеги до нее, спроси.

Nipsu lähti matkaan ja toiset istuivat tien viereen odottamaan. Снифф побежал назад, а они уселись у обочины ждать.

— Osaatko tanssia mamboa? Niiskuneiti kysyi. — Ты танцуешь мамбо? — спросила фрекен Снорк.

— No jotenkin, Muumipeikko vastasi. Mutta mieluummin tanssin valssia. — С грехом пополам, — ответил Муми-тролль. — Больше всего я люблю вальс.

— Tuskin me ehdimme tuonne tanssilavalle, katsokaa taivasta, Niisku sanoi. — Вряд ли мы успеем к сроку в долину с этой вашей танцплощадкой, — завел свое Снорк. — Взгляните на небо.

He katsoivat. Они взглянули.

— Nyt se näkyy päivälläkin, eilen se oli vielä kuin muurahaisen muna. Nyt se näyttää tennispallolta, Nuuskamuikkunen sanoi. — Да, теперь ее видно и днем, — сказал Снусмумрик. — Еще только вчера она была с муравьиное яичко, а сегодня уже

с теннисный мяч.

— Mutta kyllä kai sinä osaat tangoa? — Но уж танго-то ты должен уметь, —
Niiskuneiti jatkoi. Pieni askel sivulle ja kaksi продолжала фрекен Снорк. — Маленький
pitkää taaksepäin. шажок в сторону и два больших назад.

— Se ei kuulosta vaikealta, Muumipeikko — Это кажется несложным, — отвечал
sanoi. Муми-тролль.

— Sisko, miksi sinä aina ajattelet — Сестренка, — внушал Снорк, —
turhuuksia, nuhteli Niisku. Etkö koskaan voi почему у тебя одни глупости на уме?
pysyä asiassa? Неужели нельзя держаться ближе к делу?

— Tanssi on tärkeätä, hänen sisarensa — Танцы — важная вещь! —
sanoi kiihtyneenä. Mehän aloimme puhua запальчиво возразила сестра. — Мы начали
tanssista, ja sitten sinä yhtäkkiä jatkoit говорить о танцах, а ты вдруг вылезаешь с
pyrstötähdestä. Minä puhun jatkuvasti tanssista. кометами. А я и дальше хочу говорить о
танцах!

Molemmat alkoivat vähitellen muuttaa И оба начали потихоньку менять
väriä. окраску.

Mutta juuri silloin Nipsu saapui juosten. Но как раз в эту минуту прибежал
Снифф.

— Ei hän halua, hän sanoi. Hän aikoo — Она не хочет, — сказал он. — Она
ryömiä kellariin, jos se tulee. Mutta hän kiitti спрячется а погребе, если комета прилетит,
kovasti ja lähetti jokaiselle meille Но она очень благодарила и дала нам на
tikkukaramellin. дорогу палочек-карамельек.

— Et kai sinä sattumalta pyytänyt niitä? — А ты случайно не выклянчил их? —
Muumipeikko kysyi levottomana. угрожающе спросил Муми-тролль.

— Enhän toki! Nipsu sanoi järkyttyneenä. — Вот еще! — возмущенно воскликнул
Hänen mielestään meidän piti saada ne, koska Снифф. — Она сказала, что нас надо чем-то
hän oli meille velkaa seitsemänkymmentä viisi вознаградить, раз она задолжала нам
penniä. Ja siinä hän oli aivan oikeassa! семьдесят пять пенни! И она была
совершенно права!

Sitten he vaelsivat edelleen pitkin pientä, Они двинулись дальше по веселой
iloista tietä. дорожке.

Ja aurinko vaelsi heidän ylitseen harmaan Солнце в небе катилось за мутной
hunnun pimentämänä, ja lopulta se saavutti серой завесой, потом коснулось верхушек
puiden latvat ja painui taivaanrannan taakse. деревьев и опустилось за горизонт.

Kuu nousi korkeuteen kummallisen Vзошла луна, какая-то очень уж
vihreänpalpeana ja himmeänä. бледно-зеленая и тусклая.

Mutta pyrstötähti loisti voimakkaammin. А комета засверкала еще ярче.

Se oli nyt kasvanut täysikuun suuruiseksi Она выросла до размеров полной луны
ja valaisi koko metsän epätodellisella, и озаряла лес своим неправдоподобно
punaisella valollaan. красным светом.

He löysivät tanssilavan eräältä pieneltä На небольшой лужайке они нашли
niityltä. танцплощадку.

Se oli koristettu kiiltomatoseppeleillä, ja Она была убрана венками из
metsänlaidassa istui jättiläiskokoinen светлячков, а на лесной опушке сидел
heinäsirkka virittämässä viuluaan. гигантский кузнечик и настраивал скрипку.

— Jalat aivan jäykistyvät tästä — Страх подумать, что приходится
kihnuttamisesta, se sanoi. играть, — сказал он.

— Kenelle sinä soitat? kysyi Niiskuneiti — Для кого же вы играете? —
ja katsoi ympärilleen. удивилась фрекен Снорк и огляделась
вокруг.

— Tavallisille pikkueläjille, tuhahti — Для простого народа! — фыркнул
heinäsirkka. Jotka sitä paitsi väittävät, että кузнечик. — Все настаивают, чтобы мои
minun lauluni ovat nykyaikaisia. песни были современны!

Nyt he huomasivat aukeamien olevan Только тут они заметили, что поляна
täynnä kansaa. полна народу.

Pienet vesikummitukset olivat Сюда сбежались все водяные, которые
uskaltautuneet esille kuivuneista отважились выйти из пересохших лесных
metsäammikoiden ja soista. Танцлавalla vilisi озер и болот, и всякая ползучая лесная
koko metsän pikkuväki ja koivujen alla istuivat мелюзга, а под березами кучками сидели и
puiden henget juoruamassa. Мууан пуунхенки сплетничали древесные духи.

on kaunis pieni nainen. Päivällä hän asuu
puunrungossa, mutta muuttaa öisin kiikkumaan
puun latvaan. Häntä ei tavallisesti näe
havupuissa.

Niiskuneiti otti peilinsä esille katsoakseen Фрекен Снорк достала зеркальце и
oliko kukka hyvin korvan takana, ja посмотрела, хорошо ли сидит цветок за
Muumipeikko oikaisi mitaliaan. Siitä oli kauan, ухом, а Муми-тролль поправил свою медаль.
kun he olivat olleet näin suurissa juhlissa.

— Luuletko että minä voin soittaa heille huuliharpullani? kuiskasi Nuuskamuikkunen. Ei на своей губной гармошке? — шепотом kai heinä sirkka loukkaannu? — спросил Снусмумрик у Снорка. — Кузнечик,

случаем, не обидится?

— Soittakaa yhdessä, Niisku sanoi. Opeta — Играть вместе, — ответил тот. — hänelle laulu »Joka pikkuelukalla rusetti on Разучи с ним песенку "Эй, зверятки, hännässään». завяжите бантиком хвосты".

— Siitä tulee hyvä, sanoi — А ведь хорошо должно получиться, Nuuskamuikkunen kiittolisena. Ja niin hän otti — благодарно сказал Снусмумрик и повел heinä sirkkan mukaansa erään pensaan taakse (se кузнечика за куст (не ядовитый) разучивать ei ollut myrkyllinen) opettaakseen hänelle новую песенку. uuden laulun.

Hetken kuluttua pensaan takaa alkoi Через некоторое время из-за куста kuului pieniä säveliä yksi kerrallaan. Sitten полились тихие мелодии — одна, другая, liverrykset muuttuivat yhä rohkeammiksi. третья. Потом мелодии перешли в лихие трели.

Pikkuväki ja puunhenget ja Ползучая мелюзга, древесные духи и järvikummitukset lopettivat puhelemisen ja водяные перестали болтать, подошли и tulivat niitylle kuuntelemaan. прислушались.

— Se kuulostaa nykyaikaiselta, he — Вот это звучит современно! — sanoivat. Tuon mukaan voi varmasti tanssia. оживились они. — Под это уже можно в самом деле танцевать!

— Äiti, sanoi eräs pikkuolento ja osoitti — Мама, — сказала одна лесная Muumipeikon tähteä. Tuossa seisoo kenraali! крошка-малявка, показывая на звезду Муми-тролля. — А вон генерал!

Kaikki kerääntyivät hänen ympärilleen Все собрались вокруг Муми-тролля и с ihmettelemään. удивлением разглядывали его.

— Onpa sinulla kaunis otsatukka, he — Какой мягенький у тебя пушок! — sanoivat Niiskuneidille. говорили жители леса фрекен Снорк.

Ja puunhenget saivat vuorotellen peilata Древесные духи по очереди смотрелись itseään peilistä, jossa oli rubiini takapuolella. Ja в зеркальце с розой из рубинов, а водяные järvikummitus piirsi märän puumerkkinsä ставили мокрые крестики вместо подписи в Niiskun vihkoon. тетрадке Снорка.

Mutta pensaan takaa kajahti laulu »Joka Но вот из-за куста грянуло: "Эй,

pikkuelukalla rusetti on hännässään». зверятки, завяжите бантиком хвосты" (ни Ainutkaan sävel ei unohtunut, ja один звук не был забыт), и вперед Nuuskamuikkunen ja heinäsiirkka tulivat esille выступили Снусмумрик с кузнечиком, что soittaen kaikkiin voimin. есть силы наявивая на своих инструментах.

Syntyi tavaton vilinä ja huiske, kun parit Каждый бросился искать себе пару, и etsivät toisiaan. на лужайке поднялась невообразимая толкотня.

Mutta hetken kuluttua jokainen oli Но вот пары составились, и вся löytänyt sen kenen kanssa halusi tanssia, ja niin площадка закружилась в танце. kaikki pyörivät pian tanssilavalla.

Niiskuneiti ja Muumipeikko tanssivat Фрекен Снорк и Муми-тролль начали mamboa, ja kolmannen kierroksen jälkeen se отплясывать мамбо, и после третьего круга sujui heiltä oikein hyvin. дело у них пошло на лад.

Niisku oli valinnut erään vedenneidon, Снорк отхватил себе русалочку с jolla oli ahvenheinää hiuksissaan ja jonka oli водорослями в волосах, которая все время hieman vaikea pysyä tahdissa, ja Nipsu pyöri сбивалась с такта, а Снифф кружился с ympäri kaikkein pienimmän pikkupörriäisen самой маленькой из малявок, которая была kanssa, joka ihaili häntä aivan tavattomasti. от него в безумном восторге.

Hyttyset tanssivat omalla tahollaan, ja Мошкара плясала особняком, и со kaikilta metsän kulmilta saapui tanssien, всего леса к площадке бегом, ползком и ryömien ja hyppien uusia vieraita. вскачь устремлялись толпы зевак.

Ainutkaan heistä ei ajatellut pyrstötähteä, Никто не думал о пылающей комете, joka yksin ja hehkuvana lensi läpi mustan öisen которая одиноко летела в черной ночной avaruuden. пустоте.

Suunnilleen kahdentoista ajoissa Около полуночи прикатили большущую vieritettiin suuret simatynnyrit esille, ja бочку меда, и каждому дали маленькую jokainen sai pienen tuohipikarin juodakseen. берестяную чарку.

Kiiltomadot ryömivät yhdeksi palloksi Светлячки собрались в шар посреди keskelle kenttää ja kaikki istuivat niiden лужайки, и все расселись вокруг и ympärillä syöden sipuli-, anjovis- ja принялись угощаться бутербродами с луком, marmelaadivoileipiä. анчоусами и мармеладом.

— Nyt pitäisi kertoa juttuja, Nipsu sanoi. — А теперь давайте рассказывать Etkö osaa yhtään juttua, pikkupörriäinen? истории, — сказал Снифф. — Ты знаешь какие-нибудь истории, крошка-малявка?

— E-en, sanoi pörriäinen ja häntä — He-e-ет... — смущаясь, протянула
kainostutti kauheasti. Ehkä sentään — yhden. — малявка. — Разве вот одну...

— No, kerro se! Nipsu huudahti. — Ну так начинай! — потребовал
Снифф.

— Oli eräs metsärotta, jonka nimi oli — Жила-была лесная крыса, звали ее
Pimi, pörriäinen mutisi ja katsoi kainosti Пимп, — залепетала малявка, застенчиво
käpäliensä välistä. Ja se metsärotta pelkäsi глядя на слушателей сквозь растопыренные
kauheasti, kauheasti ukkosta. пальцы. — Она очень, очень боялась грома...

— No, entä sitten, rohkaisi Nipsu. — Ну, а дальше? — подбодрял Снифф.

— Juttu on lopussa, pörriäinen sanoi ja — Вот и вся история, — сказала
ryömi hämillään sammaleen. крошка-малявка и уползла от смущения в
мох.

Kaikki nauroivat minkä jaksoivat, ja Все так и покатались со смеху, а
vesipeikot paukuttivat rumpua hännillään. водяные заколотили хвостами в барабан.

— Soittakaa jotakin mitä voi viheltää, — Сыграй что-нибудь, чтобы можно
Muumipeikko huudahti. было подсвистывать, — попросил Муми-
троль Снусмумрика.

— Otetaan »Juhlijain laulu», — "Трали-вали"? — спросил
Nuuskamuikkunen sanoi. Снусмумрик.

— Mutta se on niin surullinen, väitti — Ну ее, она такая грустная, —
Niiskuneiti. возразила фрекен Снорк.

— Otetaan se joka tapauksessa, sanoi — Ничего, сойдет, — сказал Муми-
Muumipeikko. Se on hieno vihellyslaulu. троль. — Это замечательная песенка со
свистом.

Nuuskamuikkunen soitti, ja kaikki Снусмумрик заиграл, и все хором
yhtyivät loppukertoon: подхватили припев:

Voi sua, pientä juhlijaa, aamu jo alkaa
sarastaa kello viisi on. Vaellat yössä yksinään
väsymys tuntuu käpälään et löydä kotohon.

Мы кутили, мы гуляли,
Мы плясали, трали-вали!
Скоро пять.
Одиноко по дорожке
Мы бредем, устали ножки
Дом искать.

Niiskuneiti nojasi päätänsä Muumipeikon
olkaa vasten ja itki hiljaa.

Фрекен Снорк положила голову на
плечо Муми-тролю и тихонько всплакнула.

— Se on aivan kuin meistä, hän sanoi. — Ведь это про нас поется, —
Meilläkin on väsyneet käpälät, eikä ole sanottu всхлипывала она. — Ведь это у нас такие
löydämmekö me kotiin! маленькие усталые ножки, и еще неизвестно,

доберемся ли мы до дому!

— Kyllä me löydämme, älä itke! Me — Доберемся, — уверенно отвечал
pääsemme perille, ja äidillä on päivällinen Муми-тролль. — Не плачь! Мы придем
valmiina ja hän sanoo: ajatella että te selvisitte, домой, и у мамы готов обед, и она и скажет:
ja me sanomme että eträ tiedä, mitä me olemme "Подумать только, вы вернулись живы-
kokeneet! здоровы!" А мы скажем: "Ты не можешь

себе представить, что нам довелось
пережить!"

— Ja minä saan helmistä tehdyn — А у меня будет ножной браслет из
nilkkareenkaan, kuiskasi Niiskuneiti lopettaen жемчужин, — прошептала фрекен Снорк и
nyyhkyttämisen. Yhdestä helmestä me teemme вытерла слезы. — А одну жемчужину мы
sinulle solmioneulan. оставим тебе на булавку для галстука.

— Niin, Muumipeikko sanoi. Vaikka — Ладно, — сказал Муми-тролль. —
minä käytän kyllä hyvin harvoin solmiota. Хотя я так редко ношу галстук!

Nyt Nuuskamuikkunen soitti kappaleen А Снусмумрик играл песни, одну за
toisensa jälkeen, unisia hämärälauluja ja другой, и теперь это были сумеречные
loppulaulun, ja toinen toisensa jälkeen колыбельные песни и прощальные, и один за
pikkuväki ja järvikummitukset alkoivat другим мелкие лесные жители и водяные
vetäytyä metsään. потянулись обратно в лес.

Puunhenget ryömivät takaisin pesiinsä, ja Древесные духи спрятались в своих
Niiskuneiti nukahti peili käpälissään. жилищах, а фрекен Снорк уснула с
зеркальцем в лапах.

Lopulta laulut lakkasivat ja niityllä oli Наконец песни смолкли, и на лужайке
aivan hiljaista. Kiiltomadot sammuiivat, ja стало совсем тихо. Светлячки погасли,
hitaasti, hitaasti alkoi aamu sarastaa. начало медленно-медленно светать.

10

10

Lokakuun viidentenä päivänä ei yksikään Пятого октября не пели птицы, а
lintu enää laulanut, ja aurinko valaisi niin солнце светило так слабо, что его едва было

heikosti että sitä tuskin näki.

видно.

Mutta metsän yläpuolella pyrstötähti loisti   Зато комета над лесом выросла до mahtavana kuin kärepyörä ja sen ympärillä размеров колеса и была окружена огненным oli suuri tulinen rengas. Nuuskamuikkusella ei венцом. У Снусмумрика пропала всякая ollut halua soittaa.   охота играть.

Hän kulki hiljaisena yksikseen ja mietti.   Он шел молча и размышлял. "Таким Näin synkkä en ole ollut pitkiin, pitkiin мрачным я давно уже не бывал, — думал он. aikoihin. Tietenkin suuren juhlan jälkeen tuntuu — Понятно, после большой пирушки всегда aina jollakin tavoin surulliselta — mutta tämä бываешь чуточку не в духе, только сейчас on jotakin muuta. Tuntuu surulliselta kun metsä это что-то другое. Противно, когда в лесу on äänetön ja auringonpaiste harmaa.   нет никаких звуков, а солнце какое-то серое".

Toisetkaan eivät sanoneet paljon mitään.   Другие тоже почти не разговаривали. У Nipsulla oli päänsärkyä ja hän kitisi itsekseen Сниффа болела голова, и он все время kulkiessaan.   скулил.

He vaelsivat suoraa tietä laaksoon niin   Они шли напрямки к долине, не жалея nopeasti kuin tanssista väsyneillä jaloillaan натруженных танцами ног. pääsivät.

Puut alkoivat harveta ja lopulta heidän   Лес постепенно редел, и вот перед edessään oli ainoastaan autioita hiekkadyynejä, ними открылись пустынные песчаные дюны. pehmeitä hiekkamäkiä ja taas hiekkaa ja siellä Мягкие холмы песка и опять песка, да кое- täällä sinisenharmaita merikauratöyhtöjä.   где сизовато-серые пучки дикого овса.

— Minä tunnen meren tuoksua, sanoi   — Я что-то не чую запаха моря, — Muumipeikko ja alkoi nuuhkia. Huh, miten on сказал Мумитроль и потянул носом воздух. kuuma.   — Уф, как жарко!

— Ehkä tämä on erämaa, sanoi Nipsu.   — Может, это пустыня? — высказался Снифф.

Pehmeässä hiekassa oli raskasta kävellä   Брести по рыхлому песку то в горку, то mäkeä ylös ja toista alas.   под горку было тяжело, дюны шли одна за другой.

— Katsokaa! Niisku huudahti. Hattivatit   — Смотрите! — воскликнул снорк. — ovat tuolla.   Вон хатифнатты!

Kaukana dyyneillä pienet ikuiset vaeltajat   Вдали по дюнам двигались маленькие liikkuvat katse jäykästi suunnattuna вечные странники, устремив к горизонту

taivaanrantaan.

застывшие взгляды.

— He menevät itää kohti, huomautti Niisku. Ehkä olisi varmintä seurata heitä. He tuntevat jäsenissään, tiedättehän.

— Они идут на восток, — сказал Снорк. — Не лучше ли последовать за ними? Ведь они по себе чувствуют, куда надо.

— Mutta meidänhän täytyy jatkaa matkaamme länteen, Muumipeikko sanoi. Laakso on siellä.

— Нет, нам надо на запад, — сказал Муми-тролль. — Долина там.

— Minä olen kauhean janoissani, vikisi Nipsu. Mutta kukaan ei vastannut.

— Как хочется пить! — хныкал Снифф. Ему никто не отвечал.

He ponnistelivat eteenpäin väsyneinä ja masentuneina.

Усталые и унылые потащились они дальше.

Vähitellen hiekkadyynit mataloituivat, sitten tuli ruskolevävyöhyke, joka kimmelsi punaisessa valaistuksessa.

Мало-помалу дюны становились все ниже. Вот путешественники пересекли пояс морских водорослей, мерцавших в красном свете кометы.

Nyt he kulkivat pienten pyöreiden piikivien yli — ja nyt —

Вот они прошли по мелкой гальке и...

— Kautta häntäni, sanoi Muumipeikko. He seisoivat vierekkäin ja vain tuijottivat.

— Боже мой! — сказал Муми-тролль. Они стояли рядом друг возле друга и смотрели.

Siinä missä meren olisi pitänyt levitä sinisenä ja pehmeästi aaltoilevana kiitävine purjeineen, siinä ammotti nyt tavaton, pohjaton kuilu.

Там, где должно было быть море — с мягкими синими волнами и бегущими по нему парусами, — там зияла теперь громадная пропасть.

Valtavasta syvyydestä nousi kuumaa höyryä ja kummallista, tympeää tuoksua. Heidän edessään ranta painui terävälaitaisina halkeamina, joiden pohjia he eivät voineet nähdä.

Где-то на огромной глубине клокотало, оттуда поднимался горячий пар и странные едкие запахи. Прямо под ногами берег срывался вниз, в пропасти с острыми краями, и дна их не было видно.

— Muumipeikko, sanoi Niiskuneiti heikolla äänellä. Onko koko meri kuivunut?

— Муми-тролль, — слабым голосом сказала фрекен Снорк. — Неужели море высохло?

— Entä kalat...? Nipsu mutisi.

— А рыбы как же?.. — прошептал

Снифф.

Niisku otti vihkonsa esille ja alkoi Snork достал свою тетрадь и принялся kirjoittaa, mutta Nuuskamuikkunen istuutui что-то быстро строчить. А Снусмумрик сел, maahan pää kääpiensä välissä ja valitti: подпер голову лапами и запричитал.

— Kaunis meri! Poissa! Hävinnyt! Ei — Ах, прекрасное море! Нет его! enää purjehduksia, ei uimisia, ei suuria haukia! Пропало! Не ходить нам больше под парусами, не купаться, не ловить больших щук!

Ei valtavia myrskyjä, ei hohtavia jäitä, ei Нет больше яростных бурь, нет öisiä kirkkaita vesiä, joihin tähdet kuvastuivat... прозрачных льдов, нет мерцающей ночной воды, в которой отражаются звезды!

Ja hän painoi päänsä polviaan vasten eikä Он уткнулся головой в колени и не tahtonut enää katsoa ylös. хотел больше глядеть на белый свет.

— Mutta meidänhän täytyy päästä yli, — Но ведь нам надо на ту сторону, — sanoi Niisku. Emme me ehdi kulkea tämän сказал Snork. — Обойти эту пропасть до aukon ympäri ylihuomiseen mennessä. послезавтра мы не успеем!

Kukaan ei sanonut mitään. Все молчали.

— Pidetään kokous, jatkoi Niisku. Minä — Давайте проведем собрание, — olen puheenjohtaja. Mitä mahdollisuuksia продолжал Snork. — Назначаю себя meillä on? председателем. Какие у нас есть возможности?

— Lentää, sanoi Nipsu. — Перелететь, — сказал Снифф,

— Älä hupsuttele, tuhahti Niisku. Ehdotus — Не валяй дурака, — фыркнул Snork. hylätään yksimielisesti. No? — Предложение отвергается единогласно. Кто дальше?

— Kävellä, vastasi Muumipeikko. — Перейти, — сказал Муми-тролль.

— Sinä olet tyhmä, sanoi Niisku. Mehän — Ты глуп, — сказал Snork. — Мы tipahtaisimme kaikkiin koloihin ja будем проваливаться в каждую дыру и hukkuisimme liejuun. Ehdotus hylätään. захлебнемся в грязи. Предложение отвергается.

— Ehdota itse jotain, sanoi Muumipeikko — Тогда предложи что-нибудь сам, — vihaisena. сердито сказал Муми-тролль.

Samassa Nuuskamuikkunen kohotti В эту минуту Снусмумрик поднял päänsä ja sanoi: голову.

— Puujalat.

— Ходули, — сказал он.

— Puujalat? toisti Niisku. Ehdotus...

— Ходули? — переспросил Снорк. —

Предложение...

— Se on hyvä ehdotus, Nuuskamuikkunen — Это хорошее предложение, —
sanoi. Ettekö muista kertomustani tulivuoresta? поспешно сказал Снусмумрик. — Помните,
Jos niillä voi mennä yli tulen, niin kai ne я рассказывал вам о вулкане? Раз можнона
auttavat vedessäkin. Ja ajatelkaa millaisia них пройти через огонь, то и через воду
harppauksia puujaloilla voi ottaa! можно пройти. Вы только подумайте, какие

шаги можно делать на ходулях!

— Mutta eikö niillä käveleminen ole — Но ведь это, наверно, ужасно
kauhean vaikeata? ihmetteli Niiskuneiti. трудно, — удивилась фрекен Снорк.

— Saatte harjoitella, sanoi — Придется поупражняться, — сказал
Nuuskamuikkunen ja alkoi näyttää jälleen Снусмумрик, заметно взбодрившись. —
iloiselta. Nyt meidän on vain löydettävä Дело только за ходулями.
puujalat.

Tässä kohdassa oli ollut lahti siihen aikaan — Прежде, когда море выбрасывало на
kun meri vielä kuljetti hylkypuita rannalle, ja берег обломки разбитых кораблей, тут был
kaikkialla oli läjittäin hirsiä, tuohen kappaleita залив и повсюду лежали бревна, свитки
ja meriruokoa. бересты и тростник.

Ei ollut vaikeata löytää puujalkoja. Сделать из этого ходули не составляло
Länsireimari, luudanvarsi, vähän kauempana никакого труда, стоило найти какую-нибудь
lipputanko tai portaiden kappaleet. морскую веху, черенок от метлы, флагшток
или остатки трапа.

— Katsokaa, Niiskuneiti huusi innoissaan, — Смотрите, что я нашла! — весело
minä olen löytänyt aivan sileän tuohirullan ja воскликнула фрекен Снорк. — Гладенький
kultakaulaisen pullon, joka on tullut aina берестяной свиток и бутылку с
Meksikosta asti! позолоченным горлышком, прямо из
Мексики!

— Niin, niin, mutta nyt sinun on yritettävä — Так-так, — сказал ее брат. — А
keskittyä kulkemaan puujaloilla, sanoi hänen теперь соберись с духом — и на ходули!
veljensä.

Pian osoittautui, että Niiskuneidillä oli — Скоро выяснилось, что наибольшим
suurimmat taipumukset siihen taitoon. талантом в этом искусстве обладает фрекен
Снорк.

Hän heilui sinne tänne Она с опасностью для жизни hengenvaarallisesti, mutta ei koskaan раскачивалась на ходулях, но ни разу не kadottanut tasapainoaan. Hän vikisi koko ajan, потеряла равновесия; она все время пищала, mutta oli paljon taitavampi kuin toiset. но была намного отчаяннее других.

Näytti siltä kuin hän olisi esittänyt Казалось, будто она исполняет на puujaloilla mielikuvituksellista tanssia. ходулях какой-то фантастический танец.

Nuuskamuikkunen kulki tanakasti Снусмумрик уверенно прохаживался edestakaisin ja näytti toisille miten piti перед ними и давал указания. menetellä.

— Pitempiä harppauksia! hän huusi. — Шире шаг! — кричал он. — Ottakaa vain aivan rauhallisesti. Ajatelkaa Сохранять самообладание! Не забывайте о tasapainoa. Ja muistakaa ettette mene liejuun, равновесии и смотрите не ступайте в грязь, sillä silloin voitte tarttua kiinni ja lentää не то завязнете и кувырнетесь носом... Ну nenällemme... Lähdetäänkö nyt? Luuletteko что ж, отправимся? Уверены вы в своих selviävämme? силах?

— Ei vielä oikein, huusi Nipsu ja katsoi — Нет еще! — крикнул Снифф, meren syvyyteen. Minun täytyy vielä vähän опасливо косясь на бездну. — Мне еще надо harjoitella... чуточку, совсем чуточку подучиться...

— Ei meillä ole aikaa, sanoi Niisku. — У нас нет времени! — сказал Снорк.

Toinen toisensa jälkeen he alkoivat Один за другим, с ходулями под laskeutua syvyyteen puujalat kainalossaan. мышкой, они стали спускаться в бездну.

He kompastuivat ja liukuivat liukkaassa Они оступались и оскользались на meriheinässä ja saattoivat tuskin erottaa toisiaan склизких морских водорослях и насилу vesihöyryssä. различали друг друга сквозь пар.

— Pysykää yhdessä! huusi — Держитесь вместе! — кричал Nuuskamuikkunen. Kulkekaa rauhallisesti! Снусмумрик. — Осторожней!

Vähitellen rinne muuttui loivemmaksi ja Мало-помалу склоны стали более kuollut merenpohja levisi heidän eteensä. Se пологими, и перед ними открылось мертвое näytti kurjalta. морское дно. Выглядело оно плачевно.

Kaikki kauniit levät, jotka olivat keinuneet Все красивые водоросли, которые ylpeinä vihreässä, läpinäkyvässä vedessä, раньше гордо колыхали кронами в lojuivat mustina ja litteinä pohjaliejulla, ja kalat прозрачной зеленой воде, лежали теперь pyristelivät surkeina niissä harvoissa lätäköissä, черные и распластанные, а в jotka vielä olivat jäljellä. немногочисленных лужах жалко

трепыхались рыбы.

Meritähdet ja pikkukalat haukkoivat   Повсюду задыхались в песке медузы и
henkeään hiekalla.   разная мелкая рыбешка.

Niiskuneiti juoksi sinne tänne ja auttoi   Фрекен Снорк носилась по дну и
niitä lätäköihin.   сталкивала их в ямы, заполненные водой.

— Kas niin, kas niin, hän sanoi, kyllä   — Вот так, вот так, — приговаривала
teille pian tulee jälleen hyvä olo...   она. — Сейчас вам сразу станет хорошо...

— Kultaseni, sanoi Muumipeikko, minä   — Золотко мое, — сказал Муми-
olen hyvin pahoillani, mutta emme mitenkään тролль, — мне очень жаль, но мы не можем
ehdi pelastaa kaikkia kaloja.   спасти всех рыб.

— Niin mutta muutamia, Niiskuneiti   — Да, но нескольких-то можно, —
sanoi huokaisten. Sitten hän kiipesi puujaloille вздохнула фрекен Снорк. Затем встала на
ja meni toisten perästä.   ходили и последовала за остальными.

— Tämä muistuttaa melkein sitä maata,   — Здесь совсем как в том краю с
jossa oli kuumia lähteitä, muisteli горячими ключами, — сказал Снусмумрик,
Nuuskamuikkunen tirkistellen usvaan.   вглядываясь в туман.

Täältä alhaalta katsottuna pyrstötähti loisti   Комета сквозь водяной пар казалась
kummallisen suurentuneena ja näytti lepattavan необычайно большой; она то вспыхивала, то
ja liikkuvan vesihöyryssä.   тихо мерцала.

— Täällä haisee pahalta! valitti Nipsu.   — Здесь дурно пахнет! — заныл
Muistatte kai, että kuljemme täällä teidän Снифф. — Помните, вы делаете это на свою
vastuullanne!?   голову!

Aivan kuin pienet pitkäkoipiset hyönteiset   Словно маленькие длинноногие
he hoippuivat yhä syvemmälle ja syvemmälle насекомые, они все дальше уходили в
meren syvyyteen.   глубину моря.

Siellä täällä hiekasta kohosi mahtavia   Местами прямо из песка вздымались
mustanvihreitä vuoria.   громадные черно-зеленые скалы.

Niiden huiput olivat kerran olleet pieniä   Их вершины прежде были маленькими
saaria ja luotoja, joiden rantaan retkeilyveneet островками или шхерами, куда выезжали
olivat laskeneet maihin ja joiden ympärillä прогулочные лодки и вокруг которых
pikkulapset olivat uida loiskutelleet.   плескались в воде ребятишки.

— Minä en uskalla koskaan enää uida   — Никогда больше не буду купаться на
syvän veden pinnalla, Nipsu sanoi värysten, kun глубокой воде, — содрогаясь, сказал Снифф.
vain ajattelenkin että kaikki tämä on vatsani — Подумать только что все это было у меня

ПОЛ ЖИВОТОМ!

Ja hän tirkisti mustaan halkeamaan. Siinä И он заглянул в черную расщелину, все
oli vielä vettä, ja se vilisi salaperäistä elämää. еще полную воды, в которой кишела
тайнственная жизнь.

— Mutta tämähän on melkein kaunista, — Но ведь это почти красиво, — Nuuskamuikkunen sanoi. Ja ajatella, että täällä неуверенно произнес Снусмумрик. — Ei ole kukaan koskaan ollut ennen meitä... тому же одно сознание, что никто еще не был тут до нас...

— Katsokaa! Nipsu huusi äkkiä. Arkku! — Смотрите! — вдруг закричал
Aarrearkku! Luuletteko että me saamme sen Снифф. — Сундук! Сундук с
ylös hiekasta?! драгоценностями! Откопаем?

— Emme kuitenkaan voi kuljettaa sitä — Не тащить же его с собой, — сказал mukanaamme, Niisku sanoi. — Antaa sen olla. Снорк. — Пусть лежит. Мы наверняка Kyllä me löydämme varmasti paljon найдем что-нибудь почище, пока будем идти hienompiakin asioita ennen kuin olemme по дну. toisella rannalla.

Nyt he vaelsivat mustien, terävien   Они проходили среди острых черных
kallioiden välitse ja heidän täytyi liikkua hyvin скал и были вынуждены двигаться очень
varovaisesti, jotteivät puujalat tarttuisi kiinni.   осторожно, чтобы ходули не застряли.

Vesihöyryn sisässä häämötti jokin   Внезапно в туманной мгле завиднелось
valtavan suuri ja muodoton esine.   что-то страшно огромное и уродливое.

— Mikä tuo on? kysyi Muumipeikko — Что это? — спросил Муми-тролль и pysähtyen niin äkkiä että oli kaatua nokalleen. остановился так резко, что чуть было не кувырнулся носом в землю.

— Ehkä jokin joka puree, sanoi Nipsu — Вдруг кто-нибудь кусачий, —
levottomana. опасливо сказал Снифф.

He kiersivät vaarallista esinettä hieman ja lähestyivät sitä toiselta puolelta.

— Se on laiva! Niisku huudahti. Oikea hylky!
— Да это корабль! — воскликнул Снорк. — Самый настоящий затонувший корабль!

Miten kurjalta se näyttää, laiva parka!   Как жалко он выглядел, этот бедный
корабль!

Masto oli taittunut ja murtuneet laidat   Его мачта была сломана, а
olivat meriheinän ja simpukoiden peitossa.   продавленные бока покрыты водорослями и
ракушками.

Merivirrat olivat jo aikoja sitten repineet   Морские течения давно сорвали с него
pois purjeet ja muut varusteet. Ja kultainen паруса и оснастку, а золоченая фигура на
keulakuva oli tummunut ja halkeillut.   носу потемнела и растрескалась,

— Luuletteko, että laivassa on ketään?   — Как по-вашему, есть там кто-
kysyi Niiskuneiti.   нибудь? — шепотом спросила фрекен
Снорк.

— He pelastautuivat varmasti   — Они наверняка спаслись в шлюпках,
pelastusveneillä, sanoi Muumipeikko. Tulkaa — сказал Муми-тролль. — Пойдемте
pois täältä! Se näyttää aivan liian surulliselta.   отсюда! Слишком все это печально!

— Odota hieman, sanoi Nipsu ja hyppäsi   — Пойдите, — сказал Снифф и
alas puujaloiltaan. Minä näen jotakin kultaista, соскочил с ходулей. — Вон там что то
jotakin kimmeltävää...   блестит. Наверное, золото...

— Muista granaatteja ja jättiläissisiliskoja!   — Мало тебе гранатов и ящера! —
huusi Nuuskamuikkunen. Anna olla!   крикнул Снусмумрик. — Пусть лежит!

Mutta Nipsu kumartui ja veti   Но Снифф уже нагнулся и вытащил из
hiekkapohjasta kultakahvaisen tikarin. Sen песка кинжал с золотой рукояткой,
kahva oli koristettu vaaleilla opaaleilla, jotka отделанной бледными опалами, от которых
hohtivat kuin kuutamo.   клинок мерцал, как от лунного света.

Nipsu nosti löytönsä korkealle päänsä   Снифф поднял свою находку высоко
yläpuolelle ja nauroi ihastuksesta.   над головой и засмеялся от счастья.

— Voi miten kaunis, huudahti Niiskuneiti   — Ах, как красиво! — воскликнула
ja unohti kokonaan tasapainon.   фрекен Снорк и разом забыла все наказания
Снусмумрика про равновесие.

Hän heilahti eteenpäin, ja sitten hän   Она качнулась вперед, потом назад, она
heilahti taaksepäin, hän vinkaisi издала душераздирающий писк и разжала
sydäntäsärkevästi ja kaatui — lensi kaaressa yli руки, а потом прочертила над остовом
laivanrungon ja katosi lastiruuman pimeyteen.   корабля дугу и исчезла во мраке трюма.

Muumipeikko ryntäsi perästä ja alkoi   Муми-тролль бросился к кораблю и
kiivetä ylös pitkin ruosteista ankkuriketjua.   стал карабкаться вверх по ржавой якорной
цепи.

— Missä sinä olet? Missä sinä olet? hän   — Где ты? Где ты? — в страхе звал он.

huusi tuskissaan.

Hän liukui eteenpäin yli kannella olevan paksun meriruohokerroksen ja kurkisti alas laivan mustaan sisäosaan.

Он проехался по толстому слою скользких водорослей, выросших на палубе, и заглянул в черное чрево судна.

— Täällä! piipitti heikko ääni.

— Я здесь! — пискнул слабый голосок.

— Oletko satuttanut itsesi? Muumipeikko kysyi.

— Ты не ушиблась? — спросил Мумитроль,

— En, mutta pelästyin, Niiskuneiti vastasi.

— Нет, только испугалась, — ответила фрекен Снорк.

Muumipeikko hyppäsi alas lastiruumaan. Vesi ulottui hänelle vatsaan saakka ja siellä haisi homeiselta ja pahalta.

Муми-троль прыгнул в трюм. Там стояла по пояс вода и противно пахло плесенью.

— Aina tuon Nipsun täytyy etsiä kaikkea kimmeltävää ja hohtavaa, hän sanoi.

— Ох уж этот Снифф! — сказал Мумитроль. — Все бы ему бегать за всем, что светится и блестит!

— Mutta minä ymmärrän häntä, sanoi Niiskuneiti. Ei mikään ole niin ihmeellistä kuin jalokivet! Ja kulta... Luuletko, että täältä voi löytää enemmänkin?

— А я так его понимаю, — возразила фрекен Снорк. — Что может быть чудеснее драгоценных камней? Ну и золота, конечно... Может, тут есть что-нибудь, как по-твоему?

— Täällä on niin pimeä, Muumipeikko sanoi rauhattomana. Minä olisin hyvin iloinen jos lähtisimme ylös heti paikalla.

— Здесь так темно, — боязливо отвечал Мумитроль. — Я буду не рад, если мы сейчас же выберемся наверх.

— Lähdetään, mutta sinä saat nostaa minut ylös, Niiskuneiti vastasi.

— Хорошо, — сказала фрекен Снорк. — Помоги мне подняться.

Ja Muumipeikko nosti hänet lastiruuman luukun laidalle.

И Муми-троль подсадил ее на край люка.

Niiskuneiti katsoi heti oliko peili mennyt rikki, mutta kaikeksi onneksi lasi oli ehyt ja rubiini tallella.

Первым делом фрекен Снорк посмотрела, не разбилось ли зеркальце, но, слава Богу, стекло было цело и все рубины на месте.

Mutta peilatessaan märkää otsatukkaansa hän näki peilistä jotakin muuta. Muumipeikon takana lastiruuman perällä pimeydessä

Вторым делом она принялась рассматривать в зеркальце свою намокшую челку и тут вдруг увидела: за спиной Муми-

liikkui joku. Joku joka läheni hiljaa тролля, в черной глубине трюма, что-то
lähenemistään... шевелится. Что-то тихонько подбирается к
нему ближе и ближе...

Hän jätti peilin kannelle ja huusi: Она уронила зеркальце на палубу и
вскрикнула:

— Varo! Sinun takanasi on joku! — Берегись! Позади тебя кто-то есть!

Muumipeikko katsoi yli olkansa ja näki. Муми-тролль глянул через плечо и
обомлел.

Hän näki valtavan mustekalan, Перед ним была огромная каракатица,
syvänmeren kauheimman hirviön, joka liukui самое ужасное страшилище морских глубин,
hitaasti esille lastiruuman nurkasta. она медленно подкрадывалась к нему из
угла трюма.

Epätoivoisesti hän yritti kiivetä ylös ja Он стал отчаянно карабкаться вверх;
tarttua Niiskuneidin pelastavaan käpälään, фрекен Снорк протянула ему лапу. Но он
mutta hän liukui liukkailla lankuilla ja сорвался со скользких досок и плюхнулся
molskahti takaisin veteen. обратно в воду.

Nyt olivat Nuuskamuikkunen, Niisku ja Тут на палубу подоспели Снусмумрик,
Nipsu ehtineet kannelle. He ojensivat Снорк и Снифф. Они просунули в трюм
puujalkansa luukun kautta alas ja yrittivät ходули и стали отгонять каракатицу, но она
kutittaa mustekalaa, mutta se ei välittänyt siitä не обращала на них внимания и упорно
vähääkään, ryömi vain järkähtämättömästi подползала все ближе, протягивая к Муми-
lähemmäksi yrittäen lonkeroillaan tarttua троллю извивающиеся щупальца.
Muumipeikkoon.

Silloin Niiskuneiti keksi aatteen. И тут фрекен Снорк пришла в голову
блестящая мысль.

Hän otti nopeasti peilinsä ja heitti Она схватила в руки зеркальце и
pyrstötähden punaisen heijastuksen ruumaan. поймала в него красный диск кометы.

Hän oli ennen monta kertaa leikkinyt Прежде ей не раз случалось пускать
auringonläiskillä ja tiesi miten vaikeaa oli jos зайчики, и она знала, какие они противные,
sattui saamaan sellaisen silmiinsä. когда попадают тебе в глаза.

Nyt hän antoi pyrstötähden punaisen, И вот она направила красный
liekehtivän valon langeta suoraan mustekalan сверкающий луч прямо в глаза каракатице.
silmiin.

Se pysähtyi, se pelästyi. Та замерла на месте, та испугалась...

Ja sillä aikaa kun se vielä oli sekaisin ja sokaistuna Muumipeikko ehti kiivetä puujaloille ja ystävät vetivät hänet turvaan. A Муми-тролль, воспользовавшись ее замешательством и слепотой, вскарабкался по ходулям наверх и снова оказался в безопасности среди друзей.

Kaikki hyppäsivät alas kauheasta laivasta ja painuivat puujaloilla tiehensä minkä pääsivät. Они спрыгнули с ужасного корабля и припустили во все ходули.

He eivät pysähtyneet ennen kuin olivat monien meripeninkulmien päässä laivasta. Они бежали несколько морских миль, прежде чем решились передохнуть.

Mutta silloin Muumipeikko sanoi: И тогда Муми-тролль сказал:

— Niiskuneiti, sinä olet pelastanut minun henkeni! Ja niin älykkäällä tavalla! — Фрекен Снорк! Ты спасла мне жизнь! Да еще таким хитроумным способом!

Niiskuneiti punastui ilosta ja painoi silmänsä alas. А фрекен Снорк зарделась от удовольствия, потупила глазки и прошептала:

— Minä tein sen hyvin mielelläni, hän kuiskasi. Minä toivoisin saavani pelastaa sinut useammalta mustekalalta päivässä! — Я так рада угодить тебе... Я готова спасти тебя от каракатиц по нескольку раз на дню.

— Kultaseni, sanoi Muumipeikko. Se on ehkä liian paljon toivottu. — Золотко мое! — сказал Муми-тролль. — Тебе не кажется, что это уж чуточку чересчур?

Hiekka oli täällä hienoa ja tasaista ja helppoa kulkea. Дно здесь устилал мелкий ровный песок, по которому можно было идти без ходулей.

Näkinkengät eivät olleet pieniä ja tavallisia kuten rannoilla, vaan valtavia ja niissä oli mitä kummallisimman värisiä piikkejä ja kiemuroita, purppuranpunaisia, hämäränsinisiä ja merenvihreitä. А раковины были не мелкие и заурядные, как на побережье, а огромные с самыми разными расцветками — пурпурно-красные, сумрачно-голубые и зеленые, как морская волна.

Niiskuneiti olisi tahtonut jäädä ihailemaan jokikistä ja kuuntelemaan merenkohinaa, joka oli piilossa niiden sisässä. Фрекен Снорк задерживалась чуть ли не перед каждой раковиной, любовалась ими и вслушивалась в шум моря, который они хранили в себе.

— Näkinkenkiä kuin näkinkenkiä, Niisku — Ракушки как ракушки, — говорил
sanoi kärsimättömänä. Nehän ovat kaikki Снорк непонимающе. — Они все
samanlaisia. Tällä tavalla emme mitenkään ehdi одинаковые. Так мы никогда не доберемся
ajoissa perille! до места!

Näkinkenkien välissä kömpi suuria rapuja, Среди раковин расхаживали большие
jotka keskustelivat keskenään. Ne ihmettelivät крабы и вели дискуссию. Они удивлялись,
minne kaikki vesi oli kadonnut ja milloin se куда ушла вся вода и когда она вернется.
tulisi takaisin.

— Onneksi me emme ole meritähtiä! — Слава Богу, мы не морские звезды!
sanoi eräs ravuista. Ne poloiset eivät voi elää — говорил один из крабов. — Эти бедняги
ilman vettä. Me selviämme yhtä hyvin шагу не могут ступить без воды. А нам и на
maallakin! суше неплохо!

— Minä säälin kaikkia, jotka eivät ole — Жалко мне всех, кто не крабы, —
rapuja, sanoi eräs toinen. Mahdollisesti tämä говорил другой. — Очень может быть, все
kaikki on järjestetty vain sen takia, että me это устроено только для того, чтобы нам
saisimme enemmän elintilaa! стало просторнее!

— Ihmeellinen ajatus! Vain rapujen — А что, это интересная идея! Земля,
maailma! huudahti kolmas ja heilutti населенная одними крабами! — вещал
miettiväisenä saksiaan. третий, задумчиво помавая клешней.

— Heitä valoläikkä niiden päälle, — А ну-ка, подпусти им зайчика! —
kuiskasi Muumipeikko. шепотом попросил Муми-тролля.

Niiskuneiti vangitsi pyrstötähden Фрекен Снорк поймала в зеркальце
loistavan valon peiliinsä ja antoi sen tanssia комету, и ее слепящие отблески заиграли в
rapujen silmillä. глазах у крабов.

Syntyi kauhea vilinä. Поднялась ужасная суматоха.

Ne ryntäsivät toistensa päälle, syöksyivät Крабы сталкивались друг с другом,
sivuittain yli hiekan ja piilottivat päänsä kivien боком скакали по песку и прятали головы
alle. под камни.

— Nyt minä olen paremmalla tuulella. — Вот я и развеялся, — сказал Муми-
Soita vähän, Nuuskamuikkunen! Muumipeikko тролль. — Прямо камень с сердца. А ну-ка
sanoi. сыграй что-нибудь, Снусмумрик!

Nuuskamuikkunen otti huuliharppunsa Снусмумрик достал губную гармошку,
esille, mutta hän ei saanut siitä но не смог извлечь из нее ни звука. Паром
äännähdystäkään. Vesihöyry oli ajanut kaikki выдуло из нее все ноты.

äänet ulos.

— Tämä näyttää vakavalta, hän sanoi — Плохо дело, — огорченно сказал он.
huolestuneena.

— Kyllä isä laittaa sen kuntoon kun — Ничего, папа исправит это дело, дай
tulemme kotiin, Muumipeikko sanoi. Hän osaa только доберемся до дому, — сказал Муми-
laittaa mitä tahansa kun vain ryhtyy työhön. тролль. — Папа все может исправить, если
только захочет.

He vaelsivat koko päivän halki aution Весь день они шли среди пустынного
merimaiseman, joka oli ollut vesimassojen alla морского ландшафта, который с сотворения
maailman luomisesta saakka. мира лежал под толщей воды.

— Oikeastaan on aika juhlallista kulkea — А что, в этом есть что-то такое...
täällä alhaalla, Niisku sanoi. Nyt meidän täytyy многознаменательное — шагать вот так по
olla lähellä kaikkein syvintä meren kohtaa. дну моря, — разглагольствовал Снорк. —
Возможно, мы находимся сейчас где-то
около самой глубокой его части.

Lasku alkoi jyrkentyä, ja äkkiä maa katosi Местность круто пошла под уклон и
kuiluun, joka oli täynnä varjoja ja höyryä. Ehkä вдруг сорвалась в пропасть, полную пара и
siellä ei ollut pohjaa ollenkaan... мрака. Быть может, там вовсе не было дна...

Ehkä valtameren suurimmat mustekalat, Быть может, там внизу притаились в
pedot, joita kukaan ei vielä ollut nähnyt, грязи самые большие океанские каракатицы
hautoivat siellä liejussa. — чудовища, которых еще никто никогда не
видал.

He sivuuttivat ääneti kuilun ja lisäsivät Путники бочком, в полном молчании
vauhtia, sillä alkoi olla ilta. обошли пропасть и прибавили шагу. Уже
начинало вечереть.

Mutta Niiskuneiti kääntyi monta kertaa, А фрекен Снорк несколько раз
sillä jyrkänteiden reunalla kimmelsi maailman оглянулась назад, потому что на краю
suurin ja kaunein näkinkenkä. пропасти лежала, мерцающая, самая большая и
самая красивая раковина моря.

Siinä oli viehkeät, vaaleat värit, jotka Она была окрашена в нежно-бледные
kuuluvat syvimpiin syvyyksiin, minne valo ei тона, какие можно встретить лишь на самых
ulotu, mutta sisästä se hehkui tummana ja больших морских глубинах, куда не
houkuttelevana. проникает солнечный свет, а изнутри
мерцала темно и заманчиво.

Näkinkenkä lauloi hiljaa itsekseen   Она лежала и тихонько напевала про
tuhatvuotisia Atlantin lauluja.   себя тысячелетние песни океана.

— Voi, sanoi Niiskuneiti huokaisten.   — Ах! — вздохнула фрекен Снорк. —
Tuossa näkinkengässä minä tahtoisin asua! Как бы я хотела жить в этой раковине! Как
Minä tahtoisin mennä sen sisään katsomaan бы я хотела забраться внутрь и посмотреть,
kuka siellä kuiskailee.   кто это там шепчет!

— Meri siellä vain kuiskaa, Muumipeikko   — Это море так шепчет, — сказал
sanoi. Jokaisesta laineesta, joka kuolee rantaa Муми-тролль. — От каждой волны, которая
vasten, syntyy pieni laulu johonkin умирает на берегу, в какой-нибудь раковине
näkinkenkään. Mutta älä mene sinne рождается маленькая песня. Ну, а забираться
kierrekäytäviin, sillä ei tiedä löydätkö sieltä внутрь нельзя — там лабиринт, и еще
takaisin ulos.   неизвестно, найдешь ли дорогу обратно.

Nyt lankesi merenpohjaan hämära ja he   На морское дно пали сумерки, и теперь
pysyttelivät niin lähellä toisiaan kuin все старались поближе держаться друг к
mahdollista.   дружке.

Oli kummallisen hiljaista. Kaikki oli   Стояла необычайная тишина. Все было
pehmeää ja märkää.   мягкое и мокрое.

Ei kuulunut mitään pikku ääniä, jotka   Не слышно было знакомых звуков,
saavat illan elämään, ei kotiin kiiruhtavien которые так оживляют вечера на суше:
askelia, ei lehtien liikettä iltatuudessa, ei lintujen шарканья торопящихся домой ног, шелеста
viserrystä eikä kiven pyörimistä jonkun jalkojen листвы на ветру, пения птиц или шороха
alla.   выкатившегося из-под ноги камня.

He eivät uskaltaneet sytyttää tulta, ja he   Они не осмелились развести костер и
pelkäsivät nukkua kaikkien merenpohjan побоялись улечься спать среди всех тех
tuntemattomien kauheuksien keskellä.   неведомых опасностей, которые могли
подстергать их здесь.

Lopulta he yksimielisesti päättivät laittaa   В конце концов они единогласно
leirin korkealle kallionhuipulle.   решили заночевать на вершине скалы
высотой с ходулю.

Varmuuden vuoksi pantiin vahdit koko   Чтобы спать спокойнее, договорились
yöksi. Muumipeikko otti ensimmäisen дежурить всю ночь. Мумми-тролль выбрал
vahtivuoron — ja hän huolehti myös первую вахту и решил отдежурить также и
Niiskuneidin vuorosta.   за фрекен Снорк.

Toisten käpristyessä lähelle toisiaan ja   Все тесно прижались друг к дружке и

nukahtaessa Muumipeikko istui ja tuijotti yli заснули, а он сидел и обозревал пустынное
aution merenpohjan. морское дно.

Hiekka oli pyrstötähden valon punaama, По песку, залитому красным светом
ja sen yläpuolella kohosivat vuorten huiput кометы, угрожающе стлались черные тени
mustina ja uhkaavina. скал.

Muumipeikon valtasi syvä surumielisyys Глубокая печаль охватила Муми-
hänen katsellessaan synkkää maisemaa ja тролля при виде этого мрачного ландшафта,
ajatellessaan, miten peloissaan maanpallo и он живо представил себе, как, должно
mahtoi olla nähdessään hehkuvan pallon быть, испугалась Земля, увидев
lähestyvän. приближающийся к ней огненный шар.

Hän ajatteli miten tavattomasti hän rakasti Он думал о том, как сильно он любит
kaikkea, metsää ja merta, sadetta ja tuulta, все — лес и море, дождь и ветер, солнце,
aurionpaistetta ja ruohoa ja sammalta, ja траву и мох — и что жить без всего этого
miten mahdotonta olisi elää ilman kaikkea. никак нельзя!

Mutta, hän ajatteli, kyllä äiti tietää miten "Ничего, — думал он. — Уж мама-то
kaiken voi pelastaa. знает, как все это спасти".

11

— Huomenna se tulee, sanoi Nipsu heti Проснувшись утром, Снифф перво-
herättyään seuraavana aamuna. наперво сказал:

— Завтра она достигнет Земли.

Pyrstötähti oli kasvanut pelottavan Комета стала ужасающе огромной.
suureksi. He saattoivat nähdä aivan selvästi Теперь вокруг нее отчетливо виднелась
värisevän liekkikehän se ympärillä. корона из дрожащих огненных языков.

Kaikki vesihöyry oli kadonnut Весь пар улетучился от зноя, и морское
kuumuudessa ja he näkivät kauas yli дно хорошо просматривалось на многие
merenpohjan. мили вперед.

Maasto kohosi hitaasti rantaa kohti; heillä К берегу оно начало постепенно
ei ollut enää pitkä matka edessä. повышаться. Идти оставалось недалеко.

Tänään ei edes Niiskuneiti pysähtynyt Сегодня даже фрекен Снорк не
katselemaan näkinkenkiä eikä Nipsu kitissyt останавливалась полюбоваться раковинами,
kertaakaan, että hänen jalkansa olivat väsyneet. а Снифф ни разу не пожаловался, что у него

устали ноги.

Heidän edessään näkyi juova, joka leveni   Вот вдали завиднелась какая-то
levenemistään, metsä jossa kasvoi rehellisiä, полоска, она становилась все шире и шире.
vihreitä puita!   Это была опушка леса, настоящие зеленые

деревья!

Vähitellen he saattoivat erottaa koivut ja   Через некоторое время
kuuset. Merenpohja kohosi jyrkemmin, he путешественники стали различать березы и
heittivät pois puujalat ja alkoivat juosta.   ели, морское дно круче пошло вверх. Они
отбросили ходули и побежали.

— Nyt ei Muumilaakso voi olla kaukana,   — Теперь-то уж до долины недалеко!
sanoi Muumipeikko alkaen kiivetä rantatörmää — воскликнул Муми-тролль и начал
ylös.   карабкаться вверх по береговой круче.

Niisku alkoi viheltää. Ja Niiskuneiti keräsi   Снорк стал насвистывать, а фрекен
kiireesti muutamia kukkia ja asetti ne korvansa Снорк торопливо сорвала несколько цветков
taakse. Sitten he suuntasivat kulkunsa suoraan и пристроила себе за ухо. Затем они пошли
laaksoon.   напрямик к долине.

Heidän siinä vaeltaessaan tuli vastaan eräs   По пути им встретился домовый на
talonpeikko pyörällä ajaen.   велосипеде.

Hänen kasvonsa oli kuumuudesta aivan   Он весь взопрел и покраснелся
punaiset (sillä talonpeikko ei voi koskaan riisua (домовой, видите ли, пожизненно обречен
turkkia päältään).   носить на себе свою шубу).

Pakettiteline oli aivan täynnä   Багажник велосипеда был весь
matkalaukkuja ja ohjaustangosta riippui myytyjä заполнен саквояжами, на руле болтались
ja paketteja. Selässä talonpeikolla oli pussi, узлы и пакеты, а за спиной домовый вез в
jossa kyyhötti hänen poikansa.   мешке сына.

— Aiotko muuttaa? huusi Nipsu.   — Переезжаешь? — крикнул ему
Снифф.

Talonpoika laskeutui alas pyörältään ja   Домовой слез с велосипеда и поспешно
sanoi kiireesti: сказал:

— Kaikki Muumilaakson asukkaat ovat   — Все жители Муми-дола снимаются с
lähdössä. En luule, että siellä on ainuttakaan, места. Я не знаю никого, кто хотел бы
joka aikoisii jäädä odottamaan pyrstötähteä.   остаться и дожидаться кометы.

— Mistä he tietävät, että se aikoo iskeä   — А откуда известно, что она ударится
maahan juuri siellä? Niisku kysyi.   о Землю именно там? — спросил Снорк.

— Piisamirotta on sanonut, sanoi — Так сказал Ондатр, — ответил talonpeikko. домовый.

— Isä ja äiti eivät ainakaan muuta, sanoi — Как бы там ни было, папа и мама не Muumipeikko. Minulla on muuten sinulle съедут, — сказал Муми-тролль. — Да, terveisiä äidiltä. кстати, мама просила тебе кланяться.

— Kiitos kiitos, sano takaisin terveisiä — Спасибо, спасибо, — сказал äitiraukallesi. Tämä on ehkä viimeinen kerta, домовый. — Передавай привет твоей бедной jolloin minulla on tilaisuus lähettää terveisiä маме. Возможно, это будет ей последний hänelle. Mutta jollet sinä nyt satu ehtimään привет от меня. Но ты можешь не поспеть perille... вовремя...

— Mitä sinä tarkoitat? Muumipeikko — Что ты хочешь сказать? — спросил kysyi. Муми-тролль.

— Minä tarkoitan vain, että teillä on aika — Я хочу сказать, что вам еще остается pitkä matka jäljellä, sanoi talonpeikko изрядный кусок пути, — пожал плечами kohauttaen harteitaan. Olisi ehkä varmintä домовый. — И на всякий случай следовало sähköttää nuo viimeiset terveiset. Minä voin бы попрощаться телеграммой. Я могу tehdä sen teidän puolestanne, jos ajan jonkin отправить за вас телеграмму, если мне postikonttorin ohi. попадется по пути почтовое отделение.

— Mutta sen pitää olla korusähke, — Тогда уж на художественном Muumipeikko sanoi. бланке, — сказал Муми-тролль.

— Jos vain ehdin, sanoi talonpeikko — Если успею, — ответил домовый, kiiveten jälleen pyörälleen. Kaikkien вскакивая на велосипед. — Да хранит вас pikkueläinten suojelija varjelkoon teitä! покровитель всех троллей!

Ja niin talonpeikko jatkoi pakoaan niin И домовый что есть силы покатыл kiireesti kuin pääsi. дальше, спастись от кометы.

He seisivat hetken ja katsoivat Они постояли немного, глядя вслед sukulaisensa jälkeen. удаляющемуся родственнику (видите ли, домовый — это тоже тролль, только по домашним делам).

— Matkalaukkuja! Ja myttyjä! Ja — Саквояжи! — сказал Снусмумрик. tuollainen kiire tässä kuumuudessa. Olento — Узлы! И так спешить по жаре. Бедняга! parka! sanoi Nuuskamuikkunen.

He tapasivat joukoittain pakolaisia tiellä. Им встречались толпы беженцев. Useimmat tulivat jalkaisin, mutta eräät olivat Большинство шло пешком, но некоторые

hankkineet itselleen kärkyt tai vaunut ja jotkut ехали в тачках или в тележках, а иные даже olivat ottaneet koko talonkin mukaan.   везли с собой целый дом.

Kaikki katsoivat peloissaan taivaalle, ja   Все в страхе поглядывали на небо, и tuskin kellään oli aikaa pysähtyä puhelemaan.   почти никто не находил времени остановиться поболтать.

— Eikö ole kummallista, sanoi   — Чудно, — сказал Муми-тролль. — Muumipeikko, että me, jotka menemme suoraan Мы направляемся в самое опасное место и vaarallisimpaan paikkaan, olemme vähemmän боимся меньше, чем те, кто бежит оттуда. peloissamme kuin ne, jotka tulevat sieltä.

— Se johtuu tietenkin siitä, että olemme   — Конечно, это оттого, что мы ужасно niin kauhean rohkeita, ehdotti Nipsu.   храбрые, — пояснил Снифф.

— Niinkö luulet, tuumi Muumipeikko.   — Ты так думаешь? — сказал Муми- Ehkä se johtuu siitä, että me tunnemme тролль. — А мне кажется, это оттого, что мы paremmin pyrstötähden.   лучше знаем комету.

Me tiesimme ensimmäisinä että se oli   Мы первые узнали о том, что она летит tulossa. Me olemme nähneet sen kasvavan к Земле. Мы видели, как она росла из pienestä pilkusta alkaen...   малюсенькой точки...

Kyllä sen täytyy olla kauhean yksinäinen!   Наверное, она должна быть страшно Ajatella miten yksinäinen sellainen on, jota одинока. Представьте, как одиноко себя kaikki pelkäävät!   чувствуют те, кого все боятся.

Niiskuneiti pani käpälänsä Muumipeikon   Фрекен Снорк вложила свою лапу в käpälään ja sanoi: лапу Мумитролля и сказала:

— Niin kauan kuin sinä et pelkää, en   — Ну и пусть. Но пока тебе не minäkään pelkää.   страшно, мне тоже не страшно.

Aamiaisaikaan he tapasivat erään   В час завтрака они повстречали какого- hemulin, joka istui tienlaidassa то хемуля; он сидел на обочине, держа в postimerkkialbumi sylissään.   охапке альбом с почтовыми марками.

— Melua ja juoksemista, hemuli mutisi   — Буза, беготня... — бормотал Хемуль itseksseen. Joka paikassa joukoittain meluavaa себе под нос. — Повсюду шумные толпища, väkeä, eikä ainoakaan voi sanoa mitä oikein on и никто не желает объяснить, что, tekeillä.   собственно, происходит.

— Hyvää huomenta, Muumipeikko sanoi.   — Добрый день, — сказал Муми- Onko setä sattumalta sukua Yksinäisten тролль. — Вы, дяденька, случайно не Vuorten hemulille? Hänelle, jolla on родственник Хемулю в Одиноких Горах?

perhoshaavi?

Тому, что с сачком?

— Hän on serkkuni isän puolelta, hemuli — Он мой двоюродный брат по отцу, vastasi vihaisesti. Suuri aasi. Me emme ole enää — сердито ответил Хемуль. — Осел, каких sukua. Minä olen sanonut tuttavuuden irti. мало. Но мы с ним больше не родственники:

я прекратил с ним всякие отношения.

— Mitä varten? Nipsu kysyi.

— Почему? — спросил Снифф.

— Hän ei voi kiinnostua mistään muusta — Он ничем не интересовался, кроме kuin vanhoista perhosistaan, hemuli vastasi. своих тухлых бабочек, — ответил Хемуль. Maa voisi revetä hänen allaan eikä hän — Ему хоть земля тресни под ногами, он все huomaisi mitään. равно ничего не заметит.

— Mutta niinhän se juuri tekee, huomautti — Именно это она теперь и намерена Niisku. Tarkemmin sanottuna huomenna kello сделать, — заметил Снорк. — Точнее kahdeksan neljäkymmentäkaksi. говоря, завтра вечером, в восемь часов сорок

две минуты.

— Mitä? hemuli sanoi. Niin, kuten sanoin, — Ась? — переспросил Хемуль. — Так täällä on ollut kauhea melu. Minä olen вот, как я уже сказал, тут поднялась ужасная kokonaisen viikon järjestänyt postimerkkejäni буза. Я целую неделю приводил в порядок ja käynyt läpi kaikki virhepainokseni ja свои марки, просмотрел все опечатки и vesileimani — ja mitä tapahtuu? водяные знаки — и что же получается?

Pöytä jolla työskentelen viedään pois. У меня отнимают стол, за которым я Tuoli kiskaistaan aitani. Suljetaan koko talo. работаю! Из-под меня выдергивают стул! И в конце концов заколачивают весь дом.

Ja tässä minä nyt istun ja postimerkkini И вот я сижу здесь, мои марки в ovat yhtenä sekasotkuna, eikä kenelläkään ole полном беспорядке, и никто не желает мне järkeä sanoa mitä on tekeillä. растолковать, в чем дело.

— Kuule hemuli, Nuuskamuikkunen — Слушай, Хемуль, — медленно и sanoi hitaasti ja selvästi. Tulossa on pyrstötähti, внятно произнес Снусмумрик. — Дело в ja huomenna se törmää yhteen maan kanssa. том, что на нас летит комета, завтра она столкнется с Землей.

— Törmää yhteen? hemuli toisti. Onko — Столкнется? — переспросил sillä mitään tekemistä postimerkkikokoelman Хемуль. — А это имеет какое-нибудь kanssa? отношение к коллекционированию марок?

— Ei, ei ole, Nuuskamuikkunen sanoi. — Нет, не имеет, — сказал Tänne on tulossa pyrstötähti, hurja tähti, jolla Снусмумрик. — Речь идет о комете,

on häntä. Ja jos se iskee tähän, ei понимаешь? Это такая сумасшедшая звезда
postimerkeistäsi jää paljon jäljelle.

с хвостом. Если она грохнется на Землю, от
твоих марок мало что останется.

— Varjelkoon, hemuli sanoi ja kokosi — Боже упаси! — сказал Хемуль,
hameensa. (Hemuli pitää näet aina hametta, подбирая юбки. (Ибо хемули всегда ходят в
miksi — sitä ei kukaan tiedä. Ehkä hän ei ole юбках, неизвестно почему. Быть может, они
koskaan tullut ajatelleeksi millaista olisi pitää просто никогда не задумывались над тем,
housuja.) как это — носить брюки.)

— Mitä minun pitää tehdä? hemuli jatkoi. — Что же делать?

— Tule meidän mukaamme, ehdotti — Пойдем с нами, — сказала фрекен
Niiskuneiti. Me tiedämme hyvän luolan, minne Снорк. — Мы знаем хороший грот, ты
voit piilottaa sekä itsesi että postimerkkisi. спрячешься там со всеми твоими марками.

Niin hemuli sitten seurasi heitä länteen, И Хемуль пошел с ними на запад, к
Muumilaaksoa kohti. Муми-долу.

Kerran he saivat kääntyä ja kulkea monta Один раз им пришлось вернуться на
kilometriä takaisin etsimään erästä несколько километров назад и отыскивать
kallisarvoista virhepainosta, joka oli hävinnyt драгоценную опечатку, выпавшую у Хемуля
hemulin albumista, ja kerran hän joutui riitaan из альбома, а один раз он поссорился со
Niiskun kanssa (tämä väitti, että se oli vain Снорком (Снорк-то утверждал, что это был
ajatusten vaihtoa, mutta aivan selvästi kuului, диспут, хотя все отлично слышали, что это
että se oli riitaa) asioista, joista kukaan ei oikein cсopa), они и сами толком не знали из-за
ollut selvillä. Mutta suurin piirtein he viihtyivät чего. Но в общем и целом все отлично
hemulin seurassa. поладили с Хемулем.

He olivat jo aikoja sitten lähteneet Они давно уже оставили большую
maantieltä ja saapuneet suuriin kotimetsiin, kun дорогу и шли по родным лесам, как вдруг
Nipsu pysähtyi ja nuuhki ilmaa. Снифф остановился и повел носом в
воздухе.

— Kuulkaa! hän sanoi. — Послушайте! — сказал он.

Kaukaa, kaukaa kuului heikkoa suhinaa, Откуда-то издалека доносился слабый
eräänlaista viuhuvaa laulua. Se lähestyi, pauhasi шелест, что-то вроде пения со свистом. Он
kovemmin, jyrisi kuin kokonainen orkesteri. приближался, нарастал, гремел, как целый
оркестр.

Niiskuneiti piteli Muumipeikkaa lujasti Фрекен Снорк судорожно схватила
käpälästä. Муми-тролля за лапу.

— Katsokaa! huusi Nipsu.

— Смотрите! — крикнул Снифф.

Punaisen taivaan pimensi äkkiä musta Багровое небо внезапно затмила черная pilvi, joka lensi, joka laskeutui, joka sukelsi туча. Она летела, она снижалась, она suoraan metsään. пикировала прямо на лес!

— Ne ovat heinäsirkkoja! huusi Niisku. — Да ведь это кузнечики! — Näytti aivan siltä kuin puut olisivat muuttuneet воскликнул Снорк. Казалось, будто деревья eläviksi. Niissä liikkui ja ryömi, vilisi ja mönki ожили. Они шевелились и ворошились, они kiipeäviä ja hyppiviä heinäsirkkoja. кишмя кишели прыгающими, карабкающимися кузнечиками.

— Ovatko ne tulleet hulluiksi? kuiskasi Niiskuneiti. — Они что, с ума сошли? — прошептала фрекен Снорк.

— Me syömme! vastasi lähinnä oleva heinäsirkka. — Мы едим! — ответил кузнечик, что был поближе.

— Me syömme! lauloi eräs toinen.

— Мы едим! — протянул другой.

— Me syömme, kitisivät sadattuhannet miljoonat heinäsirkat pureskellen lehtiä, ruohoa тысяч миллионов кузнечиков, с невероятной ja kukkia uskomattoman nopeasti. быстротой изгрызая листья, траву, цветы.

— Toinen touhu on toista pahempi, sanoi hemuli. Toivottavasti he eivät syö Хемуль. — Надеюсь, они не едят альбомы с postimerkkikansiotani. марками?

— Eivät he koskaan aikaisemmin ole käyttäytyneet tällä tavalla, sanoi Niiskuneiti. — Раньше они никогда так себя не вели, — сказала фрекен Снорк.

— Ne ovat vieraita heinäsirkkoja, selitti Niisku. Villejä heinäsirkkoja Egyptistä. — Это саранча из-за границы, — объяснил Снорк. Дикая саранча из Египта.

Oli ilkeätä seistä ja katsella miten ne söivät koko metsän. Жутко было смотреть, как саранча объедает лес.

Hetken kuluttua puuraukat ojentelivat Через некоторое время бедные деревья alastomia oksiaan taivasta kohti ja maa oli уже тянули к небу голые ветви, а земля была paljas ja musta. черна и нага.

Jäljellä ei ollut muuta kuin Niiskuneidin Уцелел лишь цветок за ухом фрекен korvan takana oleva kukka. Снорк.

— Pyrstötähti aiheuttaa melkein aina катастрофеja, sanoi Niisku juhlallisesti. — Кометы обычно всегда вызывают катастрофы, — торжественно изрек Снорк.

— Mikä katastrofi on? kysyi Nipsu.

— А что это такое — катастрофа) —

спросил Снифф.

— Voi, se on kaikkea mahdollista — О, это все, что угодно, ужасное: стаи kauheaa, sanoi Niisku. Heinäsirkkaparvia, саранчи, землетрясения, наводнения, maanjärityksiä, hyökyaaltoja, pyörremyrskyjä ураганы и так далее, — ответил Снорк. ja sen semmoista.

— Touhua toisin sanoen, hemuli sanoi. — Иначе говоря, буза, — сказал Koskaan ei saa olla rauhassa. Хемуль. — Никогда-то тебя не оставят в покое.

— Miltä Egyptissä näyttää? huusi Nipsu — Как там, в Египте? — спросил lähimmälle heinäsirkalle. Снифф у кузнечика, что был поближе.

— Laihalta! heinäsirkka huusi takaisin. — Голодно! — ответил кузнечик. — Suuria tuulia! Varokaa suuria tuulia, jotka Сильные ветры! Берегитесь сильных ветров, tulevat meidän jälkeemme! которые летят за нами!

— Me olemme syöneet! lauloivat kaikki — Мы поели! — пропели кузнечики. heinäsirkat.

Ne kohosivat siristen ilmaan, pilvi nousi — Они с шелестом поднялись в воздух; jälleen ja lensi pois yli tyhjän, paljaan metsän, туча снова затмила небо и понеслась над joka oli vielä autiampi kuin talvinen metsä. пустым голым лесом, который был теперь даже еще непригляднее, чем зимой.

He jatkoivat hiljaisina ja masentuneina — Молчаливые и печальные, двинулись matkaansa Muumilaaksoa kohti. путники дальше.

Ensimmäisen kerran Muumipeikko alkoi — А Муми-тролль впервые за все время olla epävarma ehtisivätkö he ajoissa perille. усомнился, поспеют ли они вовремя домой.

— Nuuskamuikkunen, hän sanoi. Soita — Сыграй что-нибудь грустное, jotakin surullista. Ota »Juhlijain laulu», sillä Снусмумрик, — попросил он. — Сыграй sellaiseksi minä nyt tunnen itseni. "Трали-вали", у меня сейчас такое настроение.

— Huuliharppu on risana, väitti — Да ведь гармошка-то неисправна, — Nuuskamuikkunen. Ainoastaan muutamat äänet возразил Снусмумрик. — Только несколько ovat tulleet takaisin. нот и возвратились.

— Soita ainakin niitä, pyysi — Все равно сыграй, — просил Муми- Muumipeikko. тролль.

Silloin Nuuskamuikkunen soitti. И Снусмумрик сыграл:

Voi — — juh — — aamu — — sar — — Мы кути... мы гуля...

— — — viisi — — —

Vaellat — — väsymys — — — — —
kotohon!

..... трали-ва...

..... пять.

Одиноко.....

..... устали...

..... искать!

— Tuo kuuluu hirveältä, sanoi hemuli.

— Это звучит ужасно, — сказал
Хемуль.

Ja väsynein jaloin he vaelsivat edelleen.

И они побрели дальше на своих
усталых маленьких ножках.

Mutta kaukana kuumassa Egyptissä lensi hurja, mustasiipinen pyörremyrsky erämaan yli.
А в далеком Египте летел через
пустыню неистовый смерч на черных
крыльях.

Se kohisi tullessaan uhkaavasti, se pyöritti hiekkaa ilmaan pilariksi, se kasvoi ja muuttui voimakkaammaksi ja voimakkaammaksi.
Он грозно ревел, проносясь над землей,
он закручивал в воздухе столбы песка, он
рос и набирал силу.

Kohta se taittoi puita ja heitti talojen kattoja ilmaan.
Скоро он уже ломал деревья, срывал
крыши с домов.

Se ryntäsi toisesta rannasta toiseen, lensi kauemmaksi ja kauemmaksi pohjoista kohti, ja на другое, он летел все дальше на север и
vähitellen se tuli niille seuduille missä так добрался до тех краев, где лежал Муми-
Muumilaakso oli. дол.

Nipsu, jolla oli pitkät korvat, kuuli sen ensimmäisenä.
Снифф, у которого были длинные уши,
первым услышал его.

— Lisää heinäsirkkoja, mutta ne tulevat vasta päivälliseksi, hän sanoi.
— Опять саранча, — сказал он. —
Только эта опоздала к обеду.

He kohottivat kuononsa ja kuuntelivat. Все задрали носы и прислушались.

— Ei, tällä kertaa se on myrsky, sanoi Niiskuneiti.
— Нет, — сказала фрекен Снорк. —
Теперь это буря.

Pyörremyrskyn ensimmäiset airueet saapuivat pyyhältäen ja humisten läpi autioksi hävitetyn metsän.
Первые вестники смерча с ревом
пронеслись по опустошенному лесу.

Ne riuhtaisivat mitalitähden Muumipeikolta ja puhalsivat sen suoraan erään kuusen latvaan. Ne pyörittivät Nipsua ympäri ja завертели Сниффа и чуть не сорвали шляпу
Они сорвали с Муми-тролля медаль и
закинули ее на верхушку сосны, они вихрем

yrityivät napata hatun Nuuskamuikkusen päästä. со Снусмумрика.

Hemuli piteli postimerkkikansiotaan Хемуль изо всех сил вцепился в свой
kaikin voimin hameen pullistuessa palloksi альбом, и юбки вздулись вокруг него,
hänen ympärilleen. словно воздушный шар.

Tuulen vieminä he kompastelivat ja Упираясь и спотыкаясь, они пролетели
liukuivat eteenpäin läpi metsän. по ветру через лес прямо на торфяное
болото.

— Joka tapauksessa me lennämme — Во всяком случае, мы летим в
oikeaan suuntaan! Muumipeikko sanoi iloisesti. нужном направлении! — весело сказал
Муми-тролль.

— Mutta tämä on huonosti järjestetty, — Какая досада! — проговорил Снорк.
mietti Niisku. On myötätuuli eikä mitään millä — Такой отличный попутный ветер, а мы не
purjehtia! можем им воспользоваться по-настоящему.

— Meillä pitäisi olla liitokone, — Вот если б у нас был планер... —
Muumipeikko sanoi. сказал Мумитролль.

— Tai ilmapallo, sanoi Niiskuneiti. — Или воздушный шар, — сказала
Minulla oli kerran pienenä ollessani keltainen фрекен Снорк. — У меня был как-то, когда я
ilmapallo. была маленькая, желтый воздушный шар.

Samassa pieni, ilkeä В эту минуту к ним подлетел
pyörremyrskynpoikanen lensi paikalle, tarttui маленький гадкий смерчонок, схватил
postimerkkikansioon ja lennätti sen pyörimään альбом с марками и вихрем закрутил его в
korkealle ilmaan. воздухе.

Hemuliparka huusi kauhusta ja kiukusta ja Бедный Хемуль вскрикнул от ярости и
ryntäsi aarteensa perään. испуга и бросился за своим сокровищем.

Tuuli puhalsi ylös hänen avaran Ветер раздул его широкие юбки; они
hameensa, se lepatti ja paukkui, ja hemuli liehui захлопали, затрепыхались, и Хемуль, как
nummella eteenpäin kuin suuri paperileija. бумажный змей, воспарил над землей.

— Nyt minä tiedän! Niisku huusi. — Идея! — воскликнула фрекен
Purjehditaan hemulilla! Hänen perässään! Снорк. — Надо прицепиться к Хемулю и
лететь вместе с ним!

Joidenkin kilometrien päästä he löysivät Они нашли его через несколько
hänet sotkeutuneena eräaseen pensaaseen. километров, он застрял в кусте.

— Rakas hemuli, sanoi Niisku. Tämähän — Милый Хемуль, — сказал Снорк, —
oli ikävää. Mutta lainaa nyt meille hetkeksi мы тебе ужасно сочувствуем. А ты не

ОДОЛЖИШЬ ЛИ НАМ НА НЕМНОЖКО СВОЮ ЮБКУ?

Мы сделаем из нее воздушный шар.

— Minun postimerkkikansioni, ulvoi — Мои марки! — вопил Хемуль. —
hemuli. Minun elämäntyöni, minun Моя коллекция, дело моей жизни! Ценная,
kokoelmani! Kallisarvoinen, ainutlaatuinen, уникальная, незаменимая! Самая ценная на
korvaamaton! Maailman kallein! свете.

— Kuule, riisu mekkosi hetkeksi, sano! — Послушай, — сказал Снорк. —
Niisku. Сними на немножко свое платье.

— Mitä, sanoi hemuli. Mekkonni? — Ась? — спросил Хемуль. — Снять
платье?

— Juuri niin! kaikki huusivat. Me teemme — Ну да! — хором закричали все. —
siitä ilmapallon ja pelastaudumme sillä! Мы сделаем из него воздушный шар и
спасемся!

Hemulin kasvot tulivat tummanpunaisiksi vihasta. Хемуль прямо-таки побагровел от гнева.

— Tässä minä istun ja suren, hän sanoi. — Я сижу и горюю, — сказал он. —
Täällä on tapahtunut kauhea onnettomuus vain Из-за всей вашей бузы меня постигло
teidän hosumisenne takia. Ja sitten te vielä страшное несчастье, а теперь вы еще хотите
tahdotte kiskoa vaatteetkin päältäni! оставить меня без одежды!

— Me tarvitsemme purjeen, Niiskuneiti — Нам нужен парус, — стала selitti. Meidän täytyy ehtiä kotiin ennen kuin объяснять фрекен Снорк. — Мы должны pyrstötähti tulee! Jos vain olet kiltti, niin me успеть домой раньше кометы. Если ты etsimme sinun postimerkkikansiosi — sitten окажешь нам эту любезность, мы поищем myöhemmin... твой альбом с марками... Ну, когда-нибудь ПОТОМ...

— Minä viis veisaan teistä ja teidän — Начхать мне на вас и на вашу
pyrstötähdestänne! hemuli huusi. Te ette tiedä kometu! — сказал Хемуль. — Много вы
mitään postimerkeistä! понимаете в марках!

[illegible]

Se oli valtavan suuri leninki, jossa oli laskoksia. Hän oli perinyt sen tädiltään.

Kun sen hihat sidottiin yhteen, siitä tuli   Когда связали рукава, получился

aivan hyvä ilmapallo.

отличный воздушный шар.

Kaikki tapahtui aivan viime hetkessä. Sillä   Все произошло в последнюю минуту, nyt suuri pyörretuuli lähestyi taivaanrannasta.   потому что с горизонта уже налетал смерч.

Se näytti spiraalin muotoiselta pyörivältä   Он имел вид спиралеобразного pilveltä ja lähestyi ulvoen ja pyörien yli metsän вращающегося облака, он с ревом крутился taittaen puita yhtä helposti kuin jos ne olisivat над лесом и ломал деревья, как спички. tulitikkuja.

— Pidelkää kiinni kaikin voimin! huusi   — Держись крепче! — крикнул Муми-Мuumipeikko. Kaikki tarttuivat lujasti hemulin тролль. Все что есть сил ухватились за leningin laskoksiin ja sitoivat varmuuden оборки платья и для верности связались vuoksi häntänsä yhteen.   хвостами.

Nyt pyörremyrsky saapui.

И вот смерч налетел!

Yhdessä   silmänräpäyksessä   he   В мгновение ока их поглотила ревушая, tempautuivat jymisevään, pyörivään pimeyteen. клубящаяся тьма.

Hemulin leninki lensi yhä korkeammalle.   Платье Хемуля взмыло ввысь и со Kauhean nopeasti se lensi yli maan länttä kohti. страшной быстротой понеслось на запад. Hetkisen kuluttua ei kukaan enää olisi voinut Немного погодя его уже никто не мог бы sitä nähdä.   увидеть.

Illan juuri hämärtyessä pyörremyrsky veti   В сумерки смерч выдохся и завязался viimeisen henkäyksensä ja kuoli.   узелком на самом себе.

Ilmapallo laskeutui hiljaa maata kohti ja   Воздушный шар плавно снизился и jäi riippumaan erääseen puuhun.   застрял в кроне дерева.

Kuusi pientä olentoa kiipesi siitä hitaasti   Шесть ошалелых путешественников oksien väliin ja istui siellä pitkän aikaa yrittäen медленно расползлись по веткам и долго toipua.   сидели, приходя в себя.

— Oletteko todella vielä jäljellä? sanoi   Наконец Муми-тролль произнес: Muumipeikko lopulta.   — Мы целы или мне только так

кажется?

— Minä olen jäljellä, hemuli sanoi, ja nyt   — Я цел, — ответил Хемуль. — И я раз minä kerta kaikkiaan sanon, että ero pelistä. Jos и навсегда заявляю, что отказываюсь te välttämättä tahdotte reuhtoa, voitte tehdä sen участвовать во всех ваших штуках. Если вам ilman minua.   охота бузить, бузите без меня.

— Minun peilini on jäljellä, sanoi   — Мое зеркальце цело, — сказала Niiskuneiti itseksseen.   фрекен Снорк.

— Ja minun hattuni ja huuliharppuni, — И шляпа с гармошкой тоже, —
sanoi Nuuskamuikkunen. — сказал Снусмумрик.

— Mutta vihkun vei tuuli, sanoi Niisku — А мою тетрадь унесло, — мрачно
synkästi. Vihkon, missä oli kirjoitettu miten сообщил Снорк. — Ту самую, в которой
pitää menetellä selvitäkseen pyrstötähdestä. записано, как спастись от комет. Как же мы
Miten me nyt selviämme? без нее?

— Missä Nipsu on? kysyi Muumipeikko — Где Снифф? — тревожно спросил
levottomana. Муми-тролль.

— Täällä! pieni ääni piipitti pimeydestä. — Я здесь! — пропищал из мрака
Mikäli tämä nyt olen minä eikä jokin muu тоненький голосок. — Если только это я, а
roska, jonka tuuli on ottanut mukaansa... не какая-нибудь дрянь, подхваченная
смерчем...

— Kyllä se olet sinä, hemuli sanoi — Уж как не ты, — сердито сказал
vihaisesti. Ei sinusta niin helpolla pääse. Ja Хемуль. — Попробуй от тебя избавься! А
kysyisin, onko minulla mitään mahdollisuuksia теперь меня интересует вопрос, могу ли я
saada takaisin vaatteeni. получить обратно свое платье.

— Olkaa hyvä ja kiitos lainasta, sanoi — Пожалуйста, и спасибо за вырубку,
Niisku. — сказал Снорк.

Hemuli veti mutisten lenkinsä pään yli. Ворча себе что-то под нос, Хемуль
через голову натянул платье.

— Minä inhoan ryppyisiä laskoksia, hän — Терпеть не могу мятых оборок, —
sanoi. — сказал он.

Nähtävästi he nukahtivat kohta tämän Должно быть, сразу после этого они
jälkeen. Ja he heräsivät vasta kello kaksitoista заснули. А проснулись они лишь на другой
seuraavana päivänä. день в двенадцать утра.

12

Lokakuun seitsemäs päivä oli aivan tyyni День седьмого октября был очень
ja hyvin kuuma. Muumipeikko haukotteli тихий и жаркий. Муми-тролль широко
valtavasti; sitten hän sulki suunsa niin että зевнул и вдруг громко захлопнул пасть.
pamahti, ja hänen silmänsä muuttuivat aivan Глаза у него сделались совсем круглые и
pyöreiksi ja kiiltäviksi. — пустые.

12

— Tänään se tulee, hän sanoi.

— Сегодня, — сказал он.

— Pырстötähti, Nipsu kuiskasi.

— Комета, — прошептал Снифф.

Se näytti täyttävän koko taivaan ja loisti niin, että he eivät uskaltaneet katsoa siihen. Koko metsä odotti henkeään pidättäen liekehtivän hohteen valaisemana.

Казалось, она заполнила собой все небо и сверкала так ярко, что на нее было боязно взглянуть. Озаренный се дрожащим светом, лес стоял затаив дыхание и ждал.

Muurahaiset olivat ryömineet kekoihinsa, linnut piiloutuivat pesiinsä, jokainen pieninkin mönkijä oli etsinyt itselleen kolon johon pelastautua.

Муравьи заползли в муравейники, птицы попрятались в гнезда, каждая букашка нашла себе норку, ища спасения от кометы.

— Mitä kello on? kysyi Muumipeikko.

— Который час? — спросил Муми-тролль.

— Kymmentä yli kahdentoista, Niisku sanoi.

— Десять минут первого, — ответил Снорк.

Kukaan ei puhunut sen enempää. He kiipesivät alas puusta ja lähtivät suoraan länttä kohti.

Больше никто ничего не сказал. Они слезли с дерева и пошли прямо на запад.

Hemuli manasi koko ajan itseksensä vuoroin postimerkkikansiotaan, vuoroin pilaantunutta leninkiään.

Хемуль шел и без конца брюзжал то из-за альбома с марками, то из-за помятого платья.

— Ole hiljaa, sanoi Niisku. Tänä meidän täytyy ajatella tärkeitä asioita.

— Заткнись, — сказал Снорк. — Сегодня у нас есть заботы поважнее.

— Luuletko, että se ehtii ennen meitä? kuiskasi Niiskuneiti.

— Как по-твоему, она не опередит нас? — шепотом спросила фрекен Снорк.

— Ei, ei, rauhoitti Muumipeikko. Älä ole levoton.

— Нет, нет, — ответил Муми-тролль. — Не беспокойся.

Mutta hän ei uskaltanut katsoa Niiskuneitiin.

Но он не смел поднять на нее глаз.

Metsä oli täällä vihreä ja kukoistava. Heinäsirkat olivat lentäneet johonkin toiseen suuntaan. Maa laskeutui loivasti ja se oli villien sinisten kukkien peittämä.

Лес был тут зеленый и цветущий — облетела стороной эти края. Местность понемногу понижалась, вокруг было полно синих полевых цветов.

— Etkö tahdo kukkaa korvasi taakse? Muumipeikko kysyi.

— Хочешь цветок за ухо? — спросил Муми-тролль.

— Voi en, Niiskuneiti vastasi. Olen aivan liian hermostunut voidakseni ajatella itseni koristamista. — Ой нет! — ответила фрекен Снорк. — Я вся как на иголках, где уж тут думать об украшениях.

Nipsu oli juossut heidän edellään, ja äkkiä he kuulivat hänen huutavan aivan mielettömästi. В это мгновение до них донесся вопль Сниффа, который бежал впереди всех.

— Taas kai uutta tohinaa, sanoi hemuli. — Опять, наверное, какая-нибудь буза, — проворчал Хемуль.

— Halloo! Hei! huusi Nipsu. Kiiruhtakaa! Juoskaa! Tulkaa tänne! — Эй! Гей! — кричал Снифф. — Скорее сюда! Бегом!

Ja sitten hän pani käpälät suuhunsa ja vihelsi. Muumipeikko lähti liikkeelle kuin ammuttuna. Он сунул лапы в рот и пронзительно засвистел. Муми-тролль пулей бросился к нему.

Hän nuuski ilmaa juostessaan. Но что это? Он принюхался.

Hän tunsi nenässään suloista, juuri paistettujen pullien tuoksua. В нос ему пахнул приятный запах свежесвекопеченных булок.

Metsä harveni ja — Muumipeikko Лес поредел — и Муми-тролль стал на pysähtyi äkkiä. месте как вкопанный.

Tuolla levisi Muumilaakso. Ja keskellä laaksoa seisoi sininen muumitalo yhtä sinisenä, A посреди стоял их голубой дом — такой же yhtä rauhallisena ja hauskana kuin heidän kotoa голубой, такой же тихий и уютный, как и в lähtiessään. тот день, когда он покидал его.

Ja siellä sisässä hänen äitinsä oli parhaillaan paistamassa pullia ja piparkakkuja булки и пряники. А в доме его мама тихо-мирно пекла kaikessa rauhassa.

— Tiesinhän minä, että kaikki kävisi hyvin, Muumipeikko sanoi. — Ведь я же говорил, что все будет хорошо! — сказал Муми-тролль.

— Tuolla on uusi silta! huudahti Niiskuneiti. Ja tuolla on kiipeämispuu, josta sinä puhuit. Kyllä sinulla on hieno talo! — А вон ваш новый мост! — воскликнула фрекен Снорк. — А вон дерево, про которое ты мне говорил. Ах, какой чудесный у вас дом!

— Eikö olekin, sanoi Muumipeikko ylpeänä. Ja niin he menivät laaksoon nälkäisinä ja täynnä odotusta. — Еще бы! — гордо сказал Муми-тролль. И они начали спускаться в долину, голодные и полные ожидания.

Muumipeikon äiti seisoi keittiössä ja Mummi-mama стояла на кухне и koristi kaakkua vaaleankeltaisella украсила большой торт светло-желтыми kermavaahdolla ja paratiisipäärynöillä. Niiden сбитыми сливками и райскими грушами. На ympärillä luki suklaakirjaimin: »Rakkaalle стенках торта красовалась надпись из Muumipeikolleni!» ja ylimpänä loisti kehrätystä шоколада: "Моему милому Муми-троллю", а sokerista tehty tähti. на самой верхушке сияла сахарная звезда.

Äiti vihelteli hiljaa itsekseen, ja silloin Mummi-mama тихонько насвистывала tällöin hän katsahti ulos ikkunasta. про себя и нет нет да и выглядывала в окошко.

Muumipappa vaelsi huoneesta toiseen Mummi-papa беспокоило прохаживался huolissaan ja oli joka paikassa tiellä. из комнаты в комнату и без конца мешал.

— Heidän olisi pitänyt olla täällä jo aikoja — Им давно бы пора быть здесь, — sitten, hän sanoi. Kello tulee puoli kaksi. говорил он. — Уже половина второго.

— Kyllä he tulevat, sanoi Muumipeikon — Будут, будут, — успокаивала его äiti lohduttavasti. Pidä kiinni tästä, kun minä Mummi-mama. — Поддержи-ка вот, я siirrän kaakun. Nipsu saa nuolla vadin, hän переставлю торт. Блюдечко вылижет pitää siitä. Снифф, он это любит.

— Jos hän tulee, sanoi Muumipappa ja — Только бы он вернулся, — сказал huokasi. Mummi-papa и вздохнул.

Samassa Piisamirotta tuli sisään ja istuutui В эту минуту вошел Ондатр и сел на halkolaatikolle. ларь для дров.

— No, miten pyrstötähden laita on? kysyi — Ну, как обстоят дела с кометой? — Muumimamma. спросила Муми-мама.

— Se lähestyy, Piisamirotta sanoi. — Она приближается, — сказал Maailman lapset voivat valittaa ja pelätä, mutta Ондатр. — Дети земные могут сетовать и filosofi ei koskaan! страшиться, философ — никогда!

— Saanko tarjota piparikakkuja? — Не хочешь пряничка? — спросила Muumimamma kysyi. Муми-мама.

— No jaa. Ehkä otan yhden, sanoi — Мм... пожалуй, можно штучку, — Piisamirotta. Syötyään kahdeksan hän sanoi: — согласился Ондатр и, съев восемь, Näyttää siltä kuin Muumipeikko tulisi rinteessä проговорил: — Кажется, вон там по склону hyvin sekalaisessa seurassa. прошел Муми-тролль в весьма пестрой компании.

— Muumipeikko? huusi äiti. Miksi et — Муми-тролль? — вскрикнула мама.

sanonut sitä heti?

— Что же ты мне сразу не сказал!

Ja hän ryntäsi kuistille ja edelleen puutarhaan.

И она бросилась на веранду, а с веранды в сад.

Tuolla he tulivat juosten yli sillan!

А они уже бежали по мосту! Сперва ее Ensimmäisenä hänen rakas poikansa, sitten любимый сын, потом Снифф, а за ними куча Nipsu ja sen jälkeen koko joukko henkilöitä, незнакомого народу. joita hän ei ollut nähnyt koskaan aikaisemmin.

Muumipeikko heittäytyi äitinsä syliin.

Муми-тролль бросился в материнские объятия.

— Oma muumilapseni, äiti sanoi. Miten olenkaan odottanut sinua!

— Родной мой Муми-сын! — сказала Муми-мама. — Я так тебя ждала!

— Minä olen ollut taistelussa!

— А я дрался! — восхищенно Muumipeikko huusi onnellisena. Tappelin заговорил Муми-тролль. — С ядовитым myrkkypensaalla kanssa ja voitin! Nips, naps, ja кустом, и я победил! Руки у него так и sen käsivarret lensivät poikki ja lopulta oli vain отлетали — раз-раз! — и под конец остался tynkä jäljellä!

один пенек!

— Kuinka sinä uskalsit? äiti sanoi. Mutta sano minulle kuka tuo pieni tyttö on?

— И откуда только смелость взялась! — сказала кама. — А кто эта маленькая девочка?

— Se on Niiskun sisar, Muumipeikko sanoi. (Niiskuneiti, niiaa isälle ja äidille). Hänet Муми-тролль. — Поклонись папе и маме, minä juuri pelastin myrkkypensaasta! Ja tässä фрекен Снорк! Это ее я спасал от ядовитого on paras ystäväni Nuuskamuikkunen. Tämä on куста! А это мой лучший друг Снусмумрик. hemuli. Hän kerää postimerkkejä.

— Это сестра Снорка, — ответил А это Хемуль, Он собирает почтовые марки.

— Todellako, Muumipappa sanoi kohteliaasti. Niin, niin, minäkin keräsin nuorena Муми-папа. — Ну-ну, в молодости я тоже postimerkkejä. Hyvin mielenkiintoinen собирал марки. Очень интересное хобби. harrastus.

— В самом деле? — любезно отозвался

— Ei se ole harrastus, se on minun ammattini, sähähti hemuli, sillä hän oli — прошипел Хемуль. Он плохо выспался. nukkunut huonosti.

— У меня это не хобби, а профессия,

— Siinä tapauksessa minun täytyy näyttää teille kokonainen kansio, joka lensi tänne eilen, альбом, который принесло вчера ветром, — Pappa sanoi.

— Тогда я должен показать вам целый сказал Муми-папа.

— Postimerkkikansioko? puuskahti — Альбом с марками? — оживился
hemuli. Joka lensi tänne? Хемуль. — Принесло ветром?

— Niin, sanoi Muumimamma. Minä olin — Да, да, — подтвердила Муми-мама.
pannut taikinan ulos nousemaan, ja aamulla se — Я выставляла тесто, чтобы оно
oli täynnä pieniä liimalappuja. поднялось, а утром гляжу — в нем полно

— каких-то противных липких бумажек.

Liimalappuja! hemuli huusi. Ovatko ne — "Противных липких бумажек"! —
jäljellä? Missä ne ovat? Ette kai kaikkien воскликнул Хемуль. — Они целы? Где они?
epähemulimaisten hemulien nimessä ole Надеюсь, вы не выбросили их?
heittänyt niitä pois!?

Muumimamma osoitti kuistin kaidetta. Муми-мама указала на перила веранды.
Siellä oli koko postimerkkikansio hyvin Там аккуратно просушивался целехонький
huolellisesti kuivamassa. альбом с марками.

Hemuli huudahti ääneen riemusta ja Хемуль издал радостный вопль и
ryntäsi ylös portaita. бросился на веранду.

— Nyt hän sai vauhtia itseensä, Niisku — Во как запрыгал, — сказал Снорк.
sanoi. Ei hän hyppäisi tuon paremmin vaikka — Небось не запрыгает так и от самой
pyrstötähti olisi hänen perässään. кометы.

— Voi niin, pyrstötähti, Muumimamma — Ах да, комета... — озабоченно
sanoi huolestuneena. Piisamirotta on laskenut, сказала Муми-мама. — Ондатр рассчитал,
että se putoaa tänä iltana keittiöpuutarhaan. что она упадет вечером прямо в наш огород.
Minä en ole ollenkaan viitsinyt kitkeä siellä. Так что я не стала пропалывать его.

— Minä ehdottaisin, että pitäisimme asian — Предлагаю провести по этому
johdosta kokouksen, Niisku sanoi. Ehkä talon поводу собрание, — вылез Снорк. — И,
sisässä, jos se sopii perheelle. пожалуй, лучше в помещении, если хозяева
не возражают.

— Totta kai, sehän on selvä, sanoi — Конечно! Само собой разумеется! —
Muumipappa. Käykää sisään, olkaa hyvät! сказал Муми-папа. — Входите, пожалуйста!
Mikä on meidän, se on teidänkin! Все наше — ваше!

— Toivottavasti te pidätte piparkakuista, — Вы, надеюсь, не откажетесь от
Mamma sanoi tuodessaan pöytään uusia пряников? — сказала Муми-мама,
kahvikuppeja, joissa oli ruusuja ja liljoja. — расставляя на столе новый кофейный сервиз
Voi rakkaat lapset, miten hauskaa että olette с розами и лилиями. — Ах, милые дети, как
tulleet kotiin. хорошо, что вы вернулись домой!

— Saitteko sähkeen, jonka talonpeikko lähetti? Nipsu kysyi. — А вы получили телеграмму от домового? — спросил Снифф.

— Saimme, Muumipappa vastasi. Mutta kirjaimet olivat aivan sikinsokin, enimmäkseen siinä oli huutomerkkejä. Talonpeikko oli aivan liian hermostunut kyetäkseen lähettämään sähkeen. — Да, — ответил Муми-папа. — Только буквы в ней стояли как попало, и все восклицательные знаки. Домовой, как видно, нервничал, и ему было не до грамматики.

— Kahville! Muumipeikon äiti huusi ikkunasta. — Кофе подан! — крикнула в окно Муми-мама.

Mutta hemuli vastasi kärttyisästi, ettei hänellä ollut aikaa. Hän järjesti parhaillaan postimerkkejään. — Но Хемуль только проворчал в ответ, что ему некогда: он разбирает свои почтовые марки.

— Nyt, sanoi Niisku. Nyt asiaan. Ikävä vain, että olen kadottanut vihkon, johon oli kirjoitettu miten selviämme pyrstötähdestä. Mutta jos asiaa ajattelee rauhallisesti, on selvää, että ensimmäisenä pykälänä on piilopaikan löytäminen. — Итак, — сказал Снорк, — свою тетрадь, где записаны правила спасения от комет. Но если спокойно обдумать вопрос, станет совершенно ясно, что пункт первый правил гласит: найти хорошее место, где можно спрятаться.

— Sinä olet niin perusteellinen, sanoi Niiskun sisar. Eikö meidän pitänyt piiloutua Muumipeikon luolaan? — Зачем же начинать все сначала? — сказала сестра. — Разве мы не договорились спрятаться в гроте Муми-тролля?

— Ja ottaa kaikki kalleutemme mukaan! huusi Nipsu pidellen lujasti kultaista tikariaan. Ja luola on muuten minun. — И взять с собой все драгоценности! — крикнул Снифф, крепко сжимая в лапах золотой кинжал. — Кстати сказать, грот мой.

— Mitä te sanotte, Mamma puuskahti. Onko teillä luola!? — Что вы говорите! — воскликнула Муми-мама. — У вас есть грот?

Silloin Muumipeikko ja Nipsu alkoivat yhtäkaa kertoa miten he löysivät luolan, miten hieno se oli ja miten erinomaisesti se sopi pelastuspaikaksi. — Тут Муми-тролль и Снифф пустились наперебой рассказывать о том, как они нашли грот, какой он прекрасный и как хорошо в нем можно спрятаться.

He huusivat kilpaa, ja silloin Nipsu kaasi kahvikuppinsa pöytäliinalle. — Они старались переговорить друга друга, и Снифф опрокинул на скатерть

чашку с кофе.

— Voi, voi, sanoi Mamma. Mutta eihän se — Ай-яй-яй, — сказала Муми-мама. — paljon merkitse, jos maailma joka tapauksessa Впрочем, не все ли равно, раз Земля-то tuhoutuu. Istuudu matolle nuolemaan погибнет. Садись на коврик и вылизывай kakkuvatia, ystäväiseni. Se on tiskipöydällä. блюдечко из-под торта, дружок. Оно на stolike для мытья посуды.

— Toinen pykälä, sanoi Niisku, koskee — Пункт второй, — сказал Снорк. — työnjakoa. Meidän täytyy kantaa kalleutemme Разделение труда. Надо как можно скорее luolaan niin pian kuin mahdollista, sillä kello on otнести в грот ценные вещи: ведь уже три jo kolme. Me sisareni kanssa otamme часа. Мы с сестрой позаботимся о osallemme vuodevaatteet. постельном белье.

— Hyvä, Muumimamma sanoi, minä otan — Прекрасно, — сказала Муми-мама. hillopurkit. Muumipeikko saa tyhjentää lipaston — Я захвачу банки с вареньем. А Муми-laatikot. тролль пусть очистит комод.

Sitten alkoi tavaton pakkaaminen ja И тут началась небывалая беготня, juokseminen ja kantaminen. укладывание и переноска вещей.

Muumipeikon isä latoi kaiken Муми-папа складывал все в тачку, а työntökärryihin, ja Mamma ryntäili sinne tänne Муми-мама сновала по дому, отыскивая то etsien nuoraa ja sanomalehtipaperia. бечевку, то старые газеты.

Tämä oli pahempaa kuin maanpako, sillä Можно было подумать, тут heillä oli perin vähän aikaa. замышляется бегство за границу или даже что похуже — так они спешили.

Kerran toisensa jälkeen Pappa raahasi Раз за разом Муми-папа откатывал työntökärryt metsän läpi rantaan ja purki тачку через лес к берегу моря и вываливал kuorman hiekalle. ее на песок.

Ja Muumipeikko ja Nipsu hinasivat Муми-тролль и Снусмумрик на веревке köydellä tavarat luolaan. поднимали пожитки в грот.

Sillä aikaa toiset irrottivat muumitalossa Остальные тем стремением отрывали kaiken minkä yleensä irti sai, vieläpä все, что только можно оторвать в Муми-pellinnarutkin. доме, включая завитушки от шкафа и веревочки от вьюшек.

— Minä en aio jättää mitään tuolle — Ничегошеньки-то я тебе не оставлю, ilkeälle pyrstötähdelle, mutisi Muumimamma вредная комета, — пыхтела Муми-мама, vetäessään ulos kylpyammetta. Juoksepa, волоча в гору ванну. — Снорк, дорогой,

Niisku hyvä, keittiöpuutarhaan ja vedä ylös сбегай ка огород, вытащи редиску. Всю-всю, retiisit. Pienimmätkin. Ja Nipsu, sinä voit даже самую мелкую. А ты, Снифф, отнеси в kantaa kaakun luolaan. Mutta kanna sitä грот наш торт. Только смотри varovasti! поосторожней!

Muumipeikon isä tuli sellaista vauhtia yli Муми-папа с такой скоростью летел sillan että työntökärret pomppivat. через мост, что тачка так и подпрыгивала.

— Pitäkää kiirettä, hän sanoi. Pian täällä — Не мешало бы поторопиться, — on hämärää ja luolan katto täytyy peittää! сказал он. — Скоро стемнеет, а еще надо заделать потолок в гроте!

— Pian, heti paikalla! Muumimamma — Сейчас, сию минуту! — отвечала sanoi. Minä otan vain mukaani kukkapenkkien Муми-мама. — Вот только захвачу ракушки ympärillä olevat näkinkengät ja parhaat с клумб да комнатные розы, что получше... ruukkuruusumme...

— Ne meidän ikävä kyllä täytyy jättää, — Все это, к сожалению, придется Pappa sanoi. Istuudu kylpyammeeseen, оставить, — сказал папа. — Садись в ванну, rakkaani, niin minä työnnän sinut luolaan. дорогая, и я мигом домчу тебя до грота. А Missä hemuli on? где Хемуль?

— Hän laskee postimerkkejään, kertoi — Считает марки, — ответила фрекен Niiskuneiti. Снорк.

— Hemuli! huusi Niisku. Hyppää tänne, — Эй, Хемуль! — крикнул Снорк. — sillä pian paukkuu! Ja silloin sinun Прыгай в ванну, а то скоро здесь так postimerkkisi lentävät kaiken maailman tuuliin! трахнет, что твои марки разлетятся на все четыре стороны!

— Varjelkoon, sanoi hemuli ja hyppäsi — Боже упаси, — сказал Хемуль и kylpyammeeseen kansio sylissä. прыгнул в тачку с альбомом в охапке.

Ja niin Muumipeikon isä työnsi koko И Муми-папа доставил весь воз к konkkaronkan luolaan. гроту.

Rannalla oli hyvin synkkää. Мрачно было на морском берегу.

Merenpohja levisi heidän edessään Мертвое и голое, лежало на виду дно kuolleena ja paljaana. моря.

Taivas oli tummanpunainen. Ja puut Небо было багровое, деревья huohottivat kuumuudesta. задыхались от жары.

Nyt pyrstötähti oli aivan lähellä. Se Комета была совсем близко. syöksyi valkohehkuisena ja jättiläissuurena Огромным, раскаленным добела шаром

Muumilaaksoa kohti.

неслась она прямо к Муми-долу.

— Mutta missä Piisamirotta on? Mamma kysyi kauhistuneena.

— А где же Ондатр? — испуганно спросила Муми-мама.

— Hän ei tahtonut tulla mukaan, Muumipappa sanoi. Hän väitti, että filosofin Муми-папа. — Он сказал, бегать туда-сюда arvolle ei sovi juoksennella sinne tänne, joten унижает его философское достоинство, и я minun täytyi jättää hänet. Mutta minä annoin мне пришлось оставить его в покое. Гамак я hänelle riippumaton.

оставил ему.

— Niin, niin, Muumimamma sanoi, filosofit ovat kummallisia. Siirtykää syrjään, Все философы такие чудаки! Ну-ка, lapset, isä hinaa kylpyammeen ylös.

— Так-так, — сказала Муми-мама. — посторонитесь, ребятки, папа поднимет ванну.

Muumipappa satoi nuoran ammeen Muumi-pappa обвязал ванну в полтора ympäriille ja sitten se hinattiin ylös.

оборота, и ее потянули наверх к гроту.

— Oohei, oohei! huusivat Muumipeikko, Nuuskamuikkunen ja Nipsu ylhäällä luolassa, ja Муми-тролль, Снифф и Снусмумрик Muumipappa ja niiskuisarukset huusivat наверху.

alhaalla: — Antaa mennä, oohei! Mutta — Вира! Майна! — вторили снизу Muumimamma istui hiekassa ja pyyhki Муми-папа и снорки, а Муми-мама сидела otsaansa.

на берегу и вытирала вспотевший лоб.

— Millainen muutto, hän huokasi.

— Такой тяжелый переезд! — вздыхала она.

Hemuli oli kömpinyt luolaan ja istui A Хемуль забрался в грот, сел в уголке eräässä nurkassa järjestämässä virhepainoksia. и принялся разбирать свои опечатки.

— Ei koskaan muuta kuin touhua ja juoksemista, hän huokasi itsekseen. Jospa про себя. — Ума не приложу, какой бес в voisin käsittää mikä heihin kaikkiin on mennyt. них вселился.

Ilma muuttui rannalla yhä kuumemmaksi ja pimeämmäksi, ja kello läheni seitsemää.

А на берегу становилось все жарче и все темнее, время подвигалось к семи...

Kylpyamme osoittautui liian suureksi, he eivät saaneet sitä luolaan. Niisku tahtoi pitää asian johdosta kokouksen, mutta koska heillä ei ollut siihen aikaa, hinattiin amme времени было в обрез. Ванну попросту yksinkertaisesti luolan katolle. Ja mikä onni; se взгромоздили на крышу грота, и очень

peitti aukon neljän senttimetrin tarkkuudella! кстати. Она закрыла дыру в потолке с точностью до четырех сантиметров!

Muumipeikon äiti teki kaikille tilat Муми-мама постелила для всех на pehmeään hiekkaan ja sytytti öljylampun. Sitten мягком песчаном полу, зажгла керосиновую hän ripusti huovan oven eteen. лампу и завесила вход шерстяным одеялом.

— Luuletko sen kestävän? kysyi — Ты думаешь, оно выдержит? — Muumipeikko. спросил Мумитроль.

— Odotahan, sanoi Nuuskamuikkunen ja — Пстой-ка, — сказал Снусмумрик и otti taskustaan pienen pullon. Tässähän meillä достал из кармана маленькую бутылочку. — on tilkkanen maanalaista aurinkoöljyä, josta Вот немного подземного подсолнечного puhuin. Sivelkää huopa tällä ulkopuolelta, niin масла, о котором я говорил. Смажьте одеяло se kestää mitä kuumuutta tahansa. снаружи, и оно выдержит любой жар.

— Ei kai tuosta öljystä tule tahroja — А оно не оставит пятен? — с huopaan? kysyi Muumimamma levottomana. тревогой спросила Муми-Мама.

Samassa he kuulivat rapinaa ja В эту минуту перед гротом что-то nuuskimista luolan ulkopuolelta. Huovan alta заворошилось, задышало, и из-под краешка tuli esille kuono, kaksi kiiltävää silmää ja sitten одеяла показался сперва нос, потом два koko Piisamirotta. блестящих глаза, а потом и весь Ондатр целиком.

— Vai tuli setä sittenkin, Nipsu sanoi. — Ага, дяденька все-таки пришел! — сказал Снифф.

— Tulin, riippumatossa oli niin kuuma. — Да, что-то жарко стало в гамаке, — Arvelin täällä luolassa olevan hieman ответил Ондатр. — Вот я и подумал, что в viileämpää, sanoi Piisamirotta. гроте-то, пожалуй, прохладнее будет.

Ja niin hän tallusteli arvokkaasti erääseen И он с достоинством протопал в угол и nurkkaan ja istuutui sinne. уселся там.

— Nyt olemme aivan valmiit, — Теперь мы совсем готовы, — сказал Muumipappa sanoi. Mitä kello on? Муми-папа. — Который час?

— Viittä vailla puoli kahdeksan, ilmoitti — Двадцать пять минут восьмого, — Niisku. ответил Снорк.

— Siinä tapauksessa ehdimme maistaa — Тогда мы еще успеем разъесть торт, kaakkua, sanoi Muumipeikon äiti. Nipsu, minne — сказала Муми-мама. — Куда ты его sinä panit sen? поставил, Снифф?

— Tuonne jonnekin, Nipsu sanoi ja osoitti — Туда куда-то, — ответил Снифф и

Piisamirotan nurkkaa.

махнул рукой в угол, где сидел Ондатр.

— Minne jonnekin? kysyi — Куда — туда? — спросила Муми-Мuumimamma. En minä näe sitä. Onko мама. — Я его что-то не вижу. Ты не видел profeetta nähnyt kaakkua? здесь торта, пророк?

— Minä en välitä kaakuista, sanoi — Вот уж не интересуюсь тортами, — Piisamirotta ja veti juhlallisesti viiksiään. Minä ответил Ондатр, важно оправляя усы. — Я en näe niitä, en maista niitä, enkä koske niihin. никогда их не вижу, не пробую и даже не дотрагиваюсь до них.

— Mutta minne se on voinut joutua, — Так куда же он делся? — изумленно huudahti Mamma hämmästyneenä. Nipsu kiltti, воскликнула Муми-мама. — Снифф, ethän sinä voinut syödä sitä matkan varrella? голубчик, не мог же ты съесть его, пока нес!

— Se oli liian suuri, Nipsu sanoi — Еще бы, такой огромный! — viattomasti. невинно заметил Снифф.

— Sinä siis kuitenkin söit sitä! — Значит, ты все-таки куснул от него? Muumipeikko huusi. — вскипел Муми-тролль.

— Ainoastaan huipputähden, ja se oli aika — Только самую верхушку, звезду, она kova, sanoi Nipsu ja sitten hän ryömi patjan была здорово твердая, — сказал Снифф и alle. юркнул под матрац.

— Hohoo, jaajaa, Muumipeikon äiti sanoi — Фу-ты ну-ты, — сказала Муми-мама ja istuutui tuolille, sillä hän oli hyvin väsymyt. и опустилась на стул, вдруг почувствовав Kurjuuksien kurjuus. себя очень усталой. — Кругом сплошные неприятности.

Niiskuneiti katsoi terävästi Piisamirottaa. Фрекен Снорк критически оглядела Ондатра.

— Tahtoisiko setä nousta hetkeksi, hän — А вы не встанете на минутку, sanoi. дяденька? — сказала она.

— Minä istun siinä missä istun, — Зачем? Я сижу себе и сижу, — Piisamirotta vastasi. сказал Ондатр.

— Te istutte meidän kaakkumme päällä, — Вы сидите на нашем торте! — Niiskuneiti sanoi. сказала фрекен Снорк.

Silloin Piisamirotta nousi kiireesti, ja voi Ондатр поспешно вскочил, и — о miltä hänen takapuolensa näytti! Ja voi miltä боже! — какой он имел задний вид! И какой kaakku näytti! вид имел торт!

— Tuo oli ainakin tarpeetonta! huusi — Вот это уж слишком так слишком!

Nipsu ja ryömi esille patjan alta. Meidän — крикнул Снифф, вылезая из-под матраца. kaakkumme! — Наш торт!

— Minun kunniakseni tehty, sanoi — В мою честь, — мрачно заметил Muumipeikko synkkänä. Муми-тролль.

— Ja nyt minä saan olla tahmainen koko — Теперь я останусь липкий на всю loppuelämäni, ja se on teidän syynne, жизнь! — возмутился Ондатр. — И в этом Piisamirotta sanoi. вы виноваты!

— Rauhoittukaa kaikki, huudahti — Да успокойтесь вы все! — Muumipeikon äiti. Ettekö käsitä, että pyrstötähti воскликнула Муми-мама. — Неужели вы не tekee meidät hermostuneiksi. Sehän on aivan понимаете, что это комета заставляет нас так sama kaakku, sen muoto on vain hieman нервничать. Ведь торт-то остался muuttunut. Tulkaa nyt tänne lautasinnee, niin совершенно тот же, он только немножко jaetaan se oikeudenmukaisesti. видеоизменился. А ну-ка, подходите ко мне с тарелками, и мы по справедливости разделим его!

Muumimamma leikkasi yhdeksän И Муми-мама разрежала täsmälleen yhtä suurta palaa muotonsa видеоизмененный торт на девять совершенно muuttaneesta kaakusta ja jakoi ne. равных частей, и каждый получил по куску.

Sitten hän täytti erään vadin vedellä, ja Потом она налила в умывальный тазик Piisamirotta sai istuutua siihen. воды, и Ондатр уселся в него.

— Te olette häirinneet minun rauhaani, — Вы нарушили мой душевный покой, hän sanoi. Tällaista ei kerta kaikkiaan saa — сказал он. — В жизни мыслителя просто tapahtua ajattelijan elämässä. не должно случаться подобных вещей.

— Ei kai se ole niin tärkeätä, — Пустяки, — утешала его Муми- Muumimamma yritti lohduttaa. мама.

— Ei tärkeätä! Minä luulisin että se on — Как — пустяки? Я не считаю, что tärkeätä! Piisamirotta sanoi ja söi suuren palan это пустяки! — сказал Ондатр и съел kaakkua. большой кусок торта.

Luola kävi yhä kuumemmaksi ja В гроте становилось все жарче и жарче. kuumemmaksi. He istuivat kukin omassa Они сидели каждый в своем углу, вздыхали, nurkassaan ja odottivat, huokasivat toisinaan tai говорили о том, что всем давно уже было sanoivat jotakin, jonka kaikki jo tiesivät известно, и ждали. ennestään, ja sitten he jälleen odottivat.

Äkkiä Muumipeikko ryntäsi pystyyn. Вдруг Муми-тролль так и подскочил на

месте.

— Me olemme unohtaneet silkkiapinan! — Мы забыли про Мартышку! —
hän huudahti. воскликнул он.

Mamma löi käpälänsä yhteen Муми-мама в ужасе заломила лапы.
kauhistuksesta.

— Hänet täytyy pelastaa! Muumipeikko — Ее надо спасти! — продолжал
puuskahti. Tietääkö kukaan missä hän asuu? Муми-тролль. — Кто знает, где она живет?

— Ei hän asu missään, Pappa sanoi. Ja — Она нигде не живет, — сказал
minä pelkään, ettemme me ehdi etsiä häntä. Муми-папа. — Боюсь, мы просто не успеем
ее разыскать.

— Älä nyt mene ulos, rakas — Не выходи сейчас, милый Муми-
Muumipeikko, pyysi Niiskuneiti. тролль, прошу тебя, — сказала фрекен
Снорк.

— Minun täytyy, Muumipeikko sanoi. — Я должен, — твердо отвечал Муми-
Hei sitten! тролль. — Ну, пока!

— Ota minun kelloni, että voit tarkata — Возьми мои часы, чтобы следить за
aikaa, ehdotti Niisku. Ja pidä kiirettä! Se on jo välimen, — сказал Снорк. — И
neljänneksi yli kahdeksan. поторопись! Уже четверть девятого!

— Minulla on siis — Значит, у меня еще есть целых
kaksikymmentäseitsemän minuuttia aikaa, sanoi двадцать семь минут, — сказал Муми-
Muumipeikko. Hän syleili huolestunutta äitiään, тролль, обнял свою встревоженную мать,
nielaisi viimeisen kaakkupalan ja pujahti ulos проглотил последний кусок торта и
huovan alitse. выскочил наружу.

Ilma oli kuuma kuin tuli ja puut seisoivat Воздух на берегу был горяч, как огонь,
liikkumattomina ja lehdet vapisten pelosta. деревья стояли неподвижно, боязливо
трепеща всеми свежими листьями.

Pyrstötähti loisti häikäisevänä ja peitti Комета ослепительно сверкала,
koko taivaan. закрывая собой все небо.

Muumipeikko juoksi yli hiekan metsään ja Муми-тролль бежал по песку в лес и
koko ajan hän huusi kaikin voimin: кричал во все горло:

— Silkkiapina! Ohoi! Missä sinä olet? — Э-ге-гей, Мартышка! Покажись!
Silkkiapina! Tule esille! Мартышка!

Punainen kajastus antoi puiden alla Красный свет под деревьями
kaikelle kaamottavan leiman. накладывал на все какой-то жутковатый

отпечаток.

Maassa ei liikkunut ainuttakaan elollista   Нигде не было видно ни души, вся olentoa. Kaikki pikku mönkijät olivat ползучая мелюзга попряталась в землю и piiloutuneet maahan ja makasivat siellä hiljaa, притаилась там в страхе и ожидании. peläten ja odottaen.

Muumipeikosta tuntui, että hän oli yksin   Муми-троллю казалось, будто он maailmassa, hän ei ollut koskaan elämässään остался один на свете, так ему было tuntenut itseään näin yksinäiseksi.   одиноко.

Hän juoksi runkojen välissä, huusi,   Он бежал между стволов деревьев, kuunteli ja juoksi jälleen. Lopulta hän pysähtyi звал, прислушивался и снова бежал. Но вот ja katsoi kelloa.   он остановился и взглянул на часы.

Ainoastaan kaksitoista minuuttia oli   Оставалось всего двенадцать минут. jäljellä. Hänen täytyi kääntyä takaisin.   Пора поворачивать назад.

Vielä kerran hän huusi ja kuunteli   Он крикнул напоследок и vastausta. Silloin kuului kaukaa heikkoa прислушался, ожидая ответа, Откуда-то vikinää.   издалека-издалека донесся слабый писк.

Muumipeikko nosti käpälät suulleen ja   Муми-тролль приложил лапы ко рту и huusi uudelleen.   снова крикнул.

Nyt vastaus kuului hieman lähempää.   Теперь ответ раздался поближе.

Ja sitten silkkiapina tuli hyppien läpi   А вот и сама Мартышка скачет в листве lehdistön.   с дерева на дерево!

— Sinäkö siinä, hän huusi ihastuneena.   — Так это ты! — восхищенно Hei, hei! Minä istuin juuri miettimässä...   затараторила она. — Привет, привет! А я-то сижу и думаю...

— Meillä ei ole aikaa puhella,   — У нас нет времени для болтовни, — Muumipeikko sanoi kiireesti. Tule mukaan, saat поспешно сказал Муми-тролль. — Следуй за appelsiinin. Mutta pian ennen kuin toiset syövät мной — получишь апельсин. Только живо, sen.   не то съедят другие.

Täsmälleen viisi minuuttia oli jäljellä...   Оставалось всего пять минут...

Muumipeikko ei ollut koskaan juossut   Никогда еще Муми-тролль не бегал так näin kovasti. Kuuma ilma poltti hänen silmiään быстро. Горячий воздух жег ему глаза, во ja suu oli aivan kuiva.   рту пересохло.

Silkkiapina puhui ja nauroi hypellessään   А Мартышка прыгала с дерева на puusta puuhun.   дерево и без умолку болтала и смеялась.

— Appelsiineja, hän sanoi. Niitä en ole — Апельсины! — трещала она. — nähnyt pitkiin aikoihin. Oletko varma, että ne Давненько я не пробиовала апельсинов. Ты ovat oikeita? Jos jatkuvasti on näin lämmintä ja уверен, что они настоящие? Если здесь и hauskaa, niin saatpa nähdä, että täällä alkaa pian дальше будет так хорошо и тепло, вот joka paikassa kasvaa appelsiineja. Minä kuorin увидишь, как быстро они полезут отовсюду. ne aina omalla tavallani... Я всегда чищу их своим особым способом...

Neljä minuuttia jäljellä!

Четыре минуты!

Nyt he näkivät rannan hämmöttävän puiden välistä...

Между деревьями проглянул берег...

Kolme minuuttia!

Три минуты!

Hiekassa oli raskasta juosta... Muumipeikko tarttui silkkiapinaa käpälään ja тролль подхватил Мартышку на руки и syöksyi vuorta kohti.

Как трудно бежать по песку... Муми-стрелой понесся к скале.

Hänen äitinsä seisoj luolan ulkopuolella odottamassa. Hän huitoi käsivarsillaan ja huusi: ждала. Она всплеснула лапами и закричала: — Juoskaa! Juoskaa!

Перед входом в грот стояла его мама и — Бегом! Бегом!

He kompuroivat ylös vuorta, Mamma tarttui heihin, paiskasi heidät luolaan ja kömpi на скалу. Муми-мама сгребла их в охапку и itse perästä.

С грехом пополам они вскарабкались затолкала в грот, а потом юркнула туда сама.

— Sinä ehdit takaisin! Niiskuneiti huusi punastuen jälleen hitaasti.

— Ты успел! — воскликнула фрекен Снорк и постепенно стала опять розовой.

— Appelsiini, silkkiapina alkoi, mutta vaikenä hämmästyneenä.

— Апельсин... — начала было Мартышка и вдруг удивленно замолкла.

Ulkoa kuului... sähisevä, valtava jyrinä!

Снаружи... Снаружи как зашипит, как загудит!

Kaikki paitsi hemuli (joka laski postimerkkejä) ja Piisamirotta (joka oli tarttunut марки) и Ондатра (он застрял в тазике), pesuvatiin) heittäytyivät hiekkalattialle ja бросились на песок и крепко ухватились pitelivät lujasti kiinni toisistaan. Öljylamppu друг за друга. Лампа погасла, и стало sammui, ja tuli aivan pimeätä. совершенно темно.

Nyt pyrstötähti syöksyi alas maahan! Kello oli täsmälleen neljäkymmentäkaksi minuuttia ja neljä sekuntia yli kahdeksan.

Комета проносилась над Землей. Было ровно восемь часов сорок две минуты и еще четыре секунды.

Kuului sellainen rätinä kuin miljoonia

В небе шипело и грохотало, словно там

raketteja olisi ammuttu yhdellä kertaa, kuin olisi rvaalisь миллионы ракет и миллиарды heitetty miljardeja koiranpommeja, ja koko ручных гранат, гора тряслась и дрожала. vuori tärisi ja vapisi.

Hemuli mätkähti vatsalleen Хемуль упал животом прямо на ворох postimerkkiläjälleen. Nipsu huusi hirveästi ja своих марок. Снифф заревел по-страшному, Nuuskamuikkunen painoi hatun nenäänsä a Снусмумрик надвинул шляпу на самый saakka tunteakseen itsensä varmemmaksi. нос — так казалось ему безопасней.

Hehkuvat kivet ropisivat kuin sade katolla Раскаленные камни дождем olevaa ammetta vasten. посыпались в ванну на крыше.

Jyristen ja jyskyen pyrstötähti veti С гулом и грохотом комета протащила liekehtivän häntänsä läpi koko laakson, metsän свой пылающий огненно-красный хвост над ja yli vuoren ja syöksyi ulvoen edelleen долиной, над лесом и над горами и с ревом avaruuteen. унеслась дальше в мировое пространство.

Jos se olisi tullut vain vähän, vähän Пройди она чуть-чуть поближе к lähemmäksi maata, olisi kaikki mennyt Земле, и очень может быть, все разлетелось nuuskaksi melkoisen varmasti. бы вдребезги.

Nyt se sipaisi vain hännällään maata ja Но она лишь слегка задела ее хвостом и katosi muihin aurinkokuntiin, jotka ovat niin устремилась к другим солнечным системам, kaukana, ettei se koskaan löytänyt takaisin таким далеким, что ей никогда уже не maahan. вернуться обратно к Земле.

Mutta luolassa olijat eivät tienneet, että Но в гроте этого не знали и думали, что pyrstötähti oli jatkanut matkaansa avaruuteen. после такого страшного грохота все сгорело

He uskoivat, että tämän kauhean ryskeen и ничего не осталось на Земле. jälkeen kaikki oli palanut ja poissa.

Ehkä heidän luolansa oli ainoa, mitä oli Что их грот, быть может, единственное, jäljellä koko maailmassa. He kuuntelivat ja что уцелело на свете. Они прислушивались и kuuntelivat, mutta ulkopuolella oli hiljaista. прислушивались, но все тихо было снаружи.

— Mamma, sanoi Muumipeikko. Onko se — Мама, — спросил Муми-тролль, — nyt ohi? теперь все?

— Ohi on, pieni muumilapseni, hänen — Все, маленький мой Муми-сын, — äitinsä sanoi. Nyt on kaikki hyvin ja nyt voit ответила мама, — Теперь все хорошо, а nukkuu. Älä itke, Nipsu, enää ei ole mitään сейчас надо спать. Не плачь, Снифф, vaaraa. опасность миновала.

— Se oli kauheata, sanoi Niiskuneiti — Какая жуть... — с дрожью в голосе

vapisten.

произнесла фрекен Снорк.

— Не думай больше об этом, — сказала Муми-мама. — Иди сюда, бедная обезьянка, согрейся.

— Minä en saanut appelsiinia, sanoi silkkiapina.

— А апельсин? — спросила Мартышка.

— Toisen kerran, Mamma vastasi. Minä laulan nyt kehtolaulun, että te nukkuisitte.

— В другой раз, — ответила Муми-мама. — А теперь я спою вам колыбельную на сон грядущий.

Ja sitten hän lauloi:

И она запела:

Nukkukaa lapset, musta on yö

Спите, ребята, погас небосвод,

komeetat kulkee kun hetki lyö.

В небе кометы ведут хоровод.

Unta te nähkää

Пусть приснится вам сон,

ja unohtakaa.

Пусть забудется он...

Yö maan jo peittää, ei valoa näy,

Ночь наступает, лишь звезды не спят,

pienet karitsaiset vain laiumella käy.

По пастбищам бродят сто малых ягнят.

Ja vähitellen he nukahtivat toinen toisensa jälkeen ja luolaan laskeutui hiljaisuus.

Постепенно, один за другим, засыпали они, и совсем тихо и безмолвно стало в гроте.

13

13

Muumipeikko heräsi ensimmäiseksi.

Муми-тролль проснулся раньше всех.

Pitkään aikaan hän ei tiennyt ollenkaan missä oli.

Он долго не мог сообразить, где он.

Sitten hän muisti kaiken ja hiipi varovasti luolan suulle. Hän kohotti hiljaa huovan laitaa prokralся к выходу. Тихонько приподнял ja kurkisti ulos.

Потом все вспомнил и осторожно краешек одеяла и выглянул наружу.

Oli mitä ihanin päivä... Taivas ei ollut enää ilkeän punainen, sillä oli entinen hauska sininen värinsä, ja aamuaurinko säteili sen keskellä juuri kiillotettuna ja hienona.

Был чудесный день. Небо не было больше зловеще красное, око снова имело приятно голубой цвет, а на нем сияло прекрасное свежевывытое утреннее солнце.

Muumipeikko istuutui maahan ja käänsi

Муми-тролль сел на песок, подставил

kasvonsa auringonpaistetta kohti, sulki silmänsä   лицо солнцу, зажмурился и вздохнул от
ja huokasi onnesta.   счастья.

Hetken kuluttua Niiskuneitikin ryömi ulos   Немного погодя из грота вылезла
luolasta ja istuutui hänen viereensä.   фрекен Шнорк и уселась рядом с ним.

— Taivas, aurinko ja vuori ovat sittenkin   — Как бы там ни было, небо, солнце и
jäljellä, hän sanoi juhlallisesti.   наша гора остались целы, — торжественно
сказала она.

— Ja meri, Muumipeikko kuiskasi.   — И море, — прошептал Муми-тролль.

Kaukana taivaanrannassa meri loisti ja   Действительно, далеко на горизонте,
kimmelsi kuin sininen silkki vyöryessään   словно синий шелк, сверкало и блистало
rantojaan kohti.   море, возвращаясь в родные берега.

Laineet liukuivat pehmeästi entisiin   Волны мягко скользили в своем
uomiinsa ja muuttuivat tummanvihreiksi   древнем ложе и окрашивались в темно-
laskeutuessaan lepoon meren pohjaan.   зеленый цвет, навечно укладываясь на дно.

Kaikki uivat, kiemurtelevat ja ryömivät   Все плавучие, выючие и ползучие
eläimet, jotka olivat pelastautuneet alimpaan   существа, которые уцелели в скопившейся
liejuun, puikahtivat iloisina läpinäkyvään   на дне грязи, радостно устремлялись в
veteen, levät ja ahvenruohot kohosivat huojuen   прозрачную воду, водоросли и всякая
ja alkoivat hitaasti kasvaa aurinkoa kohti.   морская трава всплывали, колыхаясь, и
начинали медленно тянуться к солнцу.

Ja taivaanrannasta tuli parvi kirkuvia   А с горизонта, пронзительно крича, в
kalalokkeja, jotka alkoivat kaarrella rannikon   великом множестве налетали сизые чайки и
yläpuolella.   начинали кружиться над побережьем.

Vähitellen kaikki luolassa olijat heräsivät   Все, кто был в гроте, просыпались один
ja tulivat silmiään räpytellen ulos   за другим и, жмурясь, выходили на
auringonpaisteeseen.   солнечный свет.

Hemuli oli ainoa joka ei ihmetellyt, että   Один только Хемуль не удивился, что
maailma oli vielä olemassa.   Земля осталась цела.

Hän kantoi postimerkkikansionsa alas   Он положил на песок свой альбом с
hiekalle ja sanoi: марками и сказал:

— Nyt minä järjestän sen seitsemännen   — Ну вот, теперь придется разбирать
kerran. Ja jos joku vielä panee toimeen   их в седьмой раз. Но уж теперь пусть только
hulinoita, en tiedä mitä teen!   кто-нибудь попытается поднять бузу! Я
просто не знаю, что я тогда сделаю!

Alhaalla vedenrajassa Nipsu tanssi häntä   Внизу у края воды скакал Снифф,
rusetilla, ja sitten hän lähti silkkiapinan kanssa zakrutiv   бантиком хвост. Вместе с
katsomaan olivatko ravut paikoillaan Мартышкой он побежал проверять, уцелели
onnettomuuden jälkeen.   ли после катастрофы крабы.

— Nuuskamuikkunen, sanoi Niisku. Nyt   — Снусмумрик, ты должен сыграть
sinun pitää soittaa aamulaulu!   утреннюю песню, — сказал Снорк.

Ja Nuuskamuikkunen otti huuliharppunsa   Снусмумрик достал свою губную
ja soitti kaikin voimin, sillä sekä pienet että гармошку и заиграл изо всех сил, потому что
suuret äänet olivat tulleet takaisin.   в нее вернулись все ноты, и большие и
малые.

— No, sanoi Muumipappa, mitä profeetta   — А ну-ка, — сказал Муми-папа, —
sanoo pienestä lasillisesta palmuviiniä kaiken что скажет пророк насчет рюмочки
tämän jälkeen?   пальмового вина после всех этих передрыг?

— Ehkä maistuisi, mutta vain hyvin pieni,   — Пожалуй, — ответил Ондатр. —
Piisamirotta sanoi.   Только совсем немножко.

Muumipeikko meni luolaan ja kaivoi   Муми-тролль пошел в грот, откопал
helmensä esille. Sitten hän laski ne свои жемчужины и ссыпал их в лапы фрекен
Niiskuneidin käpäliin.   Снорк.

— Tästä saat, hän sanoi. Nyt voit koristaa   — На, — сказал он. — Теперь можешь
näillä itsesi joka puolelta ja tulla maailman украсить себя со всех сторон и боков и стать
hienoimmaksi niiskuneidiksi.   самой красивой фрекен на свете.

Mutta suurimman helmen hän antoi   Но самую большую жемчужину он
äidilleen.   подарил маме.

— Pieni muumilapseni, äiti sanoi.   — Милый мой Муми-сын, — сказала
Luuletko, että metsä on jäljellä ja talo ja она, — как по-твоему, цел ли лес, и наш дом,
keittiöpuutarha?   и огород?

— Minä luulen, että kaikki on jäljellä, — По-моему, все цело, — сказал Муми-
Muumipeikko sanoi. Tule, mennään katsomaan! тролль. — Пойдем посмотрим!

*Параллельный текст для мультязыкового проекта www.franklang.ru подготовил (свел в
две колонки) Илья Франк*